James C. Wi/hoit
DarylJ Lucas
David R. Veerman
James C. Galvin
Rjck Osborne

Traducerea a fost făcută după originalul din limba engleză *103 Questions Children Ask about Right from Wrong* Toate drepturile rezervate.

Originally published in English as *103 Questions Children Ask about Right from Wrong* by David R. Veerman…

© 11995 Tyndale House Publishers, Inc. Wheaton, Illinois.

Translated in Romanian by permission of Tyndale House Publishers.
© 11998 Josh McDowell Ministries and Operation Mobilisation.

All rights reserved.

Cuprins

INTRODUCERE DE JOSH MCDOWELL
CUVÂNTUL AUTORILOR BINE SAU RÂU?
Cum putem afla ce este bine şi ce este rău? 1
De ce oamenii aleg să facă răul când ştiu că ceea ce fac este greşit? 2
De ce nu e bine să fii rău? 3
Cum a hotărât Dumnezeu ce este bun şi ce este rău? 4
Lucrurile sunt întotdeauna ori rele, ori bune? 5
Dacă trăim într-o ţară liberă, de ce trebuie să plătim impozite? 6
Cum procedăm când o lege a ţării ne dă voie să facem un anumit lucru, iar Dumnezeu nu? 7
Ce sunt legile morale? 8
Cum pot să deosebesc binele de rău? 9
DUMNEZEU, BIBLIA ŞI CONŞTIINŢA
Ce spun legile lui Dumnezeu despre bine şi rău? 10

De ce când te întreb ceva, îmi răspunzi întotdeauna cu versete din Biblie? 11

E un peat să continui să faci un lucru de care nu eşti sigur că este rău? 12 Ce este conştiinţa? 13

Trebuie să-i las pe cei mici să se joace în camera mea chiar şi cu jucăriile mai speciale? 14

Cum pot să mă apropii mai mult de Dumnezeu? 15

Dacă a minţi e un păcat, de ce unele personaje din Biblie spun minciuni? 16

ADEVĂR SAU CONSECINŢE

De ce ne-a dat Dumnezeu legile? 17

De ce Dumnezeu nu ne dă voie să ne distrăm? 18

Se supără Dumnezeu când fac ceva rău? 19

Cum primim permisiunea de a ajunge în rai? 20

Vei merge în cer chiar dacă, fiind creştin, vorbeşti urât? 21

De ce nu mă simt bine când fac un lucru rău? 22

Ce vrea Dumnezeu să fac atunci când greşesc? 23

A SPUNE ADEVĂRUL

Poţi să mai spui cate o minciună din când în când? 24

Ai voie să minţi atunci când te simţi jenat sau te temi să spui adevărul? 25 E bine când mama şi tata nu ne spun adevărul despre cadourile de Crăciun? 26

Dacă am stricat un lucru ce aparţine altcuiva, dar îl repar, trebuie să îi mai spun? 27

Toată lumea minte? 28

Este rău să spui că părinţii sunt acasă când de fapt ei sunt plecaţi? 29 Este bine să spui o minciună ştiind că mai târziu vei spune adevărul? 30 E bine să minţi când vrei să nu-ţi superi un prieten? 31

Ce trebuie să faci când cineva te minte? 32

E bine să ai secrete faţă de prietenii tăi? 33

Trebuie să spun cuiva adevărul, chiar şi atunci când ştiu că l-aş supăra? 34

Dacă nu-ţi place cum s-a îmbrăcat o persoană, iar ea îţi cere părerea, trebuie să-i spui adevărul? 35

ZILELE DE ŞCOALĂ ŞI AMEŢITORUL TV

Este rău să te uiţi la videoclipuri? 36

De ce unii compun muzică folosind cuvinte urâte? 37

Poţi să asculţi muzică cu versuri urâte dacă nu eşti atent la cuvinte? 38 De ce nu mă laşi să mă uit la anumite emisiuni TV? 39

Ce fac când unul din părinţi îmi spune că pot să văd un anumit film, iar celălalt nu îmi dă voie? 40

Este bine să râdem de glumele „fără perdea”? 41

E rău să-ţi laşi temele pentru mai târziu ca să te poţi uita la TV? 42

Dacă spui „Iisuse” când eşti nervos, e un fel de rugăciune? 43

PROBLEME FAMILIALE

De ce ne căsătorim? 44

De ce oamenii care nu sunt căsătoriţi trăiesc împreună, aşa cum poţi vedea la TV? 45

Sărutul este rău? 46

De ce trebuie să-mi ascult părinţii? 47

E rău să-mi pun degetele în urechi ca să nu aud ce-mi cer părinţii? 48

De ce este rău să ne plângem când mama ne roagă să facem ceva? 49

Dacă părinţii mei se ceartă, este bine să intervin? 50

E bine să le spui părinţilor secretele tale? 51

E bine să-l lovesc pe fratele meu dacă el a dat primul? 52

E bine să o necăjesc pe sora mea? 53

Trebuie să mănânc toate legumele sau doar să nu las mâncare în farfurie? 54

PRIETENI ŞI DUŞMANI

Poţi avea, pe lângă „cel mai bun prieten”, şi alţi prieteni? 55

Cum pot să-mi iubesc duşmanii? 56

E rău să-i urăşti pe oameni dacă sunt „ticăloşi”? 57

Este bine să stai seara până târziu dacă şi prietenii tăi o fac? 58

De ce este aşa de rău să îţi doreşti să porţi haine la modă? 59

Dacă tot trebuie să-i iubesc pe toţi, de ce nu e bine

să mă joc cu anumiţi copii? 60

E bine să le spun prietenilor mei despre Iisus chiar şi atunci când ei nu mă ascultă? 61

Dacă unii din prietenii mei fac ceva rău, trebuie să le spun părinţilor? 62 E bine să te crezi mai bun decât oricine altcineva, dacă într-adevăr eşti aşa? 63

CINSTIT ŞI DREPT (TRIŞATUL)

Când joci „mâţa”.

e rău să spui că ai atins pe cineva când, de fapt, nu ai reuşit? 64

E bine să trişezi la jocul numit „De-a trişatul”? 65

De ce nu e bine să copiezi de la colegi în timpul examenelor? 66

De ce e aşa rău să trişezi la jocurile sportive? 67

Trişatul rămâne trişat şi atunci când laşi cealaltă echipă să câştige pentru că este mai slabă? 68 Dacă ai câştigat trişând, trebuie să le spui celorlalţi? 69

Când joci un joc e bine să-i păcăleşti pe ceilalţi jucători? 70

De ce unii oameni trişează pentru a câştiga nişte jocuri stupide? 71

Ce trebuie să fac când cineva mă duce de nas? 72

CE-I AL TĂU E ŞI AL MEU (FURATUL)

De ce e rău să furi? 73

Dacă cineva îţi fură un lucru, e bine să-l furi înapoi? 74

E bine să păstrezi o jucărie dacă proprietarul nu o mai cere înapoi? 75 E rău dacă un prieten îţi spune

Dacă e rău să furi, de ce în baseball se vorbeşte de „furatul liniei de fund”? 77

E rău să copiezi jocurile pentru computer? 78

E rău să păstrezi banii pe care îi găseşti pe stradă? 79

Tot a fura se numeşte şi când o persoană săracă ia mâncarea altuia? 80 Tot furt este şi când împrumuţi un lucru ai altcuiva fără să-i ceri voie? 81 Ce trebuie să faci când cineva fură din magazin, iar acela e chiar prietenul tău? 82

Dar ce se întâmplă când găseşti ceva ce nu e al tău, dar nu ştii a cui e – tot furt este? 83

LA URMĂ, DAR NU ÎN ULTIMUL RÂND

E bine să arunci cu pietre în cineva care aruncă în tine? 84

Poţi să spui vorbe urâte când ştii că nu te aude nimeni? 85

Când cresc mare pot face tot ce vreau? 86

A gândi un lucru este la fel de rău ca şi a-l spune sau a-l face? 87

De ce e rău să fac şi eu ce fac toţi copiii? 88

E frumos să îi pârăsc pe ceilalţi copii? 89

De ce unii oameni fac mizerie? 90

De ce nu e bine să vorbesc cu oameni necunoscuţi? 91

E bine să mă milogesc când vreau să obţin ceva de la părinţii mei? 92 E bine să trânteşti uşa când eşti nervos? 93

De ce trebuie să ajut la treburile casei? 94

De ce trebuie să mă spăl pe dinţi? 95

E bine să-i spui cuiva „să-şi ţină gura” dacă o merită? 96

De ce oamenii spun în reclame lucruri neadevărate despre produse pe care vor să le vândă? 97

De ce trebuie să nu luăm droguri? 98

De ce albii şi negrii se urăsc unii pe alţii? 99

Dacă văd un om sărac trebuie să-i dau bani? 100

E bine să împrăştii zvonuri? 101

E bine să conduc maşina tatălui meu, măcar pentru patru secunde? 102 Dacă spun ceva fără să ştiu că e o minciună, sunt totuşi un mincinos? 103

INTRODUCERE *de Josh McDowell*

Când fiica mea, Kelly, era în clasa a patra, câţiva dintre colegii ei de clasă au şterpelit un obiect de pe catedră în timp ce profesorul era plecat din clasă. Copiii doriseră doar să se joace puţin cu obiectul respectiv, însă, nu după mult timp, l-au stricat şi l-au pus discret înapoi pe catedră. Când a observat stricăciunea, profesorul a

întrebat-o pe una din colegele lui Kelly ce se întâmplase. Fata a căzut în plasa presiunii exercitate de colegi şi a minţit. Apoi profesorul a întrebat-o acelaşi lucru pe Kelly şi ea a explicat în linii mari toată tărăşenia.

A doua zi am luat-o pe Kelly cu mine la o cofetărie şi i-am spus că făcuse exact ce trebuia, în ciuda ironiei şi răutăţilor pe care avea să le primească de la colegii ei de clasă.

„Draga mea", am întrebat-o mai apoi, „de ce nu este bine să minţi?"

„Pentru că Biblia spune că e rău", mi-a răspuns.

„Dar de ce spune Biblia că e rău?"

„Pentru că aşa a poruncit Dumnezeu".

„De ce a poruncit Dumnezeu acest lucru?"

„Asta nu mai ştiu", mi-a răspuns Kelly.

I-am cuprins mâinile într-ale mele şi am privit-o adânc în ochi. „Pentru că Dumnezeu este adevăr, Kelly. Adevărul este tocmai esenţa naturii Lui şi orice este împotriva naturii lui Dumnezeu este păcat".

Pentru Kelly nu era destul să ştie că a minţi este rău şi că până şi

Biblia ne spune că este rău. Dacă vrem să nu lăsăm cultura în care trăim să ne corupă copiii şi dacă dorim să le inoculăm valorile biblice, ei trebuie să ştie cu precizie *de ce* anumite lucruri sunt bune şi *de ce* altele sunt rele.

Să fiu mai clar. Trăim vremuri tulburi. Ştirile din ziare sună cam

aşa: „Droguri vândute de copii", „Violenţă în sălile de clasă", „Rata criminalităţii creşte pe străzi". Revistele de ştiri vorbesc în statistici: „Fragilitatea moralei americane a devenit o obsesie naţională; 76 % dintre americani cred că trăiesc un declin moral şi spiritual, conform celui mai recent sondaj *Newsweek*". Şi comunitatea creştinilor se află sub acelaşi semn al fricii: „potrivit unui recent sondaj, frica numărul unu pe care o au părinţii creştini, pastorii şi

liderii de tineret este că nu vor putea să transmită generaţiei următoare valorile în care cred ei”.

Iată de ce colaborăm cu mai mult de 40 de lideri din toate cultele creştine „**pentru a lansa o campanie naţională într-un efort comun de a-i ajuta pe părinţi, pe bunici, pe pastori, pe cei care lucrează cu copiii şi, în general, pe educatorii creştini să reuşească să transmită tinerilor şi copiilor o cât mai clară distincţie între bine şi rău, care să le permită să facă alegerile corecte**”.

Confuzia copiilor privitoare la adevăr

Mulţi tineri se luptă să înţeleagă conceptul de adevăr şi lucrurile care îl definesc. Studiile indică faptul că odraslele noastre sunt confuze când e vorba de adevăruri absolute întrebându-se ce le face să fie absolute. Şi dacă acest lucru este valabil la adolescenţi, puteţi fi siguri că nici cei mai mici nu stau mai bine la capitolul confuzie. În consecinţă, hotărârile pe care le iau sunt condiţionate, ei alegând ceea ce le reprezintă cel mai bine interesele la un anumit moment, fără să facă vreo referire la un anumit principiu care le guvernează comportamentul.

Ce este adevărul absolut?

Mulţi dintre copiii noştri pur şi simplu nu înţeleg şi nu acceptă ideea de adevăr absolut – respectiv faptul că un anumit lucru este **valabil pentru toţi oamenii, din toate timpurile şi din toate locurile**. Adevărul absolut este un adevăr care este obiectiv, universal şi constant.

Fiecare dintre noi stabilim anumite reguli şi îndrumări după care ne guvernăm familia. De exemplu, eu am hotărât că ora limită de venit acasă pentru fiica mea de treisprezece ani să nu fie mai târziu de 11 seara. I-am spun deci, „Nu este bine să te întorci acasă mai târziu de ora 11”. Am stabilit un set de reguli ferme care trebuie urmate. Dacă le urmează întocmai, e bine; dacă le încalcă, e rău. Doresc ca fiica mea să ia foarte în serios aceste reguli şi, în cele mai multe din cazuri, le respectă întocmai.

Dar oare se cuvine să considerăm o astfel de recomandare – cum ar fi să fii acasă până la ora 11 seara

după un concert – ca fiind un adevăr *absolut*? Nu. Această regulă nu se aplică tuturor oamenilor din orice loc şi timp. Părinţii, comunităţile, statele şi guvernele pot institui felurite ordonanţe, reguli sau legi care trebuie urmate, dar care nu au în mod necesar atributul de *absolut.* Ordonanţele se

schimbă, regulile expiră şi unele legi se aplică doar în anumite ţări.

De fapt, chiar şi regula orei limită de întoarcere a fiicei mele acasă poate fi uneori schimbată. Pe de altă parte, un adevăr absolut este, aşa cum spuneam, obiectiv, universal şi constant.

Dacă vrem ca propriii noştri copii să înveţe să discearnă binele de rău, trebuie să ştie care adevăruri sunt absolute şi de ce. Trebuie să ştie ce standarde de comportament sunt valabile pentru toţi oamenii, din orice loc şi orice timp şi mai ales, trebuie să ştie ce determină adevărul şi de ce.

De ce este important adevărul?

Mi-aţi putea spune, „Haide, las-o baltă, Josh, toată discuţia asta despre absoluturi pare atât de abstractă. Chiar crezi că părerile copiilor mei despre adevăr ar putea duce la o schimbare a comportamentului lor?” în această întrebare stă unul din punctele cele mai fierbinţi ale cercetării noastre. Studiul indică faptul că atunci când copiii noştri nu acceptă un standard obiectiv de adevăr devin:

- cu 36 % mai dispuşi să-şi mintă părinţii
- cu 48 % mai dispuşi să copieze
- cu 2 % mai dispuşi să rănească fizic pe cineva
- cu 2 % mai dispuşi să se uite la un film porno
- cu 2 % mai dispuşi să fure
- cu 3 % mai dispuşi să folosească droguri
- cu 6 % mai dispuşi să încerce să se sinucidă.

Dacă aceşti copii ezită să îmbrăţişeze adevărul ca şi obiectiv standard pentru viaţa lor, studiul ne arată în

continuare că acest lucru îi va face:

— cu 65 % mai dispuşi să nu aibă încredere în nimeni
— de 2 ori mai dispuşi să se iasă pradă dezamăgirii
— de 2 ori mai dispuşi să se certe cu toată lumea
— de 2 ori mai dispuşi să aibă resentimente de tot felul.

Modul în care copiii noştri văd adevărul are un efect direct şi bine definit asupra comportamentului lor, asupra alegerilor pe care le fac şi asupra atitudinilor pe care le adoptă.

Există speranţă

Este într-adevăr o perspectivă înfricoşătoare să-ţi creşti copiii „în mijlocul unui neam ticălos şi stricat" (Filipeni 2: 15). Soluţiile nu sunt tocmai uşoare, dar mai există speranţă. Niciodată nu este prea târziu să reinstaurăm nişte fundamente esenţiale. Cred că putem vorbi de speranţă dacă dorim din toată inima să înlăturăm din viaţa copiilor noştri mentalitatea după care este guvernată lumea noastră şi acesteia să-i opunem realitatea adevărată a ceea ce ne guvernează ca şi creştini angajaţi să-l urmăm pe Hristos.

Care sunt cei patru paşi?

Am găsit patru paşi care ar putea duce la alegeri corecte. Speranţa constă în faptul că aceşti paşi vor duce la un nou mod de gândire şi de acţiune pe măsură ce copilul învaţă să facă alegeri corecte bazate pe Dumnezeu şi pe Cuvântul Său ca şi standarde pentru ceea ce este bine şi rău. Iată succesiunea acestor paşi:

1. *Ia în considerare alternativa.* Dorim ca atunci când sunt confruntaţi cu o opţiune morală, copiii să se oprească şi să se întrebe ce determină ca un lucru să fie bun sau rău.

Cultura în care trăim îi condiţionează pe oameni să creadă că indivizii au dreptul de a determina pentru ei înşişi ceea ce este bine şi ce este rău. Din această perspectivă, adevărul este subiectiv şi personal; nu există bine sau rău absolut care să guverneze viaţa unei persoane. Cu alte cuvinte este la îndemâna individului să determine ceea ce este bine şi ceea ce este rău cu privire

la atitudinile şi acţiunile în care este angajat.

În acest prim pas trebuie să ne punem următoarea întrebare:

„Cine determină ceea ce este bine sau rău într-o anumită situaţie?”

Acest pas duce la un indicator de STOP, care nu face decât să îi avertizeze pe copii că atitudinile şi acţiunile le sunt judecate de cineva mai presus de ei înşişi, şi că propriul lor comportament nu se poate ghida doar după interese egoiste.

2. *Compară-te cu judecata lui Dumnezeu.* Pasul următor răspunde la întrebarea: „Cine determină în mod absolut ce este bine sau ce este rău?” Cu alte cuvinte, am vrea ca propriii copii să recunoască faptul că există un Dumnezeu absolut şi drept şi că trebuie să-şi compare atitudinile şi acţiunile cu Cuvântul Său pentru a vedea dacă sunt bune sau rele.

Acest pas îi trimite la revelaţia lui Dumnezeu pe care o găsim în

Cuvântul Său. Acest Cuvânt, Biblia, ne oferă toate îndrumările absolute şi specifice pentru a determina ce este bun sau ce este rău într-o anumită faptă, la un moment dat. Iar aceste îndrumări nu se rezumă la simplele „fă asta” şi „nu face cealaltă”, pe care le găsim în lege – ci ele sunt reflectarea naturii intime şi caracterului lui

Dumnezeu însuşi.

3. *Urmează calea lui Dumnezeu.* Acest pas ţine de partea practică a lucrurilor – respectiv de luarea unei decizii. A lua în considerare alternativa şi a o pune în cântar cu natura lui Dumnezeu sunt paşi necesari pentru a le arăta copiilor că modul lor de a acţiona nu coincide cu cel al lui Dumnezeu. Acest lucru ne arată nouă, tuturor, că suntem înclinaţi să ne justificăm, să raţionalizăm excesiv şi să ne găsim scuze, toate într-o încercare de a ne legifera propriile interese şi plăceri. Când comparăm aceste atitudini şi acţiuni cu cele ale lui Dumnezeu, nu putem

decât *recunoaşte* că natura şi caracterul Său sunt cele care definesc în mod absolut binele şi răul.

Atitudinile şi acţiunile care sunt asemenea Lui sunt considerate / /
bune, iar acelea care nu sunt asemeni chipului Său sunt considerate rele.

Astfel că, atunci când ne hotărâm să urmăm calea lui Dumnezeu, înseamnă să întoarcem spatele propriului egoism precum şi acelor gânduri şi fapte care nu sunt asemenea Lui. Cu această ocazie, îl declarăm Domn al vieţilor noastre şi ne încredinţăm că puterea Sa se va face vizibilă în modul în care trăim.

4. *Bazează-te pe protecţia Lui.* Abia atunci când cu umilinţă *recunoaştem* suveranitatea lui Dumnezeu şi în mod sincer *ne* / /
supunem autorităţii Sale pline de dragoste, putem nu doar să începem să vedem cu claritate care este distincţia între bine şi rău, dar putem şi să ne bazăm pe protecţia pe care ne-o oferă Dumnezeu. În acest al patrulea pas am vrea ca aceşti copii să ajungă să-i mulţumească lui Dumnezeu pentru liniştea şi protecţia Sa plină de dragoste. Acest lucru nu înseamnă că toate lucrurile din jurul nostru vor fi roze; de fapt, Dumnezeu spune că uneori s-ar putea să suferim de dragul dreptăţii Sale, însă, o astfel de suferinţă duce la o mare răsplată. A trăi conform căii lui Dumnezeu şi a lăsa ca Duhul Său Sfânt să trăiască prin noi ne aduce multe binecuvântări spirituale cum ar fi eliberarea de vină, conştiinţa curată, bucuria de a-l mărturisi pe Hristos şi – mai mult decât orice – dragostea şi zâmbetul lui Dumnezeu în vieţile noastre. Pe lângă acestea, atunci când ne hotărâm să fim ascultători lui Dumnezeu, avem parte de multe bucurii fizice şi spirituale. Câtă vreme protecţia pe care ne-o oferă Dumnezeu nu este motivaţia principală a copiilor de a-l asculta, ea duce la o întărire a efortului de a alege binele şi de a respinge răul.

Copiii trebuie să ştie că lui Dumnezeu îi pasă de alegerile pe care le fac. „Căci Eu ştiu gândurile pe care le

am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace şi nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor şi o nădejde" (Ieremia 29: 11). În ultimă instanţă, faptul de a face alegeri morale corecte bazate pe Dumnezeu şi Cuvântul Său ca şi standarde absolute pentru bine şi rău, vine dintr-o încredinţare puternică în El. Credem oare cu adevărat că Dumnezeu are un plan care este spre binele nostru? Dacă are – şi vă asigur că îl are – atunci trăirea într-o strânsă relaţie cu El nu este doar bună, ci este ideală pentru folosul nostru pe termen lung.

Această carte vă va permite să vă îndrumaţi copiii să descopere că o relaţie personală cu Dumnezeu nu este numai posibilă, ci şi absolut necesară dacă vor să facă alegerile corecte în viaţă. Un părinte joacă un rol vital ajutându-şi copilul să înţeleagă mecanismul acestei relaţii. Împreună, cu ajutorul lui Dumnezeu, ne putem ajuta copiii să înveţe cum să facă alegerile corecte din punct de vedere moral şi astfel să-i ajutăm să descopere o nouă şi proaspătă relaţie cu Cel ce ţine toate lucrurile în mâna Sa.

CUVÂNTUL AUTORILOR

Cartea de faţă este o rampă de lansare, un punct de pornire, mai degrabă decât o listă completă a tuturor întrebărilor pe care copilul dumneavoastră le va pune vreodată despre moralitate. Ea nu conţine o compilaţie a tuturor răspunsurilor de care aveţi nevoie, ci este doar o colecţie de întrebări esenţiale pe care le puteţi auzi de la copiii dumneavoastră dacă staţi îndeajuns timp împreună cu ei şi aveţi răbdarea de a-i asculta cu atenţie.

Întrebările vin în totalitate de la copii reali cuprinşi între vârsta de 3 şi 12 ani. Am colectat nedumeririle lor, apoi le-am sortat până am ajuns să identificăm sub un numitor comun 103 din cele mai frecvente şi cele mai importante. Dacă sunteţi părinte sau dacă lucraţi foarte des în compania copiilor, mai devreme sau mai târziu, veţi auzi multe din întrebările puse aici.

Răspunsurile vin în totalitate din Scriptură. Pentru fiecare întrebare, am căutat în Biblie cel mai relevant pasaj

şi apoi am extins aplicarea lui şi la alte posibile întrebări la problemele ridicate de întrebare. Vă sfătuim să studiaţi pasajele din Scriptură care însoţesc fiecare întrebare, deoarece Biblia este autoritatea noastră finală. Cuvântul lui Dumnezeu e cel care ne descoperă voia Lui cu privire la noi, iar voia lui Dumnezeu vine în întregime din perfecţiunea şi sfinţenia naturii Sale.

Am scris această carte pentru a vă ajuta să puteţi răspunde întrebărilor copiilor privitoare la bine şi rău. Sperăm sincer şi ne rugăm să vă ajute într-adevăr.

Dar, mai devreme sau mai târziu, orice copil va trebui să înveţe cum să facă anumite alegeri atunci când nu este nimeni prin preajmă care să-l ajute. În acest scop, avem explicaţia atât de clară a celor patru paşi pe care Josh McDowell îi aminteşte în introducere. Această cale, care conţine patru paşi pentru abordarea unei anumite decizii, ar trebui ştiută de orice copil. Învăţaţi-o la rândul dumneavoastră şi încercaţi să o transmiteţi copilului pe măsură ce discutaţi despre întrebările şi răspunsurile conţinute în această carte. Fie ca Dumnezeu să vă binecuvânteze în încercarea de a-l ajuta pe copilul dumneavoastră să facă alegerea corectă între bine şi rău.

— Dave Veerman, Jim Galvin, Jim Wilhoit, Daryl Lucas, Rick Osborne, Lil Crump

BINE SAU RĂU?

— CUM PUTEM AFLA CE ESTE BINE * * ŞI CE ESTE RĂU?

t

LIBRĂRIE

R

— Putem afla ce este bine cunoscându-l pe Dumnezeu.

— Dumnezeu este perfect şi întotdeauna drept, de aceea tot ce este „bine” se potriveşte cu El. De exemplu, ştim că este bine să fim iubitori şi buni pentru că Dumnezeu este dragoste. Tot ceea ce este rău este împotriva lui Dumnezeu. Putem învăţa cum este Dumnezeu citind Cuvântul Lui, Biblia. Biblia ne ajută să ştim cum să

fim ca Dumnezeu şi cum să ne comportăm aşa cum o face El. Dumnezeu ne-a dat reguli şi îndrumări pentru a şti cum să trăim. Toate acestea sunt în Biblie. Când citim reguli ca şi cele 10 porunci, ştim cum vrea Dumnezeu să trăim.

VERSETUL CHEIE: *Păzeşte şi ascultă toate aceste lucruri pe care ţi le poruncesc, ca să fii fericit, tu şi copiii tăi după tine, pe vecie, făcând ce este bine şi ce este plăcut înaintea Domnului, Dumnezeului tău. (Deuteronom 12: 28)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exodul 20: 1 – 17, Deuteronom 5: 6 – 22, Ioan 14: 6, Timotei 3: 16 – 17*

ÎNTREBĂRI: *Cum putem afla ce este bine şi ce este rău? Prietenii mei fac lucruri pe care eu le consider rele – cum ştiu dacă ele sunt bune sau nu? Pot să fac un lucru rău şi totuşi să cred că e bun? De ce New Age este un lucru rău?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Copiii ar putea folosi aceste întrebări ca pe o scuză pentru a nu vă asculta sau a nu-i respecta pe profesori sau pe alţii. „Cum ştii că una sau alta este greşită?" Dumnezeu a precizat ce este bine şi ce este rău şi i-a sfătuit pe copii să-şi respecte, să-şi asculte părinţii şi să respecte autorităţile. Încurajaţi-vă copiii să creadă în Dumnezeu şi în Cuvântul Lui, pentru că El ne vrea binele.*

7* DE CE OAMENII ALEG SĂ FACĂ RĂUL CÂND ŞTIU

R

— Oamenii aleg greşit pentru că natura umană este păcătoasă.

— Cu mulţi, mulţi ani în urmă, Dumnezeu a creat primul om şi prima femeie, Adam şi Eva. Dar curând după aceea Adam şi Eva au comis primul păcat – ei nu au ascultat de Dumnezeu. Poţi să citeşti despre asta în Geneza 3: 1 – 24. Înainte de acest incident lumea era perfectă, fără păcat sau vină. Dar când Adam şi Eva nu au

ascultat de Dumnezeu, păcatul a intrat în lume şi de atunci toţi oamenii se nasc cu o natură păcătoasă. Cu alte cuvinte, oamenii cred că e natural să faci lucruri rele; ei cred că e mai uşor să faci răul. Aceasta este o slăbiciune pe care toţi oamenii o au. Uneori oamenii aleg să facă anumite lucruri chiar dacă ştiu că sunt rele, pentru că se tem de ceea ce ar putea spune ceilalţi dacă ar face binele. Poate se simt constrânşi de prietenii lor să facă răul. Sau poate au un obicei rău. Nu înseamnă că tot ce fac este rău; în acelaşi timp pot să facă lucruri bune şi să ia decizii corecte. Dar pentru ei e mai uşor să aleagă greşit. La fel ca Adam şi Eva, oamenii astăzi au de făcut aceeaşi alegere. Putem să credem în Dumnezeu şi să urmăm calea Lui, sau putem decide pentru noi înşine ce este bine şi ce este rău, şi să ne vedem de calea noastră, care este cea rea.

VERSETUL CHEIE: *De aceea, după cum printr-un singur om a intrat păcatul în lume, şi prin păcat a intrat moartea, şi astfel moartea a trecut asupra tuturor oamenilor, din pricină că toţi au păcătuit... (Romani 5: 12)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Geneza 3: 1 – 24, Isaia 53: 6, Matei 26: 41, Marcu 14: 38, Romani 6: 23.*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Simţiţi – vă încurajaţi de faptul că şi copilul vostru poate face lucruri bune; faptul că există păcatul nu înseamnă că orice persoană greşeşte. Acesta poate fi momentul pentru a explica de ce Iisus a venit să moară pentru noi şi cum prin credinţa în El putem fi eliberaţi de puterea păcatului.*

R

— Este greşit să fii rău pentru că Dumnezeu ne-a creat să fim – buni. Gândeşte-te la bicicleta ta. Ea a fost inventată pentru a te plimba pe ea, pentru a te ajuta să ajungi dintr-un loc în altul mai repede şi mai uşor decât pe jos. Dacă încerci să cureţi cu ea zăpada de pe trotuar sau să traveresezi un lac, nu va merge – şi în plus, vei strica

bicicleta. Nu pentru aşa ceva a fost făcută bicicleta. Tot aşa, Dumnezeu ne-a conceput să facem lucruri bune şi drepte, care să-l onoreze. Când facem lucruri rele, nu le facem pe cele pentru care am fost creaţi. Dumnezeu a creat toate lucrurile; El ştie ce merge şi ce nu, şi El ştie ce ne poate face fericiţi şi ce ne poate rău. Şi El ne iubeşte! Dacă ne încredem în El, vom ajunge să facem totul în spiritul dragostei Lui.

VERSETUL CHEIE: *Căci noi suntem lucrarea Lui, şi am fost zidiţi în Hristos Iisus pentru faptele bune, pe care le-a pregătit Dumnezeu mai dinainte, ca să umblăm în ele. (Efeseni 2: 10)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Romani 3: 23, Efeseni 1: 5 – 6*

ÎNTREBĂRI: *De ce este rău să faci lucruri rele? De ce am voie să fac unele lucruri şi altele nu? De ce este rău să fac anumite lucruri şi altele nu? De ce trebuie să fiu bun?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Ar fi folositor să daţi cuvântului „rău" un sens moral. Puteţi evita să spuneţi, de exemplu, că e rău să porţi haine cu dungi împreună cu altele cu buline. Obiceiurile neobişnuite sau asortarea hainelor pot să atragă critici de la apropiaţi, dar din punct de vedere moral nu reprezintă o greşeală. Trebuie făcută o distincţie clară între lucrurile rele şi prostul gust.*

— CUM A HOTĂRÂT DUMNEZEU * * CE ESTE BUN ŞI CE ESTE RĂU?

t

R

— Dumnezeu nu a organizat o întâlnire cu toţi îngerii ca să – anunţe care fapte sunt bune şi care sunt rele. El este tocmai întruchiparea perfecţiunii şi bunătăţii. Natura intimă a lui Dumnezeu este bună, şi de aceea, tot ceea ce face este bun. În acelaşi timp, tot ceea ce este împotriva lui Dumnezeu este rău. Legile lui Dumnezeu pe care le găsim în Biblie ne dezvăluie care este natura lui Dumnezeu.

Amintiţi-vă că Dumnezeu ne arată ce este bine şi ce este rău / /

pentru că ne iubeşte. Legile lui ne protejează şi ne îndrumă. E ca şi cum i-am spune unui bebeluş să nu atingă o sobă fierbinte. Vrem să-l ferim să nu se ardă. Şi îi spunem această regulă pentru că îl iubim. Acelaşi motiv îl are Dumnezeu când ne spune ce să facem. El vrea să aibă grijă de noi, să fim plini de bucurie şi să ne ajute să trăim.

VERSETUL CHEIE: Voi fiţi dar desăvârşiţi, după cum şi Tatăl vostru cel ceresc este desăvârşit. (Matei 5: 48)

VERSETE ÎNRUDITE: Psalm 118: 29; Ieremia 33: 11; Mica 6: 8; Naum 1: 7; Ioan 14: 6; 1 Petru 1: 15 – 16

ÎNTREBĂRI: De unde ştiu dacă o persoană e bună sau rea? De ce binele şi răul sunt diferite?

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: Puteţi să explicaţi la ce ajută regulile, ilustrând câteva exemple de reguli cu care adulţii îi „chinuie" pe cei mici. De exemplu, nu-i putem lăsa pe cei mici să se joace în baie, sau să spargă ceva, sau să zburde pe stradă pentru că îi iubim şi vrem să-i protejăm. Necazul e că bebeluşii nu înţeleg aceste reguli. Ei trebuie doar să le urmeze pur şi simplu. Chiar şi un copil de 45 ani poate înţelege că regulile lui Dumnezeu, într-un mod similar, sunt produsul dragostei Lui şi a grijii Lui pentru noi – chiar dacă noi uneori nu înţelegem acest lucru.

— LUCRURILE SUNT ÎNTOTDEAUNA ORI RELE, ORI * * BUNE?

R

— Nu orice decizie pe care o luăm este totalmente rea sau – bună. Uneori ne plac anumite lucruri mai mult

decât altele – cum ar fi o anumită aromă de îngheţată. Dacă îţi place îngheţata de căpşuni, nu este nici rău, nici bine – e doar ceva pe gustul tău. Sau poate că ai două jucării cu care te joci şi o alegi pe una mai des decât pe cealaltă. Amândouă sunt bune, dar tu o alegi pe una din ele. Alteori trebuie să alegem între ceva bun, mai bun şi cel mai bun. Niciuna din aceste alegeri nu este în mod necesar rea sau bună, dar trebuie să fim înţelepţi să alegem ceea ce este cel mai bun. În alegeri de felul acesta, părinţii sau alte persoane ne pot da sfaturi înţelepte. Nu toate deciziile pe care trebuie să luăm, sunt ori bune, ori rele.

VERSETUL CHEIE: *Toate lucrurile sunt îngăduite, dar nu toate sunt de folos. Toate lucrurile sunt îngăduite, dar nu toate zidesc. Nimeni să nu-şi caute folosul lui, ci fiecare să caute folosul altuia. (1 Corinteni 10: 23 – 24)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Galateni 5: 1, 13 – 26; Iacov 1: 5*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Din nou, fiţi atenţi cum folosiţi cuvântul rău. Un rău moral absolut, cum ar fi furatul, nu conţine acelaşi grad de „răutate" cum ar fi, vorbind despre politeţe, să-i spui unei persoane că nu-ţi place mâncarea pe care a făcut-o. Un rău sau un bine absolut este ceva ce este bine sau rău pentru toţi oamenii, indiferent de timp şi spaţiu.*

— DACĂ TRĂIM ÎNTR-O ŢARĂ LIBERĂ, DE CE * * TREBUIE SĂ PLĂTIM IMPOZITE?

R

— A trăi într-o „ţară liberă" înseamnă că drepturile noastre – de a vorbi sau de a face anumite lucruri ne sunt garantate de cele mai înalte legi, dar aceste lucruri nu ne sunt oferite gratuit. De exemplu, avem libertatea de a vorbi, libertatea presei şi libertatea religiei. Asta înseamnă că putem vorbi, putem publica, ne putem închina aproape oriunde vrem. Dar nu avem libertate totală, pentru că ţara noastră are nevoie de anumite legi şi reguli pentru ca totul

să decurgă normal. Asta e, libertatea pe care o avem funcţionează pentru că avem anumite limite. Guvernul are nevoie de bani pentru a plăti conducătorii, ofiţerii de poliţie, pompierii, profesorii şi alţi lucrători, şi de asemenea, are nevoie de bani pentru construirea şi repararea drumurilor şi podurilor. Cetăţenii asigură aceşti bani, plătind taxe şi impozite. Legile unei ţări nu sunt aceleaşi cu legile lui Dumnezeu, dar Dumnezeu ne spune să respectăm conducerea ţării şi legile ei. Aşa că plătim impozite, purtăm centură de siguranţă, ne oprim la semnul roşu al semaforului şi respectăm limitele de viteză.

VERSETUL CHEIE: *Fiţi supuşi oricărei stăpâniri omeneşti, pentru Domnul: atât împăratului, ca înalt stăpânitor. (1 Petru 2: 13)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Romani 13: 1 – 3; Coloseni 2: 10; 1 Timotei 2: 1 – 2; 1 Petru 2: 13 – 17*

ÎNTREBĂRI: *De ce trebuie să port centura de siguranţă? De ce unii copii ies cu bicicleta pe autostradă?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Puteţi să-i explicaţi copilului vostru că Dumnezeu vrea ca noi să respectăm conducerea ţării pentru că El a stabilit-o. Legile impuse de conducerea ţării au rolul de a ne proteja.*

— CUM PROCEDAM CÂND O LEGE A ŢĂRII NE DA VOIE * * SA FACEM UN ANUMIT LUCRU, IAR DUMNEZEU NU?

R

* în Biblie ni se spune să ascultăm de conducerea ţării. Dar – când legile guvernamentale sunt împotriva a

ceea ce ne cere Dumnezeu, atunci trebuie să ascultăm de El. Dumnezeu este răspunzător de conducerea ţării şi nu invers. De exemplu, dacă guvernarea ar face o lege prin care ar fi ilegal să ne rugăm, atunci va trebui să încălcăm legea şi totuşi să ne rugăm. Acest lucru e valabil şi pentru închinare, citirea Bibliei sau vestirea lui Iisus altora (evanghelizare). Chiar dacă legile ţării ne-ar da voie să furăm sau să minţim, nu putem face aceste lucruri pentru că sunt împotriva legii lui Dumnezeu. Dumnezeu a creat şi dirijează universul. Nu este nimeni mai presus de El. Deci, trebuie să ascultăm în primul rând de Dumnezeu.

VERSETUL CHEIE: *Petru şi apostolii ceilalţi, drept răspuns, i-au zis: „Trebuie să ascultăm mai mult de Dumnezeu decât de oameni!” (Fapte 5: 29)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Daniel 3: 5 – 23; 6: 1 – 28; Romani 13: 1 – 3; 1 Petru 2: 13 – 17*

ÎNTREBĂRI: *De ce conducerea ţării face legi aşa de stupide? De ce adulţii pot să înjure şi să fumeze, iar eu nu pot?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Aceasta e o bună ocazie să-i explicaţi copilului că Dumnezeu este autoritatea supremă care stabileşte ce este „bun”. Standardele lui sunt bune pentru toţi oamenii, indiferent de timp şi spaţiu – chiar dacă guvernarea este de acord sau nu.*

? – CE SUNT * * LEGILE MORALE?

R

— Legile morale reprezintă standardele pentru o viaţă trăită – corect sau greşit. Ele sunt reprezentate de reguli pe care trebuie să le urmăm dacă vrem să facem un anume lucru şi nu altul. Oameni diferiţi trăiesc după legi morale diferite – şi anume după ce cred ei că ar fi cel mai bine, cel mai cinstit ori cel mai corect lucru. Însă numai ce spune Dumnezeu despre aceste lucruri este în mod necesar bun, oricând şi oriunde. El are doar un singur set de legi morale pe care vrea ca toţi să le urmeze. Un om care trăieşte conform legilor morale impuse de Dumnezeu

refuză să fure nu pentru că nu i-ar plăcea, ci fiindcă acesta este standardul impus de Cel de Sus.

VERSETUL CHEIE: *Nu ştiţi că cei nedrepţi nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu? Nu vă înşelaţi în privinţa aceasta: nici curvarii, nici închinătorii la idoli, nici preacurvarii, nici malahii, nici sodomiţii. (1 Corinteni 6: 9)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Efeseni 5: 1; Iacov 1: 21*

ÎNTREBĂRI: *Ce înseamnă etică? Are vreo legătură cu eticheta de pe caietul meu de desen? Legile morale sunt animăluţele acelea care fac muşuroaie prin grădină?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *S-ar putea să vă fie cam greu să le explicaţi diferenţa între un om bun, drăguţ şi unul călăuzit după legile morale creştine. O persoană drăguţă este mereu preocupată de ceea ce cred ceilalţi oameni şi care se fereşte să-i rănească pe cei din jur. O persoană morală este preocupată de ceea ce crede Dumnezeu şi îşi doreşte mai mult decât orice să urmeze legile Sale bune în gândire, vorbire şi faptă.*

— CUM POT SĂ DEOSEBESC * * BINELE DE RĂU?

R

— Răul a fost întotdeauna împotriva lui Dumnezeu. Dar – pentru a şti ce este împotriva Lui, trebuie să-l cunoaştem mai întâi pe Dumnezeu, iar acest lucru îl putem face citind Biblia, Cuvântul Lui. Ea ne spune şi ceea ce vrea Dumnezeu de la noi. Deci putem deosebi binele de rău întrebându-ne: încalcă acesta vreo lege pe care ne-a dat-o Dumnezeu? (De exemplu, „nu fura”, „nu minţi”, „iubeşte-ţi aproapele” sau „cinsteşte-ţi mama şi tatăl”) Orice încalcă vreuna din legile lui Dumnezeu este rău.

Dacă ne confruntăm cu o situaţie pentru care Dumnezeu nu ne-a dat o lege (sau dacă nu ştim unde să căutăm în Biblie), ne putem întreba: Este împotriva conştiinţei mele? Sau ne putem întreba: Va suferi cineva? Dacă răspunsul e „da” la vreuna din întrebări, atunci mai mult ca sigur că ar trebui să nu faci acel lucru.

O altă întrebare pe care poţi să ţi-o pui este: De ce

fac acest lucru? Dacă îl faci doar pentru că te obligă prietenii sau de frică, atunci nu e un lucru bun. Aşa se întâmplă când suntem serioşi cu decizia pe care trebuie să o luăm. Trebuie să ne gândim la caracterul lui Dumnezeu, să ne rugăm pentru înţelepciune şi să luăm cea mai bună decizie.

VERSETUL CHEIE: *Omul bun scoate lucruri bune din vistieria buna a inimii lui, iar omul rău scoate lucruri rele din vistieria rea a inimii lui; căci din prisosul inimii vorbeşte gura. (Luca 6: 45)*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Noi trebuie să contribuim la dezvoltarea caracterul copiilor noştri şi nu doar să le dăm reguli de comportament, pentru ca multe din acţiunile noastre morale se nasc din tot soiul de înclinaţii şi / / /*

obiceiuri. Aşa că trebuie să-i învăţam pe copiii noştri principiile din spatele preceptelor şi în final să le arătam persoana care le întruchipează, Dumnezeu însuşi. Astfel, copilul vostru va învăţa să deosebeasca într-adevăr binele de rău.

DUMNEZEU, BIBLIA ŞI CONŞTIINŢA

r iii

? – CE SPUN LEGILE LUI DUMNEZEU * * DESPRE BINE ŞI RĂU?

t

Dumnezeu ne-a dat Cuvântul Lui, Biblia, unde ni se spune – cum este El şi cum vrea să ne trăim viaţa. Deci trebuie să ne străduim să facem ceea ce ne spune Dumnezeu în Cuvântul Lui. Iisus ne-a spus că cea mai importantă regulă (numită lege) este: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeu tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău şi cu tot cugetul tău”. Aceasta este cea dintâi şi cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea ei, este: „Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi” (Matei 22: 37 – 39). În primul rând trebuie să-l iubim pe Dumnezeu, iar apoi pe ceilalţi oameni. Dacă vom face aşa, vom face ce

este bine.

De asemenea, Dumnezeu vrea să ne dorim să facem ceea ce este „cel mai bun”, nu doar ceva „bun”. Unele activităţi nu sunt rele, dar pot să nu fie cele mai bune pentru noi. Noi trebuie să facem ceea ce este „cel mai bine” şi nu să ne mulţumim cu mai puţin. A lua decizii bune şi morale nu înseamnă doar a spune ’nu’ lucrurilor rele, ci şi a spune da la tot ce este bun şi folositor.

VERSETUL CHEIE: *Iisus i-a răspuns: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot cugetul tău’. Aceasta este cea dintâi, şi cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea ei, este: „Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi (Matei 22: 37 – 39)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 1 – 17; Deuteronom 5: 6 – 22*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Un copil ar putea crede că a fi bun înseamnă doar a evita lucrurile rele. Ajutaţi-vă copilul să vadă că a fi bun înseamnă a lua decizii pozitive, pentru a-i face plăcere lui Dumnezeu în tot ce facem. Şi încercăm să facem aşa pentru că ştim că Dumnezeu ne vrea binele.*

— DE CE CÂND TE ÎNTREB CEVA, ÎMI RĂSPUNZI * * ÎNTOTDEAUNA CU VERSETE DIN BIBLIE?

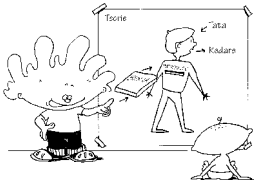

Biblia este Cuvântul lui Dumnezeu. Când îl citim, învăţăm – cum arată Dumnezeu şi cum vrea să trăim în lumea aceasta. Gândiţi-vă la Biblie ca la o carte cu instrucţiuni, ca şi cea cu instrucţiuni pentru maşină. Dacă facem ce scrie în ea, maşina va funcţiona bine. Dacă ceva

se strică, putem citi în carte şi putem afla cum să o reparăm. Biblia este cartea de instrucţiuni a lui Dumnezeu pentru vieţile noastre. Noi trebuie să o citim şi să o studiem pentru ca toate să meargă bine şi ca Dumnezeu să poată repara ce este rău. Nu este suficient doar să citim Biblia; trebuie să facem ce este scris în ea.

VERSETUL CHEIE: *Toată Scriptura este insuflată de Dumnezeu şi de folos ca să înveţe, să mustre, să îndrepte, să dea înţelepciune în neprihănire. (2 Timotei 3: 16)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Psalm 119: 105*

ÎNTREBĂRI: *De ce trebuie să citim atât de mult Biblia?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Unul dintre cele mai eficiente moduri de a vă ajuta copilul să deosebească binele de rău este să citiţi împreună versete din Biblie care tratează probleme morale specifice (cum ar fi cinste sau minciuna) şi apoi să discutaţi despre modul în care vă pot afecta viaţa de familie. De exemplu, puteţi citi Efeseni 4: 25 şi apoi încercaţi să vă amintiţi ultima dată când copilul dumneavoastră v-a spus avedărul, chiar dacă i-a fost greu. Poate că o dată l-aţi întrebat nervos, „Ce faci?" şi el v-a spus adevărul, în ciuda faptului că se temea că îl veţi certa. Asta îi va întări principiile morale şi importanţa lor.*

— E UN PCAT SĂ CONTINUI SĂ FACI UN LUCRU DE * * CARE NU EŞTI SIGUR CĂ ESTE RĂU?

t

Nu e neapărat un păcat să faci un anumit lucru, când nu – ştii dacă e bine sau rău. Nu le putem şti pe toate şi nu

trebuie să credem că ceea ce nu cunoaştem este rău. Pe de altă parte, dacă nu eşti sigur şi crezi că ar putea fi rău, mai bine lămureşte-te înainte de a acţiona. Amână acel lucru; apoi citeşte în Biblie şi întreabă-i pe mama şi tata. Aminteşte-ţi că trebuie să alegi ce este „cel mai bine" pentru tine, nu doar să eviţi ce este rău.

VERSETUL CHEIE: *Dar cine se îndoieşte şi mănâncă, este osândit, pentru că nu mănâncă din încredinţare. Tot ce nu vine din încredinţare, e păcat. (Romani 14: 23)*

VERSETE ÎNRUDITE: *1 Corinteni 4: 4*

ÎNTREBĂRI: *Dacă ştii că un lucru e rău şi părinţii tăi îţi dau voie să-l faci, e bine sau e rău?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Aici se atinge o coardă sensibilă. Copiii nu ştiu întotdeauna ce este bine sau rău. Ei chiar nu ştiu. Ori de câte ori copiii vă mărturisesc că au evitat să facă un anumit lucru pentru că nu erau siguri, discutaţi cu ei. Acesta ar putea fi un moment potrivit să le explicaţi cele patru reguli: Gândeşte te ia decizie, compară atitudinile şi faptele cu ale Lui, supune-te voii lui Dumnezeu, bazează-te pe protecţia şi ocrotirea Lui.*

R

— Dumnezeu a creat în noi un ajutor care să ne spună ce este – bine sau rău. Această voce interioară noi o numim conştiinţă, şi trebuie să învăţăm să ascultăm de ea. Este un sentiment interior pe care îl avem despre ceva la care ne gândim să-l facem. Dacă un lucru la care ne gândim nu este bun, conştiinţa ne va face să ne simţim rău şi ne va da sentimentul că nu trebuie să-l / /

facem. Conştiinţa ne va spune şi ce ar trebui să facem. Când se întâmplă aşa, vom avea un puternic sentiment că trebuie să facem ceea ce gândim. Dumnezeu ne-a dat conştiinţa ca să ne ajute să luăm hotărâri. Deci este foarte important să ascultăm de conştiinţa noastră.

Dacă nu vom asculta de conştiinţa noastră, curând ne

vom obişnui să o ignorăm. După un timp nu o vom mai auzi deloc. Astfel vom avea probleme. Ascultă cu atenţie de conştiinţa ta.

VERSETUL CHEIE: *De aceea, mă silesc să am totdeauna un cuget curat înaintea lui Dumnezeu şi înaintea oamenilor. (Fapte 24: 16)*

VERSETE ÎNRUDITE: *1 Petru 3: 16; Romani 2: 15; 1 Corinteni 4: 4*

ÎNTREBĂRI: *Când ştiu că un lucru e bun, trebuie să îl fac?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Fiţi atenţi să nu asociaţi conştiinţa cu sentimentele de vinovăţie. Cea mai bună decizie legată de bine şi rău vine dintr-o convingere fermă şi dintr-o dorinţă de a face bine, nu din dorinţa de a asculta de o conştiinţă vinovată. Când vorbiţi cu copiii voştri despre conştiinţă, subliniaţi rolul ei pozitiv. Cu cât vom citi şi studia mai serios Cuvântul lui Dumnezeu, cu atât mai mult conştiinţa ne va ajuta să luăm decizii bune.*

— TREBUIE SĂ-I LAS PE CEI MICI SĂ SE JOACE ÎN * * CAMERA MEA CHIAR ŞI CU JUCĂRIILE MAI SPECIALE?

t

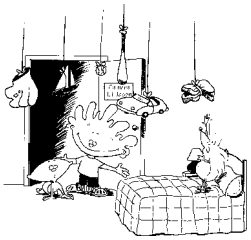

Poate. Dumnezeu este iubitor şi bun, aşa că vrea ca şi noi – să fim iubitori şi buni, nu răutăcioşi şi egoişti. Dacă prietenii, fraţii sau surorile, sau alţi copii mici vor să se joace cu jucăriile noastre, trebuie să-i lăsăm, dacă şi părinţii lor sunt de acord. Uneori ne comportăm de parcă jucăriile, hainele sau tot ce ne aparţine sunt mult mai importante decât prietenii sau familia. Dar e bine să vă

jucaţi cu schimbul, lăsându-i şi pe alţii să se bucure de „lucrurile voastre speciale”. Dacă vom face aşa, ceilalţi vor vedea cu uşurinţă că suntem diferiţi de cei care nu-l iubesc pe Iisus.

Pe de altă parte, Dumnezeu vrea să fim responsabili. Chiar dacă Dumnezeu este iubitor şi bun, El nu obişnuieşte să ne lase la îndemână lucruri care ar putea să ne rănească. Totuşi, nu trebuie să-i lăsăm pe cei mici să facă chiar ce vor cu lucrurile noastre, mai ales dacă acestea sunt fragile sau prea dificil de folosit. Fiecare trebuie să aibă grijă de lucrurile altuia şi să se poarte cu atenţie cu ele. Încearcă să-i laşi pe cei mici să se joace cu jucăriile tale, cât poţi, iar când nu poţi, fii drăguţ cu ei şi asigură-te că ai o motivaţie corectă.

VERSETUL CHEIE: *Dragostea este îndelung răbdătoare, este plină de bunătate: dragostea nu pizmuieşte; dragostea nu se laudă, nu se umflă de mândrie. (1 Corinteni 13: 4)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Galateni 5: 22; Iacov 4: 17*
ÎNTREBĂRI: *E bine să-ţi aperi drepturile?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Aceasta are de a face cu dărnicia. Puneţi accentul mai mult pe jucatul cu schimbul decât pe dărnicie; copiii vor înţelege mai uşor ceea ce le cereţi să facă.*

— CUM POT SĂ MĂ APROPII MAI MULT DE * * DUMNEZEU?

Umblaţi aproape

R

— Gândiţi-vă la Dumnezeu ca la cineva care vrea să fie – prietenul vostru apropiat. Ca acest lucru să se întâmple, trebuie să petreci cât mai mult timp cu El. Vei deveni apropiatul Lui atunci când vei citi din Cuvântului Lui, Biblia. Poţi să-i rogi pe părinţi să îţi spună ce şi de unde să citeşti. De asemenea poţi vorbi cu Dumnezeu despre viaţa ta (aceasta se numeşte rugăciune). Când te rogi, spune-i despre toate temerile şi speranţele tale.

Mulţumeşte-i pentru că te iubeşte. Spune-i că îţi pare rău când nu asculţi de El, şi roagă-l să te ajute să te apropii de El. Poţi, de asemenea, să îi spui despre alţi oameni şi despre problemele lor, şi să îl rogi să-i ajute.

Poţi să te apropii de Dumnezeu şi prin închinare. Pentru aceasta bisericile au program de închinare. Acolo, cu alţi creştini, poţi cânta cântări de laudă lui Dumnezeu, poţi să vorbeşti cu El, poţi să te gândeşti la El, să-ţi aminteşti cât de mult te iubeşte şi ce a făcut Iisus pentru tine, şi să înveţi din Cuvântul Lui.

Nu uita că Dumnezeu se va apropia de tine dacă tu te vei apropia de El. Spune-i că vrei să-l cunoşti mai bine. Roagă-l să te apropie mai mult de El. Nu te poţi apropia de El doar făcând câteva lucruri „creştine", în schimb te poţi apropia de El având o relaţie cu El şi rugându-te să-l cunoşti mai bine!

VERSETUL CHEIE: *Apropiaţi-vă de Dumnezeu, şi El Se va apropia de voi. Curăţiţi-vă mâinile, păcătoşilor, curăţiţi-vă inima, oameni cu inima împărţită! (Iacov 4: 8)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Coloseni 1: 9 – 14; 1 Tesaloniceni 5: 17; 2 Timotei 3: 16 – 17*

— DACĂ a minţi e un păcat, de ce unele

* * PERSONAJE DIN BIBLIE SPUN MINCIUNI?

Este adevărat că în Biblie sunt istorisiri despre oameni care – au spus minciuni, dar marea lor majoritate au spus adevărul. În Biblie, Dumnezeu nu a spus niciodată că minciuna e bună. Unii oameni din Biblie au ales să mintă, dar Dumnezeu nu a spus că ei ar fi făcut bine.

Dumnezeu este adevăr şi El vrea să spunem adevărul. Cinstea e foarte importantă pentru familie, vecini, oraşe, scoli, firme, şi relaţiile de prietenie. Onestitatea ne protejează de pericole şi ne ajută să fim mai fericiţi. Fii o persoană care spune numai adevărul, pentru că aşa este şi Dumnezeu.

VERSETUL CHEIE: *De aceea, lăsaţi-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul”, pentru că suntem mădulare unii altora. (Efeseni 4: 25)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 6: 16 – 17; 26: 18 – 19; Ioan 8: 44; 14: 6*

ÎNTREBĂRI: *E bine să nu-ţi ţii promisiunile sau să spui minciuni? Dar cum e cu Iacov, cel din Biblie? De ce oamenii din Biblie omorau alţi oameni? Este bine să minţim dacă Dumnezeu ne-o cere?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Unul din motivele pentru care ne sunt relatate povestirile din Biblie este ca să învăţăm din exemplele oamenilor, fie bune, fie rele. Unele din faptele lor sunt exemple bune, altele sunt rele. Nu trebuie să urmăm orice exemplu din Biblie. Faptul că Samson a minţit nu înseamnă că şi noi putem minţi. Când citim în Biblie istorisiri despre astfel de oameni, trebuie să ne întrebăm: „De ce a făcut această persoană ce era bine?” „De ce a făcut această persoană ce era rău?”*

ADEVĂR SAU CONSECINŢE

— DE CE NE-A DAT * * DUMNEZEU LEGILE?

Dumnezeu a făcut legile pentru a ne proteja şi a ne ajuta. – într-un fel legile lui Dumnezeu sunt asemeni unui zid care ne fereşte de pericole. Zidul ne împiedică să mergem prea departe şi să avem greutăţi. De asemenea, noi nu ştim întotdeauna ce este de cealaltă parte a zidului, dar Dumnezeu ştie şi ne iubeşte atât de mult încât vrea să aibă grijă de noi.

Dumnezeu, de asemenea, a făcut legile pentru a ne

ajuta să creştem şi să devenim nişte persoane pe placul Lui. Gândeşte-te la hrănitul unui bebeluş. Lui s-ar putea să nu-i placă mâncarea – felul cum arată, gustul – dar noi ştim că el are nevoie de mâncare bună pentru a fi sănătos şi pentru a creşte. La fel ca un bebeluş, noi nu ştim de ce avem nevoie pentru a trăi, dar Dumnezeu ştie. Ca să ne ajute, El vrea să ne îndrume.

Dumnezeu ne iubeşte ca nimeni altul, şi ne vrea numai binele. Legile lui sunt date în câştigul nostru. De aceea noi trebuie să avem încredere în El şi să-l ascultăm.

VERSETUL CHEIE*: Înainte de venirea credinţei, noi eram sub paza Legii, închişi pentru credinţa care trebuia să fie descoperită. Astfel, Legea ne-a fost un îndrumător spre Hristos, ca să fim socotiţi neprihăniţi prin credinţă. (Galateni 3: 23 – 24)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Deuteronom 5: 31 – 33; 7: 8; Psalm 19: 7 – 11; 119: 9, 3340; Romani 2: 20; 7: 20; 7: 12; Evrei 12: 9 – 11*

ÎNTREBĂRI: *De ce sunt atât de multe legi în Biblie?*

?. DE CE DUMNEZEU NU NE * * DĂ VOIE SĂ NE DISTRĂM?

Dacă cineva crede sau spune că Dumnezeu nu ne dă voie – să ne distrăm înseamnă că nu ştie adevărul despre El. El vrea ca noi să ne distrăm. Iisus a fost fericit şi a spus oamenilor că cei ce-L vor urma vor fi plini de bucurie. De asemenea, Dumnezeu ne-a spus că împărăţia Lui este un loc de bucurie nesfârşită.

Poţi să te distrezi, făcând ce este rău (păcătuind), dar distracţia nu va ţine mult şi va trebui să suporţi consecinţele. Este ca şi cum ai mânca ceva ce are un gust foarte bun, dar mai târziu ţi se face rău. Principalul motiv pentru care nu trebuie să păcătuim este pentru că Dumnezeu ne-o cere, iar noi trebuie să ascultăm de El.

Dumnezeu ne cunoaşte mai bine decât oricine. Distracţia, bucuria şi fericirea Lui sunt cele mai bune! Şi ele durează o veşnicie!

VERSETUL CHEIE: *V-am spus aceste lucruri, pentru ca bucuria Mea să rămână în voi, şi bucuria voastră să fie deplină. (Ioan 15: 11)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Psalm 5: 11; 19: 8; Luca 10: 21; Ioan 3: 29; 17: 13; Romani 14: 17; Galateni 5: 22; Filipeni 1: 25; Evrei 11: 24 – 25; Judecători 1: 24*

ÎNTREBĂRI: *Poate Dumnezeu urî?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Fiţi foarte atenţi să nu sugeraţi că oamenii care păcătuiesc nu se distrează. Copiii ştiu bine asta din experienţele altora şi din propria lor experienţă! Subliniaţi că cea mai bună cale pentru noi este cea a lui Dumnezeu, chiar dacă alta ni s-ar părea mai bună. De asemenea, faceţi distincţie între plăcerea imediată şi o viaţă sănătoasă şi plină de bucurie.*

— SE SUPĂRĂ DUMNEZEU * * CÂND FAC CEVA RÂU?

JLZ

V /	7
	z

Dumnezeu este foarte supărat când facem lucruri rele. De – fapt El este supărat şi întristat pe păcatul din lume mai mult decât oricine. Dumnezeu e supărat pentru că vede cum păcatul ne răneşte şi îi răneşte şi pe alţii. Dumnezeu ştie că noi, pe măsură ce ne maturizăm, uneori vom mai greşi. El însă ne încurajează. El ne iubeşte atât de mult încât nu ne va părăsi.

VERSETUL CHEIE: *Să nu întristaţi pe Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, prin care aţi fost pecetluiţi pentru ziua răscumpărării. (Efeseni 4: 30)*

VERSETE ÎNRUDITE: 2 *Samuel 24: 16; Matei 23: 37*

ÎNTREBĂRI: *Ce înseamnă să întristezi Duhul Sfânt? Şi dacă eu nu cred în*
Biblie? Mă iubeşte Iisus cu adevărat?

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Unii părinţi folosesc acest adevăr pentru a-şi învăţa copiii cum să se comporte. Dar mulţi copiii, mai ales cei mai mici, au deja sentimente de vinovăţie când fac ceva rău şi sunt exagerat de sensibili ştiind că îl întristează pe Dumnezeu. În schimb, spunându-le că Dumnezeu îi iubeşte, îi va încuraja să fie buni şi vor fi bucuroşi să facă ce este bine!*

* CUM PRIMIM PERMISIUNEA * * DE A AJUNGE ÎN RAI?

Există o singură cale de a ajunge în cer şi aceea este prin – Iisus Hristos. Numai cei care cred în Iisus pot ajunge în rai. Putem să ne punem nădejdea în Iisus, rugându-l pe Dumnezeu şi spunându-i Lui că:

1. ne pare rău de păcatele pe care le-am făcut – pentru că nu L-am ascultat şi ne-am trăit viaţa doar pentru noi înşine.
2. credem că Iisus, singurul Lui Fiu, a venit pe Pământ şi a murit pe cruce în locul nostru, pentru a lua păcatele noastre asupra Lui, şi că El a înviat din morţi.
3. vrem ca Duhul Sfânt să trăiască în noi şi să ne îndrume.

Biblia spune că oricine va spune aceste lucruri şi le va crede, va deveni o persoană nouă, un copil al lui Dumnezeu. Şi când vor muri, toţi copiii lui Dumnezeu vor merge la El în cer.

VERSETUL CHEIE: *Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică. (Ioan 3: 16)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Matei 7: 21; Ioan 1: 11 – 13; 14: 6; Romani 10: 9 – 10*

ÎNTREBĂRI: *Sunt eu o persoană rea dacă nu îl chem*

pe Iisus în inima mea? Cum decide Dumnezeu cine va ajunge în cer?

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Îndrumându-vă copilul spre Iisus, vor apărea foarte uşor discuţii despre bine şi rău. Ştiind asta, fiţi pregătiţi să răspundeţi oricărei întrebări pe care v-o pune.*

— VEI MERGE ÎN CER CHIAR DACĂ, FIIND CREŞTIN, * VORBEŞTI URÂT?

t

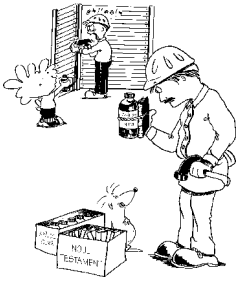

R

— Dacă ne-am încredinţat vieţile lui Iisus, vom merge în cer – chiar dacă, ocazional, facem lucruri rele (cum ar fi vorbitul urât). Dar relaţia noastră cu Dumnezeu va influenţa felul în care trăim. Oamenii vor putea vedea o diferenţă în vieţile noastre, pentru că suntem creştini. Da, noi putem să facem lucruri rele şi să mergem în cer, dar de ce să le facem? Dumnezeu vrea ca noi să avem ce este cel mai bun, iar păcatul ne face să suferim.

Cerul este un loc unde toţi fac lucruri bune neîncetat, pentru că cerul este un loc desăvârşit şi acolo este Dumnezeu. Oamenii care-l iubesc pe Dumnezeu îşi vor găsi plăcerea în a face lucruri bune. Dacă îl iubim pe Dumnezeu, ne vom dori să fim pe placul Lui şi vom avea încredere că El ştie ce este bine pentru noi.

VERSETUL CHEIE: *Dar acum, lăsaţi-vă de toate aceste lucruri: de mânie, de vrăjmăşie, de răutate, de clevetire, de vorbele ruşinoase care v-ar putea ieşi din*

gură... (Coloseni 3: 8)

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 4: 24; Romani 8: 38 – 39; 1 Petru 1: 15 – 16*

ÎNTREBĂRI: *Dacă îl rog pe Iisus să vină în inima mea şi apoi fac lucruri rele, voi merge în iad? Dacă mint, iar apoi mor înainte de a-mi cere iertare, tot în cer voi merge? Dacă mă lepăd de credinţă voi merge în iad? Dacă beau alcool şi conduc, iar apoi am un accident şi mor, tot în cer voi merge? Dacă păcătuiesc în fiecare minut, tot voi merge în cer?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Aceste întrebări se vor naşte de obicei ca urmare a lucrurilor pe care copiii le aud de la adulţi, nu din experienţele lor. Dacă îl veţi auzi pe copilul vostru folosind cuvinte urâte, este o bună ocazie să-i explicaţi ce şi de ce este urât. De asemenea, nu uitaţi că ceea ce vede copilul la voi are mare importanţă. Dacă înjuraţi şi copilul vostru va înjura.*

— DE CE NU MĂ SIMT BINE CÂND FAC * * UN LUCRU RĂU?

R

— Când facem un lucru rău, nu ne simţim bine, pentru că îi

— Facem pe ceilalţi să sufere. Sau poate ne vom simţi frustraţi pentru că nu am făcut ce era bine. De asemenea ne vom simţi vinovaţi pentru că l-am dezamăgit pe Dumnezeu.

Dumnezeu vrea ca noi să facem lucruri bune, de aceea El a creat un sistem de avertizare, care să ne atenţioneze când vrem să facem ceva rău. Acest sistem de avertizare se numeşte conştiinţă. Dacă

ne apropiem prea mult de un foc, căldura ne va avertiza să plecăm de acolo ca să nu ne ardem. Conştiinţa ne va avertiza când un lucru rău ne-ar putea face să suferim.

VERSETUL CHEIE: *Măcar că v-am întristat prin*

epistola mea, nu-mi pare rău; şi chiar dacă mi-ar fi părut rău – căci văd că epistola aceea v-a întristat (măcar că pentru puţină vreme) – totuşi, acum mă bucur, nu pentru că aţi fost întristaţi, ci pentru că întristarea voastră v-a adus la pocăinţă. Căci aţi fost întristaţi după voia lui Dumnezeu, ca să n-aveţi nicio pagubă din partea noastră. În adevăr, când întristarea este după voia lui Dumnezeu, aduce o pocăinţă care duce la mântuire, şi de care cineva nu se căieşte niciodată; pe când întristarea lumii aduce moartea. (2 Corinteni 7: 8 – 10)

VERSETE ÎNRUDITE: *Fapte 24: 16; Romani 2: 15; 1 Corinteni 4: 4; 1 Petru 3: 16*

ÎNTREBĂRI: *De ce mă simt vinovat? Ce este vinovăţia?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Este o diferenţă între sentimentele de vinovăţie şi adevăratul sens al răului. Unii copii sunt extrem de sensibili şi se vor simţi vinovaţi pentru aproape orice lucru pe care îl fac. Dacă şi copilul vostru e aşa, ajutaţi-l să înţeleagă nemărginita dragoste şi iertare a lui Dumnezeu.*

? * CE VREA DUMNEZEU SĂ FAC * * ATUNCI CÂND CREŞESC?

t

R

O în primul rând trebuie să ne rugăm şi să recunoaştem – înaintea lui Dumnezeu ceea ce am făcut. Trebuie să îi spunem că ne pare rău şi că vrem să ne ajute să nu mai repetăm greşeala. De asemenea, ar trebui să-l rugăm pe Dumnezeu să ne ajute să învăţăm din această experienţă. Recunoscându-ţi păcatele, vei fi din nou lângă Dumnezeu. Nu uita, Dumnezeu vrea să te protejeze şi să-ţi asigure tot ce ai nevoie pentru existenţă. Aşa că ar trebui să stăm cât mai aproape de El şi să vorbim cu El despre toate lucrurile. Încearcă să te rogi înainte de a face un lucru. Dumnezeu ne poate ajuta să evităm necazurile.

Dacă păcatul tău îi face să sufere pe ceilalţi, ar trebui să vorbim şi cu ei, spunându-le că ne pare rău şi să le cerem iertare.

VERSETUL CHEIE: *Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios şi drept, ca să ne ierte păcatele şi să ne curăţească de orice nelegiuire. (1 Ioan 1: 9)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Matei 5: 23 – 24*

ÎNTREBĂRI: *Este rău să nu mărturisesc ceva ce am greşit? Trebuie să fac chiar totul bine?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: În cazul în care copilul vine la voi cu o mărturisire, folosiţi acest moment ca o ocazie prin care puteţi să-l învăţaţi ceva. Fiţi blânzi, iubitori şi iertători; altfel copilul s-ar putea să nu-şi mai dorească altă dată să vă mai destăinuie ceva. Uneori copiii sunt înlănţuiţi de vinovăţie. Dacă e aşa, faceţi-vă un obicei din a-i ajuta să se elibereze de ea, cum ar fi scriind pe o foaie de hârtie păcatele lor, spunându-i lui Dumnezeu despre ele, apoi rupând-o împreună.*

A SPUNE ADEVĂRUL

POŢI SA MAI SPUI CÂTE O MINCIUNĂ DIN CÂND ÎN CÂND?

Noi trebuie să spunem adevărul întotdeauna pentru că – Dumnezeu ne spune adevărul întotdeauna. Ar fi în regulă să atingi, din când în când, o sobă fierbinte? Dacă ai face aşa, te-ai arde de fiecare dată. Nu e bine să minţi, nici măcar din când în când. Dumnezeu ne cere să spunem adevărul pentru că El este adevărul.

De altfel minciunile ne creează necazuri. De obicei, o minciună aduce o altă minciună. E mult mai simplu să spunem adevărul decât să ţinem minte minciunile pe care le-am spus şi să nu ne dăm de gol. Minciunile noastre îi vor face pe ceilalţi să nu aibă încredere în noi. Dar oamenii care sunt sinceri sunt liberi şi plini de bucurie.

VERSETUL CHEIE: *De aceea, lăsaţi-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul”, pentru că suntem mădulare unii altora. (Efeseni 4: 25)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 16; 1 Corinteni 13: 6;*

2 Corinteni 4: 2; Tit 1: 2; Evrei 6: 18

ÎNTREBĂRI: *Nu există vreo minciună curată? E rău să spui părinţilor că fratele tău a făcut ceva, când de fapt el nu a făcut acel lucru? De ce e rău să minţi?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Exemplul vostru îi va ajuta mult. Cum le prezentaţi adevărul? Felul în care le prezentaţi adevărul îi va ajuta mai mult decât răspunsurile pe care le veţi da despre minciună. Când îi prindeţi pe copii cu o minciună, încercaţi să aflaţi de ce au minţit, scoateţi la iveală motivul pentru care au minţit şi arătaţi-le de ce e mai bine să spună adevărul.*

— AI VOIE SĂ MINŢI ATUNCI CÂND TE SIMŢI JENAT * * SAU TE TEMI SĂ SPUI ADEVĂRUL?

R

— Nu. A minţi este rău pentru că Dumnezeu este adevăr şi – pentru că El ne spune să nu minţim. A spune adevărul poate fi uneori dificil, mai ales când am putea să ne simţim jenaţi sau să fim pedepsiţi pentru ceea ce spunem. Dar trebuie să spunem adevărul chiar şi atunci când nu e uşor. A face voia lui Dumnezeu e până la urmă cea mai bună alegere.

Cu toate acestea, chiar dacă minciuna este ceva obişnuit, oamenii vor ca ceilalţi să fie sinceri cu ei. Dacă vei spune adevărul chiar şi când e greu, oamenii se vor mira. Te vor respecta, vor avea încredere în tine şi te vor considera un om de nădejde. S-ar putea chiar să îţi ceară sfaturi şi îndrumări. Fă-ţi un obicei din a spune adevărul. Foarte puţini vor fi cei care nu vor mai vrea să fie prieteni cu tine pentru că obişnuieşti să spui adevărul. Prietenii, colegii de clasă, rudele şi vecinii îşi doresc să poată avea încredere în ceea ce spui. Adevărul te va ajuta; minciuna

nu face decât să îţi creeze tot mai multe probleme.

VERSETUL CHEIE*: „El n-a făcut păcat, şi în gura Lui nu s-a găsit vicleşug”. Când era batjocorit, nu răspundea cu batjocuri, şi când era chinuit, nu amenința, ei. Se supunea Dreptului Judecător. (1 Petru 2: 22 – 23)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Geneza 20: 1 – 18; 26: 1 – 11; Exod 20: 16; Marcu 14: 5365; Iacov 5: 12; 1 Petru 2: 1*

ÎNTREBĂRI: *Este bine să nu spun adevărul dacă am spart cuiva geamul cu o minge, în timp ce mă jucam cu câinele meu? Pot să mint când nu vreau să intru într-o încurcătură?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Copiii se confruntă cu multe situaţii neplăcute la şcoală – situaţii care îi vor face să mintă ca să nu-şi strice propria imagine sau chiar să şi-o îmbunătăţească. În momente ca acestea, încurajaţivă copiii să se încreadă în Dumnezeu şi în grija Lui faţă de noi.*

7» E BINE CÂND MAMA ŞI TATA NU NE SPUN * * ADEVĂRUL DESPRE CADOURILE DE CRĂCIUN?

R

— Dumnezeu vrea să fim întotdeauna sinceri. Dar asta nu – înseamnă că trebuie să răspundem la orice întrebare pe care alţii ne-o pun, sau să le spunem tot ce ştim. Dacă îţi vei întreba părinţii: „Ce-mi cumpăraţi de Crăciun?” sau „îmi cumpăraţi o bicicletă de Crăciun?”, ei ar putea să vă spună: „Nu am de gând să-ţi spun pentru că vreau să fie surpriză”.

Fii atent să nu-ţi găseşti scuze pentru a minţi. Să nu minţi, iar apoi să inventezi o scuză. Când vine vremea cadourilor, poţi să faci cuiva o surpriză, chiar fără să fii nevoit să minţi.

VERSETUL CHEIE: *Mai presus de toate, fraţii mei, să nu vă juraţi nici pe cer, nici pe pământ, nici cu vreun altfel de jurământ. Ci „da” al vostru să fie „da”, şi „nu” să fie „nu”, ca să nu cădeţi sub judecată. (Iacov 5: 12)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 16; Proverbe 22: 11; Coloseni 4: 6*

ÎNTREBĂRI: *E bine să minţi atunci când vrei să nu superi pe cineva?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Deseori copiii nu ţin seama de minciunile „acceptabile social” aşa cum o fac adulţii. Şi asta e bine! Faceţi-vă o regulă a casei din a spune întotdeauna adevărul. Obişnuinţa voastră de a spune adevărul va avea ca efect dorinţa lor de a fi cinstiţi şi corecţi.*

? * DACĂ am stricat un lucru ce aparţine * * altcuiva, dar îl repar, trebuie să îi mai spun?

R

— Cum te-ai simţi tu dacă un prieten ar strica ceva ce este al – tău şi nu ţi-ar spune, chiar dacă l-ar repara? Probabil că nu ţi-ar place, mai ales dacă ai afla mai târziu. Regula de Aur spune: „Ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face”. Iisus ne-a spus că aşa trebuie să ne comportăm întotdeauna.

A spune unei persoane ceea ce ai făcut înseamnă în primul rând a spune adevărul, iar în al doilea, a-i arăta că o respecţi. Dacă ai stricat un lucru ce aparţine altcuiva, este foarte important să repari obiectul respectiv sau să plăteşti pentru repararea lui. Dar trebuie să îi spui celui de la care ai luat obiectul respectiv şi să nu încerci să te ascunzi.

Dacă vei face aşa, oamenii vor vedea că eşti responsabil şi îţi vor împrumuta şi alte lucruri şi vor avea

mai multă încredere în tine. Dar dacă vei încerca să ascunzi adevărul, iar ei vor afla în cele din urmă, nu vor mai avea încredere în tine.

VERSETUL CHEIE: *Tot ce voiţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel; căci în aceasta sunt cuprinse Legea şi Prorocii. (Matei 7: 12)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 16; 22: 14*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Mulţi copii mint din motive legate de îndoială şi nesiguranţă. Ei mint pentru a face pe grozavii sau mint de frică – frica de a fi consideraţi inferiori, de frica de eşec, de frica de a nu fi acceptaţi, sau de frica de a nu fi pedepsiţi. Ajutaţi-l pe copilul vostru să înţeleagă că Dumnezeu îl poate proteja de aceste frici atunci când îi respectăm pe ceilalţi şi ceea ce le aparţine. Când copilul vă mărturiseşte de bunăvoie o greşeală, trataţi-l cu dragoste şi blândeţe. Aceasta îl va încuraja să vă spună adevărul fără să-i fie frică de pedeapsă.*

TOATĂ LUMEA MINTE?

Toţi oamenii păcătuiesc, iar cel mai des întâlnit păcat este – minciuna. De fapt, unii oameni nici nu mai ştiu diferenţa dintre adevăr şi minciună atât de mult mint. Unii sunt atât de derutaţi încât cred că o minciună este de fapt adevărul. Dar nu toţi oamenii mint. A minţi este o decizie pe care o luăm noi înşine.

Uneori oamenii spun ceva ce nu e adevărat pentru că nu cunosc toate faptele; acest lucru nu e o minciună. De exemplu, ei pot zice „Jimmy este în curte”, când de fapt el a intrat în casă acum câteva minute. Este bine să verifici faptele ca să fii sigur că ceea ce spui e corect. Fii atent când spui ceva şi asigură-te înainte că ceea ce spui e adevărat.

Oamenii care vor să facă voia lui Dumnezeu, iau decizia de a nu minţi, pentru că vor să asculte de El. Iisus nu a minţit niciodată. Dacă noi minţim, trebuie să ne cerem iertare de la Dumnezeu, recunoscând minciuna în faţa celor implicaţi şi încercând să nu mai facem acest

lucru.

VERSETUL CHEIE: *Căci toţi au păcătuit, şi sunt lipsiţi de slava lui Dumnezeu. (Romani 3: 23)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Psalm 14: 2 – 3; Proverbe 18: 17; 19: 5, 9; Romani 3: 1018; Efeseni 4: 19 – 25*

ÎNTREBĂRI: *De ce mint oamenii?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Este foarte derutant pentru copii când aud ceva care ulterior se dovedeşte a fi o informaţie falsă, pentru că ei cred că au fost minţiţi. În loc să spună o minciună cu bună ştiinţă, o persoană poate pur şi simplu să transmită o informaţie greşită. Folosiţi acest exemplu de viaţă să-i avertizaţi pe copii să nu acuze pe nedrept pe cineva de mincinună, şi încurajaţi-i să fie atenţi cu ceea ce spun ei înşişi. De exemplu, pentru a nu greşi, ei ar putea spune, „Nu sunt sigur, dar cred…”*

O, ESTE RĂU SĂ SPUI CĂ PĂRINŢII SUNT ACASĂ — CÂND DE FAPT EI SUNT PLECAŢI?

A spune cuiva că părinţii tăi sunt acasă când ei sunt plecaţi – este o minciună şi Dumnezeu ne spune să nu minţim. Dacă vom spune minciuni de felul acesta, ne va fi tot mai uşor să minţim şi cu alte ocazii.

Dar asta nu înseamnă că trebuie să răspunzi la orice întrebare pe care ţi-o pune un străin la telefon. Dacă eşti singur acasă, probabil că nu trebuie să spui că părinţii tăi sunt plecaţi şi atunci poţi spune ceva de genul: „Ei nu pot veni la telefon chiar acum”, sau „Acum nu sunt disponibili”, sau „Vă rog lăsaţi un mesaj, iar ei vă vor suna”. Vorbeşte cu mama şi tatăl tău despre ceea ce trebuie să spui în aşa fel încât să nu minţi.

VERSETUL CHEIE: *Cine spune adevărul face o mărturisire dreaptă, dar martorul mincinos vorbeşte înşelăciune. (Proverbe 12: 17)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 14: 15; Efeseni 5: 6 –*

ÎNTREBĂRI: *Este rău să minţi pe cineva pentru a proteja ceea ce aparţine părinţilor tăi?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *A spune adevărul nu înseamnă a spune tot ce ştii despre anumite lucruri. A spune tot ce ştii poate fi prea mult sau pur şi simplu nu este potrivit. Învăţaţi-vă copiii să ştie să păstreze o informaţie fără să mintă. Poţi zice, „Nu pot să-ţi spun" sau „Nu am de gând să-ţi spun" sau „Acum nu pot să-ţi explic". Copiii nu trebuie să spună ceva fals doar pentru că tu vrei să păstrezi secrete anumite lucruri. Ajutaţi-i pe copii să vadă diferenţa dintre a păstra o informaţie şi a minţi.*

7» ESTE BINE SĂ SPUI O MINCIUNĂ ŞTIIND CĂ MAI * * TÂRZIU VEI SPUNE ADEVĂRUL?

R

O Cea mai des întâlnită scuză pentru o minciună este „Aveam – de gând să spun adevărul mai târziu". Asta ar putea suna bine, dar de obicei, este doar o altă minciună.

Acest lucru se întâmplă des când oamenii glumesc. Ei pot inventa o poveste doar pentru a-i amuza pe ceilalţi. Nu e nimic rău în a face glume sau a-i păcăli pe alţii, dar e greşit să spui minciuni. Fii atent să nu-ţi găseşti o scuză pentru a minţi spunând „A fost doar o glumă", sau „Voiam să spun adevărul mai târziu". Dacă vei face aşa, după o vreme oamenii nu vor mai şti când spui adevărul şi când nu, şi nu vor mai avea încredere în tine.

Un lucru important în viaţă este relaţia noastră cu alţii, iar adevărul este cel mai important pentru o bună relaţie. Nicio glumă nu este mai importantă decât adevărul.

VERSETUL CHEIE: *Ca nebunul care aruncă săgeţi aprinse şi ucigătoare, aşa este omul care înşală pe*

aproapele său, şi apoi zice: „Am vrut doar să glumesc!” (Proverbe 26: 18 – 19)

VERSETE ÎNRUDITE: *Efeseni 4: 25*

ÎNTREBĂRI: *Este rău să păcăleşti pe cineva?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Părinţii tind să-şi justifice minciunile spunând, „Această persoană nu poate suporta adevărul”. Dacă vreţi să ţineţi secret faţă de copii anumite lucruri sau fragmente de adevăr, atunci spuneţile partea care puteţi să le-o spuneţi sau nu le spuneţi nimic. Uneori părinţii inventează câte o minciună pentru a-i motiva pe copii să facă ceea ce nu le place („Mănâncă şi coaja de pâine dacă vrei să ai părul creţ”). Căutaţi metode bune pentru a-i motiva, fără să recurgeţi la minciuni.*

7» E BINE SĂ MINŢI CÂND VREI SĂ * * NU-ŢI SUPERI UN PRIETEN?

I

R

O Nu trebuie să minţim când vrem să nu supărăm vreun – prieten. Putem găsi soluţii mai bune. De exemplu, în funcţie de situaţie, putem cere ajutorul unui adult care ne cunoaşte prietenul (a) şi îi pasă de el sau de ea, sau putem să le spunem „Nu am de gând să-ţi spun pentru că nu vreau să te superi”. Sunt multe moduri de a ne ajuta un prieten, fără să folosim minciuna.

Dumnezeu te iubeşte şi vrea ca tu să fii cinstit. De aceea, El nu te va forţa să minţi, nici nu te va pune într-o situaţie în care să fii nevoit să minţi. Caută alte moduri de a rezolva problemele.

Nu uita că întotdeauna calea lui Dumnezeu este cea mai bună. Ai putea crede că fereşti pe cineva de supărare spunând minciuni, când de fapt nu faci decât să înrăutăţeşti situaţia.

VERSETUL CHEIE: *Nu v-a ajuns nicio ispită, care să nu fi fost potrivită cu puterea omenească. Şi Dumnezeu, care este credincios, nu va îngădui să fiţi ispitiţi peste puterile voastre; ci, împreună cu ispita a pregătit şi*

mijlocul să ieşiţi din ea, ca s-o puteţi răbda. (1 Corinteni 10: 13)

VERSETE ÎNRUDITE: *Efeseni 4: 25*

ÎNTREBĂRI: *E bine să minţi chiar dacă vei suferi? Dar dacă un prieten mă ameninţă cu bătaia dacă îl pârăsc, când ştiu că el a făcut un lucru rău? E rău să nu iau apărarea cuiva când acesta este învinuit pe nedrept?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Feriţi – vă să vorbiţi despre situaţii ipotetice. Dacă copilul vostru vă întreabă întrebări ca cele de mai sus, încercaţi să descoperiţi care este situaţia reală din spatele întrebării. Apoi, împreună puteţi să găsiţi un mod de a vă feri copilul şi prietenul lui de necazuri.*

— CE TREBUIE SĂ FACI CÂND * * CINEVA TE MINTE?

R

O Felul în care reacţionezi la o minciună depinde de cine este – afectat de ea. Un prieten poate să-ţi spună o minciună de genul „Am tras cu puşca la rând douăzeci de lovituri una după alta fără să ratez vreuna”. Acest tip de minciună nu are nevoie de vreun răspuns (de fapt, dacă nu zici nimic e mai bine). Dar dacă un coleg de clasă apare şi te pârăşte că ai copiat şi despre el zice „Eu sunt în regulă” şi nu este, acest lucru vă va afecta pe amândoi şi întreaga clasă. Sau dacă cineva minte un adult despre o situaţie în care ai intrat, acest lucru vă va afecta pe amândoi şi probabil şi pe alţii. În asemenea cazuri trebuie să reacţionăm în vreun fel.

Cu alte cuvinte, poţi să ignori unele povestiri inventate şi exagerate. Alteori, totuşi trebuie să-i spunem persoanei care ne toarnă minciuni că nu acesta este adevărul. Este foarte important dacă acea minciună îi va face pe alţii să sufere, cum ar fi inventarea unor poveşti răutăcioase despre cineva de la şcoală, copiatul în clasă, sau afirmarea unor lucruri care nu sunt adevărate doar ca să obţii bani de la cineva, sau să determini o persoană să facă ceva rău.

Când îţi spune cineva o minciună foarte serioasă

trebuie neapărat să o spui unui adult. În asemenea situaţii cineva ar putea avea mari neplăceri sau ar putea să sufere.

VERSETUL CHEIE: *Fraţilor, chiar dacă un om ar cade deodată în vreo greşeală, voi, care sunteţi duhovniceşti, să-l ridicaţi cu duhul blândeţii. Şi ia seama la tine însuţi, ca să nu fii ispitit şi tu. (Galateni 6: 1)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Romani 14: 16; Efeseni 5: 11; Coloseni 3: 9; 1 Tesaloniceni 5: 11; Evrei 3: 13; 10: 24*

— E BINE SA AI SECRETE FAŢA * * DE PRIETENII TĂI?

R

O în cele mai multe cazuri este bine să ai secrete. A spune

— Adevărul nu înseamnă a spune absolut tot ce ştim la oricine ne întreabă. Uneori secretele pot fi distractive, cum ar fi cadourile pentru aniversări sau alte surprize plăcute. Alteori, secretele sunt importante pentru că e mai bine pentru tine să nu dai orice informaţie oricui.

Noi nu trebuie să ţinem un secret dacă acesta se referă la ceva de /

pe urma căruia altcineva ar putea suferi sau ar avea neplăceri grave.

De exemplu, un băiat ar putea spune că are de gând să îl bată pe un alt băiat, sau o fată ar putea spune că are de gând să fure ceva de la magazin. În aceste cazuri, trebuie să spunem cuiva care ne poate ajuta – unui părinte, unui profesor, unui antrenor, unui lider de tineret, sau unui consilier şcolar.

Fii atent să nu promiţi că ţii un secret înainte de a auzi despre ce este vorba. Faptul de a spune sau nu acel secret depinde de ce conţine el.

VERSETUL CHEIE: *Cine umbla cu bârfeli, dă pe faţă*

lucrurile ascunse; şi cu cel ce nu-şi poate ţine gura să nu te amesteci. (Proverbe 20: 19)

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 11: 13; 27: 6; Matei 6: 3 – 6*

ÎNTREBĂRI: *Ce te faci când prietenii tăi fac ceva de care eşti convins că îi va face să sufere, dar ei totuşi insistă să nu spui nimănui?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Încurajaţi – vă copiii să vă spună dacă află de la prieteni lucruri care îi fac pe alţii să sufere sau îi bagă în vreun necaz. Învăţaţi-i că a spune secrete unor oameni care ar putea ajuta în anumite situaţii dovedeşte că eşti un bun prieten. Pe de altă parte, nu încurajaţi „pârâtul". Un pârâcios aleargă şi spune adulţilor lucruri nesemnificative ca să scape de probleme pe care, de altfel, le-ar fi putut rezolva el însuşi.*

? – TREBUIE SĂ SPUN CUIVA ADEVĂRUL, CHIAR ŞI * * ATUNCI CÂND ŞTIU CĂ L-AŞ SUPĂRA?

I

R

O Trebuie să încercăm să spunem adevărul chiar şi atunci când – acesta doare, dar să nu o facem niciodată cu răutate. În continuare sunt câteva exemple care te pot ajuta să procedezi corect.

Uneori adevărul doare, dar noi tot trebuie să-l spunem. Imaginează-ţi că o prietenă te invită la o petrecere. Nu poţi să mergi, dar nu vrei să îi răneşti sentimentele. Aşa că spui da, sau nu îi spui nimic şi o laşi să creadă că vei răspunde invitaţiei. Oricum prietena ta va suferi că nu poţi să vii la petrecere, dar e mult mai bine să-i spui adevărul de la început.

Alteori, când un prieten de-al nostru dă de necaz, trebuie să îl facem conştient de situaţia în care se află. Poate că acel prieten s-a împrietenit cu nişte copiii răi. A fi

un bun prieten înseamnă a-i spune prietenului tău adevărul. S-ar putea să nu-i placă ceea ce îi vei spune, dar este adevărul şi el trebuie să îl audă de la tine.

Cu toate acestea, fiind cinstiţi şi de încredere, nu ne este îngăduit să fim răutăcioşi. Nu uita că Dumnezeu este dragoste şi bunătate. De aceea, nu trebuie să spunem oamenilor lucruri care le-ar răni sentimentele, chiar dacă aceste lucruri ar fi adevărate. Ar fi răutăcios, de exemplu, să spui cuiva, „Ai un nas cam mare”, sau „Nu prea ştii să joci baschet”, sau „Casa ta trebuie zugrăvită”, sau „Hainele tale sunt cam vechi şi ponosite”.

VERSETUL CHEIE: *Credincioşi adevărului, în dragoste, să creştem în toate privinţele, ca să ajungem la Cel ce este Capul, Hristos. (Efeseni 4: 15)*

VERSETE ÎNRUDITE: *2 Samuel 12: 1 – 12; 2 împăraţi 5: 1 – 14; Proverbe 27: 6*

— DACĂ NU-ŢI PLACE CUM SA ÎMBRĂCAT O PERSOANĂ, IAR * * EA ÎŢI CERE PĂREREA, TREBUIE SĂ-I SPUI ADEVĂRUL?

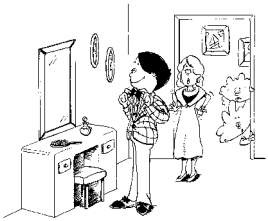

R

O Nu trebuie să minţim, dar asta nu înseamnă că trebuie să – rănim sentimentele cuiva prin ceea ce spunem. Cu alte cuvinte, avem nevoie de tact. Adică trebuie să îi spunem adevărul mai subtil, chiar dacă celuilalt îi va fi greu să-l accepte. De exemplu, să presupunem că haina unei persoane ţi se pare urâtă. Nu-i spui, „Haina ta e groaznică!” Caută să-i spui ceva bun despre ea, cum ar fi, „Pare călduroasă”. Învaţă să spui

ceea ce gândeşti astfel încât să respecţi gusturile fiecăruia.

VERSETUL CHEIE: *Credincioşi adevărului, în dragoste, să creştem în toate privinţele, ca să ajungem la Cel ce este Capul, Hristos. (Efeseni 4: 15)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 6: 31*

ÎNTREBĂRI: *E bine să îi minţi pe oameni despre felul cum arată doar ca să fii amabil?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Acesta e un moment potrivit să le explicaţi copiilor diferenţa dintre a minţi şi a fi plin de tact. A minţi este o încercare de a amăgi şi a înşela pe cineva. A fi plin de tact e o încercare de a fi binevoitor când spui adevărul, fără să jigneşti pe cineva. De asemenea, învăţaţi-i pe copii să nu ajungă în cealaltă extremă: Linguşeala este la fel de dăunătoare – şi poate fi o forma a minciunii. Nu trebuie să minţim niciodată doar ca să facem o persoană să se simtă bine. Mai degrabă să spunem adevărul într-un mod plin de dragoste.*

ZILELE DE SCOALĂ ŞI AMEŢITORUL TV

II

— ESTE RÂU ŞI TE UIŢI * * LA VIDEOCLIPURI?

R

— Nu este rău să te uiţi la televizor, la video, să asculţi radioul – sau să asculţi muzică. Dar Dumnezeu vrea să fim prudenţi cu ceea ce ne umplem mintea. O grămadă de lucruri de la TV, din filme, din casete video sau de la radio nu sunt bune. De fapt, deseori, oamenii de acolo folosesc un limbaj murdar, fac lucruri urâte, şi fac din ele ceva obişnuit care, cu timpul pare normal. Aceasta este o minciună. Ştim că Dumnezeu vrea să facem binele, nu răul. El nu vrea ca noi să fim neascultători. De aceea, trebuie să fim foarte atenţi la ce ne uităm şi ce ascultăm. Multe videoclipuri nu sunt bune. A privi şi a asculta videoclipuri rele e ca şi cum ai mânca gunoaie. Nu ne fac bine şi nu ne ajută să creştem. În schimb, putem să ne umplem mintea cu imagini, cuvinte şi gânduri care îl slăvesc pe Dumnezeu.

VERSETUL CHEIE*: Încolo, fraţii mei, tot ce este adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice faptă bună, şi orice laudă, aceea să vă însufleţească. (Filipeni 4: 8)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Efeseni 5: 11*

ÎNTREBĂRI: *De ce unele videoclipuri sunt stupide? De ce e rău să ne uităm la videoclipuri?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Aveţi grijă să nu fiţi categoric împotriva videoclipurilor. Unii muzicieni creştini produc videoclipuri. Aveţi grijă să nu faceţi afirmaţii categorice împotriva propriei voastre culturi. Pe măsură ce vă confruntaţi cu noi ispite, învăţaţi să le comparaţi cu cerinţele lui Dumnezeu.*

7* DE CE UNII COMPUN MUZICA * * FOLOSIND CUVINTE URÂTE?

O O

Chioşc de înregistrări

R

O Unii compozitori şi cântăreţi nu au nicio speranţă şi nu-l – iubesc pe Dumnezeu, de aceea compun şi cântă cântece pline de mânie şi ură. Alte cântece au un limbaj murdar, pentru că muzicienii vor să şocheze şi să atragă atenţia. Pentru că aceşti muzicieni nu-l iubesc pe Dumnezeu, li se pare normal să folosească un limbaj şocant. De cele mai multe ori muzica are cuvinte urâte pentru că aceşti compozitori, cântăreţi, producători şi proprietari de magazine vor să facă cât mai mulţi bani. Din păcate, acest fel de muzică se vinde cel mai bine, aşa că ei continuă să producă această muzică.

Nu cumpăra muzică ce conţine înjurături sau mesaje false despre viaţă. Dacă la radio urmează un cântec cu versuri urâte, schimbă postul. Nu-ţi umple mintea cu gunoaie.

VERSETUL CHEIE: *Cei ce vor să se îmbogăţească,*

dimpotrivă, cad în ispită, în laţ şi în multe pofte nesăbuite şi vătămătoare, care cufundă pe oameni în prăpăd şi pierzare. Căci iubirea de bani este rădăcina tuturor relelor; şi unii, care au umblat după ea, au rătăcit de la credinţă, şi s-au străpuns singuri cu o mulţime de chinuri. (1 Timotei 6: 9 – 10)

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 4: 24; Efeseni 4: 29; Filipeni 4: 8*

ÎNTREBĂRI: *De ce oamenii fac muzică despre drumul care duce în iad? De ce înjură oamenii?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Muzica în esenţa ei nu e rea, dar unii oameni o denaturează. Ajutaţi-ţi copiii să găsească muzică pe care să o asculte cu plăcere şi care să nu încalce cerinţele lui Dumnezeu.*

? – POŢI ŞI ASCULŢI MUZICA CU VERSURI URÂTE * * DACĂ NU EŞTI ATENT LA CUVINTE?

xO

R

O A încerca să asculţi muzică cu versuri urâte dacă nu eşti – atent la cuvinte este ca şi cum ai încerca să te uiţi la un video cu ochii închişi. Nu poţi aşa ceva. Chiar dacă nu te concentrezi la cuvinte, tot le auzi, iar ele îţi vor afecta gândurile. De altfel, gândeşte-te ce vor zice ceilalţi când te vor vedea ascultând o muzică de care ştiu că e murdară. Probabil se vor întreba ce fel de creştin eşti. De asemenea, cumpărând şi ascultând muzică îi sprijini pe muzicienii care o produc, când de fapt nu vrei să sprijini grupuri de muzicieni care produc muzică cu texte porcoase.

Dar nu toată muzica este murdară! Multe cântece sunt bune de ascultat şi au cuvinte frumoase. Umple-ţi mintea cu ce este bun – fă totul spre gloria lui Dumnezeu. Ai încredere că lucrurile pe care Dumnezeu le aprobă sunt cele mai bune pentru tine, pentru că El te iubeşte.

VERSETUL CHEIE: *Deci, fie că mâncaţi, fie că beţi, fie că faceţi altceva: să faceţi totul pentru slava lui*

Dumnezeu. (1 Corinteni 10: 31)

VERSETE ÎNRUDITE: *Romani 12: 2; Filipeni 4: 8*

ÎNTREBĂRI: *Este rău să asculţi muzică laică? Este rău să asculţi muzică laică, chiar dacă ai citit versurile şi acestea sunt în regulă?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Muzica are mare importanţă mai ales pentru copiii mai mari şi pentru prietenii lor. Este bine să puneţi anumite limite la ceea ce ascultă copiii, dar va fi mult mai bine să îi îndrumaţi spre ceva decât să le interziceţi. Cu alte cuvinte, când le cereţi să nu asculte un anumit grup, sugeraţi-le o alternativă. Nu-i faceţi să creadă că numai muzica pe care o ascultaţi voi (sau pe care aţi ascultat-o la vârsta lor) este cea bună.*

— DE CE NU MĂ LAŞI SĂ MĂ UIT LA ANUMITE * * EMISIUNI TV?

R

O Multe emisiuni TV ne prezintă oameni spunând sau făcând

— Anumite lucruri care sunt împotriva voii lui Dumnezeu.

Mulţi din cei care fac emisiuni TV nu sunt creştini. Ei nu-l cunosc / /

pe Dumnezeu şi deseori fac emisiuni la care nu e bine să ne uităm. Unele emisiuni chiar ne încurajează să facem lucruri rele. Noi ar trebui întotdeauna să facem ce este bine. Aşa că ar fi mai bine să schimbăm canalul când urmează o emisiune de genul acesta. Ar trebui să ne păzim inimile, pentru că ceea ce punem în ele se va arăta mai târziu în vieţile noastre (Proverbe 4: 23).

VERSETUL CHEIE*: Încolo, fraţii mei, tot ce este*

adevărat, tot ce este vrednic de cinste, tot ce este drept, tot ce este curat, tot ce este vrednic de iubit, tot ce este vrednic de primit, orice faptă bună, şi orice laudă, aceea să vă însufleţească. (Filipeni 4: 8)

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 4: 23; 23: 7; Efeseni 5: 11; Filipeni 2: 14 – 16; Iacov 4: 4*

ÎNTREBĂRI: *Dacă eşti creştin, are importanţă la ce emisiuni te uiţi la TV? De ce trebuie să fim atenţi la ce emisiuni ne uităm? E rău să mă uit la orice se dă la TV?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Acest fel de întrebare atinge scopul fundamental pentru care suntem noi aici. Suntem aici ca să învăţăm să iubim, să avem încredere, să trăim lângă Dumnezeu şi să arătăm celorlalţi dragostea lui Dumnezeu – şi nu pentru a căuta plăceri personale imediate. Ajutaţi-vă copiii să îşi formeze o imagine generală care să-i ajute să ia singuri hotărâri bune în fiecare domeniu al vieţii lor.*

7 «CE FAC CÂND UNUL DIN PĂRINŢI ÎMI SPUNE CĂ POT SĂ * * VĂD UN ANUMIT FILM, IAR CELĂLALT NU ÎMI DĂ VOIE?

R

— Dacă unul din părinţi îţi spune nu, ascultă-l şi nu te du la – celălalt să-l convingi să îţi spună el da. Unii copii merg de la un părinte la altul până când unul din ei cedează şi le dă voie să facă ce vor. Nu e bine pentru că astfel îl dezonorezi pe unul din părinţi. Dacă mama sau tata îţi spune că nu ai voie să faci un lucru (cum ar fi să te uiţi la un anumit film), ar fi bine să-l întrebi politicos de ce. Asta te va ajuta să înţelegi motivul unui refuz. Nu te certa, plânge sau văicări. În schimb, poţi să le mulţumi şi să-i asculţi. Dumnezeu vrea ca noi să îi respectăm şi să-i ascultăm pe părinţii noştri. El ne a spus asta în Cuvântului Lui.

De ce vrea Dumnezeu ca toţi copii să asculte de părinţii lor? Pentru că astfel Dumnezeu îi păzeşte pe copii şi are grijă să nu le lipsească nimic pentru a creşte. Ascultându-ţi şi respectându-ţi părinţii vei putea înţelege ce ai nevoie pentru a avea o viaţă fericită şi împlinită.

VERSETUL CHEIE: *Fiule, păzeşte sfaturile tatălui tău şi nu lepăda învăţătura mamei tale: leagă-le necurmat la inimă, atârnă-le de gât. (Proverbe 6: 20 – 21)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 12; Efeseni 6: 1 – 3*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Este foarte important ca părinţii să se susţină între ei atunci când copiii merg de la unul la altul până reuşesc să obţină ceea ce vor. Obligaţi-l pe copil, ca o regulă generală, să asculte de ceea ce zice părintele care este întrebat primul în legătură cu ceva, în afara cazurilor când sunteţi de acord amândoi să vă răzgândiţi.*

— ESTE BINE SA RÂDEM DE GLUMELE * * „FĂRĂ PERDEA”?

R

— Unele glume sunt distractive, dar nu toate sunt bune. Ar – trebui să ne ferim să râdem la glumele „fără perdea” sau la cele murdare. O glumă „fără perdea” foloseşte cuvinte dezgustătoare sau vorbeşte despre sex într-un mod greşit, doar ca să amuze. Sunt numite glume murdare chiar şi de oamenii care nu-l cunosc pe Dumnezeu, pentru că ele sunt rele. Glumele care îşi bat joc de alţi oameni, de rasa lor, de culoarea pielii, de religie şi de altele, nu sunt bune. De ce? Pentru că Dumnezeu este sfânt şi neprihănit şi ne vrea şi pe noi la fel. El vrea ca noi să ne trăim vieţile încercând să fim ca El. Spunând sau ascultând glume murdare ne vom ocupa mintea cu gânduri urâte şi, poate, îi vom jigni pe alţii.

Dacă cineva de lângă tine spune glume care nu sunt bune, pleacă de lângă el, arătându-i că nu vrei să asculţi astfel de glume şi nu vrei să încurajezi pe nimeni să le spună. Sunt o mulţime de glume bune şi curate. Ascultă-le doar pe acelea, spune-le la alţii şi distrează-te!

VERSETUL CHEIE: *Să nu se audă nici cuvinte porcoase, nici vorbe nechibzuite, nici glume proaste, care*

nu sunt cuviincioase; ci mai degrabă cuvinte de mulţumire. (Efeseni 5: 4)

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 23: 2; Psalm 1: 1 – 2; Proverbe 3: 32; 4: 14 – 15*

ÎNTREBĂRI: *Este bine să râzi la glumele amuzante despre lucruri urâte? Este rău să spui glume murdare?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *E de necrezut cum ne putem da de gol dacă ceva ne face să râdem. Fiţi foarte atenţi să nu repetaţi sau să râdeţi la glumele murdare. Umorul nu este trivial. Iar pentru un copil, râsul reprezintă o aprobare.*

— E RĂU SĂ-ŢI LAŞI TEMELE PENTRU MAI TÂRZIU * * ca să te Poţi Uita la tv?

R

— Şcoala este foarte importantă pentru că ne învaţă lucruri – care ne vor folosi ulterior în viaţă. Temele sunt o parte importantă a şcolii. Profesorii dau teme pentru acasă ca să-i ajute pe elevi să înveţe ceea ce s-a predat la scoală. Amintiţi-vă că Dumnezeu vrea să facem cât mai bine tot ce avem de făcut – şi asta include şi scoala. Televizorul este în regulă (dacă te uiţi la programe bune), dar scoala este mult mai importantă.

A învăţa cât mai bine, a-ţi face temele sunt lucruri pe care trebuie să te ambiţionezi să le faci. Temele şi treburile de acasă trebuie făcute înaintea distracţiilor şi jocurilor. Apoi, dacă ai timp, poţi să te joci, să te uiţi la TV sau să ai alte activităţi. Te vei simţi mai bine la joacă dacă ştii că ţi-ai terminat îndatoririle.

VERSETUL CHEIE: *Du-te ia furnica, leneşule, uită-te cu băgare de seamă la căile ei şi înţelepţeşte-te! Ea n-are*

nici căpetenie, nici priveghetor, nici stăpân; totuşi, îşi pregăteşte hrana vara, şi strânge de ale mâncării în timpul secerişului. (Proverbe 6: 6 8)

VERSETE ÎNRUDITE: *Coloseni 3: 23 – 24; 1 Timotei 4: 12; 2 Timotei 2: 15, 22*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Poţi să foloseşti acest tip de întrebare ca o ocazie de a discuta despre îndatoririle şi despre satisfacţia unei munci bine făcute. Fiecare din noi are „treburi" de făcut, iar unele din ele nu sunt distractive! Dar putem să ne alegem o motivaţie pentru fiecare situaţie, şi putem alege să facem cu plăcere îndatoririle pe care ni le dă Dumnezeu. Încurajaţivă copiii să nu creadă că munca e o povară, ci mai cu seamă, un serviciu pe care îl facem cu plăcere pentru Dumnezeu.*

— DACĂ SPUI „IISUSE" CÂND EŞTI NERVOS, E UN * * FEL DE RUGĂCIUNE?

R

— Nu. Una este să stai de vorbă cu Dumnezeu şi alta e să-i – spui Numele ca pe o înjurătură pentru că te-ai rănit sau eşti nervos.

Uneori acelaşi cuvânt poate avea înţelesuri diferite. Când şi cum spunem o vorbă ne sugerează înţelesul ei. De exemplu, o persoană poate zâmbi şi spune, „Nemaipomenit!" cu o voce fericită. Dar altă persoană ar putea bombăni nervos şi încruntat, „Nemaipomenit!" Acelaşi cuvânt poate avea înţelesuri foarte diferite.

La fel este şi cu Numele lui Dumnezeu. Când şi cum folosesc oamenii cuvintele „Dumnezeu", „Iisus", „Hristos" ne indică ceea ce vor să spună cu ele. Noi ne rugăm şi ne închinăm folosind Numele lui Dumnezeu. La Şcoala duminicală vorbim mult despre Iisus. Tot despre El vorbim cu prietenii noştri. Acestea sunt situaţiile bune în care folosim Numele lui Dumnezeu. Dar unii oameni folosesc Numele Lui când sunt nervoşi, furioşi, sau îl rostesc doar

în treacăt. Acestea sunt numite înjurături sau „a lua în deşert” Numelui Domnului. Asta nu e bine, ne-o spune şi Dumnezeu.

Noi îl iubim pe Dumnezeu şi vrem să facem voia Lui. îl iubim pe Iisus şi îi mulţumim că a murit pe cruce pentru noi. Aşa că trebuie să folosim cuvintele Dumnezeu, Iisus şi Hristos doar când ne referim la El, lăudându-l sau rugându-ne Lui. Nu ar trebui să spunem nici măcar „O, Doamne!” sau „Iisuse!” când suntem luaţi pe neaşteptate. Trebuie să vorbim despre Dumnezeu cu respect, onorând Numele Lui. Astfel vom arăta celorlalţi că îl iubim şi îl respectăm, iar acest lucru îi va influenţa pe ceilalţi.

VERSETUL CHEIE*: Să nu iei în desert Numele Domnului Dumnezeului tău, căci Domnul nu va lasa nepedepsit pe cel ce va lua în desert Numele Lui. (Exod 20: 7)*

ÎNTREBĂRI: *De ce e rău să spui „O, Doamne”? De ce oamenii iau în desert Numele Domnului? E rău să-i înjuri pe alţii? E rău să înjuri?*

PROBLEME FAMILIALE

R

— Dumnezeu a conceput căsătoria pentru că fiecare din noi – are nevoie de un ajutor potrivit, pe care să-l iubească şi de care să fie iubit. El a creat căsătoria pentru ca în cadrul ei, să fie aduşi copiii pe lume. Căsătoria este bună. De fapt, Dumnezeu i-a creat pe Adam şi Eva în Grădina Eden înainte de a intra păcatul în lume. Dumnezeu ştie ce este bine pentru noi. El ştie că bebeluşii şi copiii au nevoie de câte o mamă şi de câte un tată care să-i îngrijească şi să-i protejeze. Soţii şi soţiile ar trebui să stea împreună, să-şi rezolve problemele şi să fie părinţi buni. Acesta este planul lui Dumnezeu.

VERSETUL CHEIE: *Şi a zis: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa, şi se va lipi de nevastă-sa, şi cei doi vor fi un singur trup?” (Matei 19: 5)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Geneza 2: 4 – 25; 1 Corinteni 7: 1 – 2; Efeseni 5: 31 – 33*

ÎNTREBĂRI: *De ce trebuie să fim căsătoriţi ca să putem avea copii?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Scoateţi în evidenţă regulile lui Dumnezeu cu privire la căsătorie. Dumnezeu nu abandonează familiile care au suferit în urma unui divorţ sau a altor despărţiri. El se îngrijeşte de căsătoria noastră. Planul lui Dumnezeu pentru un soţ şi o soţie este ca ei să fie împreună toată viaţa. În această lume păcătoasă, se produc multe divorţuri. Prin harul Său, Dumnezeu poate face din orice familie un loc în care copiii nu duc lipsă de nimic.*

7* DE CE OAMENII CARE NU SUNT CĂSĂTORIŢI

* * TRĂIESC ÎMPREUNĂ, AŞA CUM POŢI VEDEA IA TV?

f / /

R

— Mulţi dintre oamenii care fac emisiunile TV nu îl cunosc – pe Dumnezeu, iar lor nu le pasă de voia Lui. Ei nu înţeleg că El ne vrea binele. Unele programe de TV încearcă să prezinte căsătoria ca pe un lucru fără importanţă. Dar Dumnezeu a creat căsătoria şi El spune că este foarte importantă şi este singurul mod prin care un bărbat şi o femeie pot trăi împreună.

VERSETUL CHEIE: *Fiindcă, măcar că au cunoscut pe Dumnezeu, nu L-au proslăvit ca Dumnezeu, nici nu I-au mulţumit; ci s-au dedat la gânduri deşarte, şi inima lor fără*

pricepere s-a întunecat. (Romani 1: 21)

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 14, 17; Proverbe 6: 25; 7: 4 – 27; Ieremia 29: 6; Maleahi 2: 14 – 16; Matei 19: 3 – 9; Romani 7: 2; 1 Corinteni 5: 9 – 11; 6: 1820; 7: 8 – 14; Coloseni 3: 5; Evrei 13: 4*

ÎNTREBĂRI: *Când pot avea oamenii viaţă sexuală? De ce este rău să o începi înaintea căsătoriei?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Supravegheaţi la ce programe de TV se uită familia în care trăiţi. Dacă vedeţi vreo scenă nepotrivită, discutaţi-o cu copiii voştri. Explicaţi-le ce este rău şi ce spune Biblia despre sex.*

R

— Sărutul nu este rău. În multe familii, membrii ei se sărută – unii pe alţii. În unele ţări, prietenii, când se întâlnesc şi se salută, se sărută pe obraji. De asemenea şi soţii şi soţiile se sărută adesea. Sărutul este un mod de a-ţi arăta dragostea şi afecţiunea faţă de alţii.

VERSETUL CHEIE: *Apoi S-a întors spre femeie, şi a zis lui Simon: „Vezi tu pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta, şi nu Mi-ai dat apă pentru spălat picioarele, dar ea Mi-a stropit picioarele cu lacrimile ei, şi Mi le-a şters cu părul capului ei. Tu nu Mi-ai dat sărutare, dar ea, de când am intrat, n-a încetat să-mi sărute picioarele". (Luca 7: 44 – 45)*

ÎNTREBĂRI: *E rău să mă întâlnesc cu băieţi înainte de a împlini 16 ani?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Mulţi copii încearcă să copieze ceea ce văd la TV, unde sărutul apare deseori. Ei pot fi derutaţi şi pot crede că sărutul este un mod şmecheresc de a-şi exprima dragostea (sau simpatia) faţă de cineva. De aceea un băiat se va furişa să sărute pe obraz o fată, iar apoi o va lua la fugă. Când vă întreabă copiii despre sărut, faceţi-vă timp să le explicaţi care este scopul lui, şi locul potrivit.*

— DE CE TREBUIE SĂ-MI * * ASCULT PĂRINŢII?

R

— Cel mai important motiv pentru care un copil trebuie să – asculte de părinţii lui este că Dumnezeu aşa a poruncit. Dumnezeu ştie că cei ce au nevoie de protecţie şi îndrumare sunt copiii, iar părinţii sunt cei care le-o pot asigura. Părinţii au grijă de copiii lor, îi hrănesc, le dau tot ce au nevoie şi îi învaţă ce este bine şi ce este rău. A trăi după voia lui Dumnezeu înseamnă a asculta şi a face ceea ce spune El, iar aici este inclusă şi ascultarea de mama şi tata. A asculta de părinţii tăi este cel mai bun mod de a învăţa şi a creşte, astfel încât să ai un viitor mai bun.

VERSETUL CHEIE: *Copii, ascultaţi în Domnul de părinţii voştri, căci este drept. „Să cinsteşti pe tatăl tău şi pe mama ta” este cea dintâi poruncă însoţită de o făgăduinţă „ca să fii fericit, şi să trăieşti multă vreme pe pământ”. (Efeseni 6: 1 – 3)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 12; Romani 13: 1 – 7; Coloseni 3: 20*

ÎNTREBĂRI: *Este rău să mă contrazic cu părinţii? Este rău să merg la prietenul meu de peste drum atunci când părinţii m-au trimis să-mi fac temele?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Nu vă folosiţi autoritatea pentru a justifica diferitele standarde personale dacă nu aveţi un motiv bun, un altul decât că voi sunteţi cei care „comandă”. Pe de altă parte, nu fiţi surprinşi dacă copiii se vor împotrivi regulilor voastre, deoarece copiii vor protesta împotriva deciziilor părinţilor chiar dacă aceştia sunt iubitori şi înţelepţi. Pentru a reduce la minimum orice posibil conflict trebuie să aveţi întotdeauna un motiv foarte solid pentru regulile pe care le impuneţi.*

7* E RĂU SĂ-MI PUN DEGETELE ÎN URECHI CA SĂ * * NU AUD CE-MI CER PĂRINŢII?

t

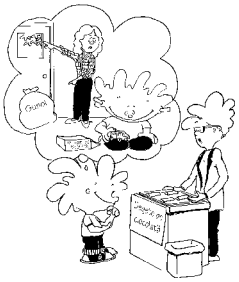

R

— Unii copii cred că dacă nu aud ce le spun părinţii, nu trebuie – să asculte de aceştia. Dar Dumnezeu ne spune să ne cinstim părinţii, nu doar să ascultăm de ei. Asta înseamnă să ne purtăm cu respect cu ei. Când îi respectăm, ne uităm la ei când vorbesc cu noi, şi ascultăm cu atenţie ceea ce ne spun – nu încercând să ne astupăm urechile şi să-i ignorăm. Mai înseamnă, de asemenea, să fim cuminţi şi să nu le răspundem obraznic. Când asculţi de părinţii tăi nu o faci doar ca ei să se simtă bine – ci pentru că este spre binele tău. Dumnezeu te iubeşte şi-ţi vrea binele.

VERSETUL CHEIE: *Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, pentru ca să ţi se lungească zilele în ţara pe care ţi o dă Domnul. (Exod 20: 12)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Deuteronom 5: 16; Luca 6: 31*

ÎNTREBĂRI: *E rău să mă strâmb la părinţii mei când ţipă la mine? E rău să-i ignor când vorbesc cu mine, iar eu nu vreau să-i ascult?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Nu căderi în cursa de a urla la copii pentru a le capta atenţia. Deseori ascultarea vine mai uşor dacă le explicaţi de ce trebuie să asculte, la fel cum le explicaţi ce au de făcut.*

— DE CE ESTE RĂU SĂ NE PLÂNGEM CÂND MAMA * * NE ROAGĂ SĂ FACEM CEVA?

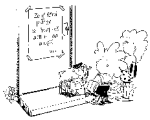

R

— Nu uita că Biblia spune să îţi respecţi părinţii. Asta înseamnă – să fii politicos, purtându-te cuviincios şi arătând respect, chiar şi când nu eşti de acord cu părinţii. Dacă nu eşti de acord cu părinţii, poţi să le-o spui fără să te plângi sau să-i jigneşti cu cuvinte urâte. De asemenea, aminteşte-ţi ce multe fac ei pentru tine. Asta te va ajuta să ai o atitudine plină de mulţumire în loc să fii nemulţumit. Oamenii care se tot plâng nu prea au prieteni, de obicei nu sunt fericiţi şi au viaţa tristă. Şi cu cât se plâng mai mult cu atât le e mai rău. Poţi să alegi să fii mulţumit şi să descoperi binele din orice situaţie.

VERSETUL CHEIE: *Faceţi toate lucrurile fără cârtiri şi fără şovăieli. (Filipeni 2: 14)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Matei 21: 28 – 31; Iacov 5: 9; 1 Petru 4: 9*

ÎNTREBĂRI: *Este bine să mă plâng, când mama mă roagă să fac ceva?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Explicaţi-i copilului vostru: „Nu trebuie să-ţi placă; trebuie doar să faci lucrul respectiv”. Dacă el vă explică respectuos şi calm obiecţiile lui, arătaţi-i înţelegere şi luaţi cu grijă în considerare părerile lui.*

— DACĂ PĂRINŢII MEI SE CEARTĂ, * ESTE BINE SĂ INTERVIN?

R

— Uneori părinţii vorbesc în contradictoriu, dar o fac pentru – a ajunge împreună la o hotărâre comună. Dacă un soţ şi cu soţia lui se ceartă nu înseamnă neapărat că ei au probleme serioase. Chiar şi cei care se iubesc cu adevărat au momente când nu sunt de acord unul cu altul. Neînţelegerile nu sunt rele şi a vorbi în contradictoriu nu înseamnă că oamenii se urăsc unii pe alţii. De asemenea, nu este treaba ta, ca şi copil, să-ţi supraveghezi părinţii ca ei să nu se certe. Poţi să le spui ceea ce simţi tu, dar nu ai

dreptul să le ceri să facă ceea ce vrei tu. Roagă-te pentru părinţii tăi dacă se ceartă. Roagă-te ca Dumnezeu să-i ajute să se împace şi să le dea înţelepciune în discuţiile lor.

Cu toate astea, dacă cearta se transformă în urlete, zbierete, înjurături sau bătăi, trebuie să spui unui alt adult care ar putea să-i ajute pe mama ta şi tatăl tău. Pastorul vostru ar fi cea mai potrivită persoană.

VERSETUL CHEIE: *Un trecător care se amestecă într-o ceartă care nu-l priveşte, este ca unul care apucă un câine de urechi. (Proverbe 26: 17)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Filipeni 4: 2*

ÎNTREBĂRI: *Dacă e rău să te certi, cum de părinţii mei se ceartă? întotdeauna părinţii ştiu mai multe decât copiii?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Pentru un copil poate fi o experienţă dureroasă când îşi aude părinţii certându-se. Uneori puteţi vorbi în contradictoriu şi chiar vă puteţi certa. Dar fiţi atenţi cum o faceţi, mai ales când sunt copii în preajmă. Explicaţi-i celuilalt părerile voastre într-un mod cinstit; nu înjuraţi, şi nu vă acuzaţi unul pe altul pe nedrept. Fiţi calmi, coborâţi vocea, încercaţi să-l înţelegeţi pe celălalt, exprimaţi-vă părerile şi propuneţi o soluţie. Explicaţi-i copilului că orice divergenţe se pot rezolva în linişte şi cu dragoste.*

? – E BINE SĂ LE SPUI PĂRINŢILOR * * SECRETELE TALE?

R

O Da. E minunat să ai pe cineva în care să ai încredere. Mamele – şi tatii care îşi iubesc copiii, vor să-i ajute în orice situaţie. Nu este o altă persoană mai potrivită căreia să-i împărtăşeşti un secret. Deci este în regulă să le spui părinţilor secretele *tale.* Dar trebuie să le spui că este un secret şi nu au voie să-l spună la nimeni-iar ei nu-l vor spune. Unii copii au secrete pe care nu le împărtăşesc cu părinţii lor. Nu aşa vrea Dumnezeu. Cum ai vrea ca părinţii să te ajute, să te înveţe, sau să aibă grijă

de tine dacă tu nu ai încredere în ei şi nu vorbeşti cu ei? Dacă cineva vrea să-ţi spună un secret pe care să nu-l spui părinţilor tăi, mai bine zi-i să nu ţi-l spună deloc.

VERSETUL CHEIE: *Cine umbla cu bârfeli, dă pe faţă lucrurile ascunse; şi cu cel ce nu-şi poate ţine gura să nu te amesteci. (Proverbe 20: 19)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 11: 13; 25: 9 – 10*

ÎNTREBĂRI: *Sunt anumite lucruri pe care nu trebuie să le spun părinţilor mei?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Copiii au nevoie de cineva căruia să le împărtăşească temerile, visurile şi secretele lor. Copilul vostru ar trebui să se simtă liber să vă spună tot ce este în mintea lui. Păstraţi acele informaţii cu grijă şi cu dragoste. Nu le folosiţi împotriva lui, nu diminuaţi ceea ce v-a destăinuit şi nu îi trădaţi încrederea. Folosiţi această ocazie pentru a-i confirma că sunteţi onest şi demn de încrederea lui.*

? – E BINE SĂ-L LOVESC PE FRATELE MEU * * DACĂ EL A DAT PRIMUL?

R

— Nu, asta ar fi o răzbunare. Dumnezeu spune că răzbunarea – îi aparţine şi El poate împuternici o persoană cu autoritate pentru a rezolva conflictele – poliţia, profesorii, şi (pentru fraţii şi surorile care se bat) părinţii. Nu e bine să răspunzi unei lovituri cu o lovitură.

Dumnezeu vrea ca noi să iubim, nu să urâm. Dacă spunem că îl iubim pe El, dar îi urâm pe oameni, atunci nu îl iubim cu adevărat. Dacă nu putem iubi pe cineva din familia noastră, pe care îl putem vedea, probabil că nu-l putem iubi nici pe Dumnezeu, pe care nu-l vedem. De aceea Iisus ne-a spus să fim blânzi şi să răspundem cu dragoste, chiar şi atunci când cineva ne loveşte.

Dacă fratele tău (sau sora) te loveşte, răspunde-i cu bunătate. Dacă el sau ea continuă să fie rău, spune-l părinţilor şi lasă-i pe ei să rezolve situaţia. Dumnezeu vrea să înveţi să te înţelegi cu ceilalţi oameni. Uneori acest

lucru poate fi dificil cu cei de acasă. Dar dacă vei învăţa să-i iubeşti şi să fii bun cu cei din familia ta, probabil că îţi va fi uşor să te înţelegi cu aproape oricine.

VERSETUL CHEIE: *Nu întoarceţi nimănui rău pentru rău. Urmăriţi ce este bine, înaintea tuturor oamenilor. (Romani 12: 17)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Matei 5: 9; Romani 12: 14; 13: 1 – 7; 1 Ioan 2: 9 – 11; 3: 11 – 15*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Una din încercările voastre ca părinţi este să-i învăţaţi pe copii să vorbească despre divergenţele lor în loc să se bată. Puteţi folosi o astfel de întrebare pentru a le ilustra cât e de important să fii împăciuitor. Nu le daţi voie să se bată, pentru că, astfel, vor învăţa să-şi rezolve problemele prin bătaie. Cu toate acestea, încurajaţi-i să vorbească despre divergenţele lor, şi astfel vor dobândi abilitatea de a-şi rezolva singuri orice fel de conflicte.*

E BINE SA O NECĂJESC PE SORA MEA?

R

O Dumnezeu vrea să fim buni şi politicoşi; respectuoşi, nu – răi. Uneori ar putea fi amuzant să ne tachinăm sau necăjim unul pe altul, dar ar trebui să încetăm dacă unuia dintre noi nu-i place. Nu avem voie să fim răutăcioşi.

Uneori putem să necăjim pe cineva din întâmplare. Cu alte cuvinte, am putea face ceva ce i-ar supăra pe alţii sau s-ar mânia pe noi, şi noi nici să nu ne dăm seama. În momentul în care realizăm că s-a întâmplat aşa, trebuie să nu mai facem acel lucru. Ar fi un gest plin de bunătate din partea noastră.

E foarte uşor pentru fraţi şi surori să se calce reciproc pe nervi. Şi aceasta se întâmplă pentru că petrec foarte mult timp împreună, iar uneori ceea ce face unul din ei poate afecta întreaga familie. Trebuie să ne străduim din greu să facem din familia noastră un loc al dragostei şi al înţelegerii.

VERSETUL CHEIE: *Să nu umblăm după o slavă deşartă, întărâtându-ne unii pe alţii, şi pizmuindu-ne unii pe alţii. (Galateni 5: 26)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Geneza 21: 9 – 11; Romani 12: 9 – 10; Galateni 6: 10; 1 Ioan 2: 9 – 11*

ÎNTREBĂRI: *E rău să te baţi cu fratele tău? De ce e rău să te baţi?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Când copiii se necăjesc unul pe altul, e momentul să-i învăţaţi cum trebuie să se poarte unul cu altul. Cel care produce supărarea trebuie să înceteze când este rugat şi să-şi ceară scuze. Iar celălalt ar trebui să fie mai răbdător şi să nu fie prea sensibil.*

— TREBUIE SĂ MĂNÂNC TOATE LEGUMELE SAU * * DOAR SĂ NU LAS MÂNCARE ÎN FARFURIE?

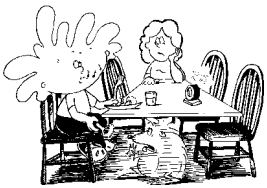

R

— Dumnezeu a spus că toţi copiii trebuie să-şi asculte părinţii.

— De aceea, chiar dacă nu-ţi place gustul unei mâncări, trebuie să o mănânci atunci când părinţii ţi-o cer. Părinţii gătesc legume şi le spun copiilor să le mănânce pentru că îi ajută să crească. Biblia ne spune că trebuie să avem grijă de trupurile noastre pentru că în ele locuieşte Dumnezeu şi pentru că El vrea să se folosească de ele. Trebuie să facem tot ce putem ca să fim sănătoşi şi asta înseamnă a ne hrăni cu mâncare bună, chiar şi cu legume.

VERSETUL CHEIE: *Nu ştiţi că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuieşte în voi, şi pe care L-*

aţi primit de la Dumnezeu? Şi că voi nu sunteţi ai voştri? (1 Corinteni 6: 19)

VERSETE ÎNRUDITE: *Efeseni 6: 1 – 3*

ÎNTREBĂRI: *E bine să arunci pacheţelul cu mâncare pe care ţi l-a făcut mama şi să-ţi cumperi altceva?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Faceţi – vă un obicei din a mânca bine şi sănătos, şi nu încercaţi să-i forţaţi pe copii. Asta va aduce linişte şi va reduce certurile, pentru că ei, copiii, ştiu care le sunt limitele. Fiţi atenţi să nu daţi prea mare importanţă mâncatului; a mânca trebuie să fie o experienţă plăcută.*

PRIETENI ŞI DUŞMANI

— POŢI AVEA, PE LÂNGĂ „CEL MAI BUN PRIETEN”, * ŞI ALŢI PRIETENI?

t t

R

— Dumnezeu vrea să fim iubitori şi buni cu toţi oamenii. Dacă – vei fi aşa, probabil că vei întâlni mulţi copiii cărora să le placă şi să-şi dorească să fie prieteni cu tine. Prietenii sunt ceva deosebit, şi e bine să ai cât mai mulţi. Poţi avea mai mulţi prieteni, dar nu trebuie să stabileşti care din ei e cel mai bun. Poţi avea unul sau doi prieteni mai apropiaţi decât alţii. Dar fii atent cum spui despre cineva că este *cel mai bun* prieten. S-ar putea să-i faci pe alţii să se simtă prost. Şi să nu spui despre cineva că este „cel mai bun prieten” doar ca să îi faci în ciudă sau să-l faci gelos pe altul, sau doar pentru că vrei să excluzi alte persoane.

Poţi avea o mâncare care îţi placă cel mai mult, dar nu e neapărat să ai un prieten cel mai bun. Poţi să ai mai mulţi prieteni buni în acelaşi timp.

VERSETUL CHEIE: *Aşadar, cât avem prilej, să facem bine la toţi, şi mai ales fraţilor în credinţă. (Galateni 6: 10)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 17: 17*

ÎNTREBĂRI: *Ce fac când cineva vrea să-mi fie cel mai bun prieten, iar eu nu doresc acest lucru?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Încurajaţi – vă copiii să fie prieteni devotaţi, respectuoşi faţă de sentimentele şi preferinţele celorlalţi. Avertizaţi-i să nu-şi numească unul din prieteni „cel mai bun „dacă au alţi prieteni care s-ar simţi jigniţi că nu au ei acest titlu. Încurajaţi-i să se concentreze la a fi cel mai bun prieten, decât la a avea cel mai bun prieten. Tot ce spune Biblia despre a-i iubi pe ceilalţi se aplică şi relaţiei de prietenie.*

? – CUM POT SĂ-MI * * IUBESC DUŞMANII?

r

R

— Poţi să-ţi iubeşti duşmanii făcând anumite lucruri pentru – ei, dorindu-le binele şi rugându-te pentru ei. A-ţi iubi duşmanii înseamnă de asemenea a-i ierta şi nu a-i judeca. Iar în loc să le răspunzi înapoi cu bătaie sau încercând să-i faci să sufere, ai putea să-i tratezi ca pe nişte prieteni.

E normal să ţi se pară greu! Duşmanilor noştri nu le place de noi şi vor să ne facă rău. Ei pot să ne împingă, să ne lovească, să ne poreclească sau încearcă să ne facă probleme. Nu are cum să ne placă ceea ce fac, dar cu ajutorul Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, putem să-i iubim şi pe *ei.* În ultimă instanţă, asta a făcut Dumnezeu cu noi.

Dumnezeu poate face orice – chiar să schimbe oameni. Cine ştie – duşmanii de astăzi ar putea deveni prietenii noştri de mâine.

VERSETUL CHEIE: *Voi însă, iubiţi pe vrăjmaşii voştri, faceţi bine şi daţi cu împrumut, fără să nădăjduiţi ceva în schimb. Şi răsplata voastră va fi mare, şi veţi fi fiii Celui Prea înalt, căci El este bun şi cu cei nemulţumitori şi cu cei răi. Fiţi dar milostivi, cum şi Tatăl vostru este milostiv. Nu judecaţi, şi nu veţi fi judecaţi; nu osândiţi, şi nu veţi fi osândiţi; iertaţi, şi vi se va ierta. (Luca 6: 35 – 37)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Romani 12: 17 – 21*

ÎNTREBĂRI: *Ce trebuie să fac cu bătăuşii de la şcoală?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Orice conflict cu alţii este o ocazie să învăţăm să fim iubitori. Încurajaţi-vă copiii să schimbe conflictele în ocazii de a se împrieteni şi a le arăta dragoste celorlalţi.*

— E RÂU SĂ-I URĂŞTI PE OAMENI * * DACĂ SUNT „TICĂLOŞI”?

t

R

— Da. Unor oameni li se spune „enervanţi” sau „ticăloşi” fără – vreun motiv întemeiat nu cu bune intenţii. În loc să dăm crezare lucrurile rele pe care le auzim despre alţii, ar trebui să ne gândim la cele bune şi să încercăm să-i cunoaştem mai bine.

Chiar şi când întâlnim oameni care sunt cu adevărat „ticăloşi” – care spun lucruri urâte şi se poartă necinstit cu noi – nu ar trebui să-i *urâm* sau să le răspundem cu aceeaşi monedă. Dumnezeu vrea să fim iubitori şi buni cu ceilalţi. De aceea nu trebuie să-i facem pe alţii să sufere sau să ne distrăm pe seama lor.

VERSETUL CHEIE: *Aţi auzit că s-a zis: „Să iubeşti pe aproapele tău, şi să urăşti pe vrăjmaşul tău”. Dar Eu vă spun: „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă bleastămă, faceţi bine celor ce vă urăsc, şi rugaţi-vă pentru cei ce vă asupresc şi vă prigonesc. (Matei 5: 43 – 44)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Matei 5: 21 – 22; Luca 6: 27 – 35; Romani 12: 17 – 21*

ÎNTREBĂRI: *E bine să te distrezi pe seama cuiva care este din altă ţară? De ce se supără oamenii când râdem de ei?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Această temă atinge domeniul prejudecăţi. Trebuie să-i învăţăm pe copii să fie respectuoşi cu toţi oamenii indiferent de rasă,*

naţionalitate, religie sau stare materială. Dumnezeu a creat diversitate între oameni; de aceea nu trebuie să dăm verdicte care sunt buni şi care răi. De exemplu: evitaţi să spuneţi lucruri negative sau stereotipe despre anumite grupuri sau clase de oameni.

— ESTE BINE SA STAI SEARA PANA * * TÂRZIU DACĂ ŞI PRIETENII TĂI O FAC?

t

R

— Ceea ce fac prietenii tăi nu determină ce este bine sau rău.

— Fiecare familie îşi are regulile ei. Pentru *tine* este important să asculţi de păr*inţii tăi.* Deci dacă părinţii îţi spun să te duci la culcare la o anumită oră, aşa trebuie să faci, indiferent ce fac prietenii tăi. Dumnezeu a dat responsabilitatea de a te creşte părinţilor, nu prietenilor tăi.

Părinţii au motive serioase pentru care nu vor ca tu să stai treaz până târziu în perioada şcolii: vei fi somnoros a doua zi şi nu vei putea fi activ la şcoală. Mama şi tata ştiu asta, de aceea insistă să te odihneşti suficient. Ei ştiu cât de important e să poţi învăţa cât mai bine la şcoală.

Uneori părinţii te vor lăsa să stai treaz până mai târziu, ca de exemplu când mergeţi în casa vreunui prieten şi rămâneţi peste noapte la sfârşit de săptămână. În aceste situaţii nu e nicio problemă. Şi nici atunci nu e un lucru prea înţelept, mai ales dacă vrei să stai treaz toată noaptea. Nu e bine pentru tine. Gândeşte-te că ai nevoie de odihnă.

VERSETUL CHEIE*: Să nu vă potriviţi chipului veacului acestuia, ci să vă prefaceţi, prin înnoirea minţii voastre, ca să puteţi deosebi bine voia lui Dumnezeu: cea bună, plăcută şi desăvârşită. (Romani 12: 2)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 12; Coloseni 3: 20*

ÎNTREBĂRI: *Este bine să faci ceea ce fac prietenii tăi? Cum poţi să te descurci cu ispita şi totuşi să respecţi*

Biblia?

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Când copiii încep să folosească scuza „Dar toţi prietenii mei fac asta”, amintiţi-le motivul şi consecinţa de a face ce este bine. Încurajaţi-i să fie ei înşişi un bun exemplu pentru ceilalţi, nu să încerce să-i copieze.*

— DE CE ESTE AŞA DE RĂU SA ÎŢI DOREŞTI SA * * PORŢI HAINE LA MODA?

t

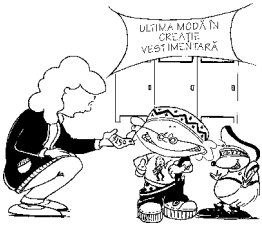

R

— Nu e nicio problemă să porţi haine drăguţe care sunt la – modă. Trebuie să avem grijă de ţinuta noastră şi să arătăm bine. Dar nu avem voie să credem că având cele mai moderne lucruri vom fi mai fericiţi şi că acest lucru ne va ajuta să ne facem prieteni. Şi de asemenea, să nu uităm că purtând lucruri frumoase nu vom deveni mai simpatici. Ceea ce contează cu adevărat este interiorul unei persoane.

Oamenii care creează şi produc haine noi se străduiesc să facă bani. Într-un mod foarte şmecher, îşi fac reclamă la TV sau radio pentru a-i determina pe ceilalţi să le cumpere produsele. Ei schimbă moda în fiecare sezon şi spun că fiecare ar trebui să poarte haine după ultima modă. De obicei cele mai moderne haine sunt şi cele mai scumpe.

Înţelege-te cu părinţii să cumperi doar ceea ce vă puteţi permite. Dumnezeu vrea să fim mulţumiţi cu ceea ce avem, de aceea nu te gândi că nu ai nimic de îmbrăcat doar pentru că hainele tale nu sunt după ultima modă. Dumnezeu vrea să îl punem pe El pe primul loc în viaţa

noastră, aşa că nu faceţi din haine sau din alte lucruri ceva mai important decât El.

VERSETUL CHEIE: *Nu vă îngrijoraţi dar, zicând: „Ce vom mânca?” Sau:*

„Ce vom bea?” Sau: „Cu ce ne vom îmbrăca?” Fiindcă toate aceste lucruri

Neamurile le caută. Tatăl vostru cel ceresc ştie că aveţi trebuinţă de ele.

Căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui, şi toate aceste lucruri vi se vor da pe deasupra. (Matei 6: 31 – 33)

VERSETE ÎNRUDITE: *Filipeni 4: 11 – 12; 1 Timotei 6: 8; Evrei 13: 5*

ÎNTREBĂRI: *E o prostie să vrei să ai frizura şi hainele la modă?*

V* DACĂ tot trebuie să-i iubesc pe toţi, de ce

* * NU E BINE SA MA JOC CU ANUMIŢI COPII?

t

BERE

bere

ŢIGĂRI

R

— Dumnezeu vrea să fim iubitori şi buni cu ceilalţi, dar asta – nu înseamnă că trebuie să fim prieteni apropiaţi cu oricine. Unii oameni au o influenţă rea asupra noastră. Dacă petrecem prea mai mult timp împreună cu ei, vom descoperi că facem lucruri pe care nu ar trebui să le facem şi vom avea probleme.

Este bine să vrei să ai o influenţă bună pentru cei din jur. Aşa că poţi încerca să fii prieten cu cei despre care ştii că fac lucruri rele. Dar dacă încep să te influenţeze ei pe tine, atunci trebuie să te retragi. Gândeşte-te unde te joci cu ei şi ce faceţi împreună. Încearcă să îi aduci acasă la tine să vă jucaţi sau invită-i la biserică. Prietenii tăi cei mai buni trebuie să fie aceia care te ajută să devii o persoană

mai bună – aceia care să aibă aceeaşi dorinţă de a-l sluji pe Dumnezeu ca şi tine. Încearcă să fii apropiat de copiii care îl iubesc pe Dumnezeu şi care-l slujesc.

Spune-le părinţilor despre aceste probleme. Iar dacă ei îţi spui să te fereşti de anumiţi copii, fă aşa. Părinţii îţi vor fi de mare ajutor dacă îţi vor selecta prietenii.

VERSETUL CHEIE: *Cine umbla cu înţelepţii se face înţelept, dar cui îi place să se însoţească cu nebunii o duce rău. (Proverbe 13: 20)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 27: 17; Ioan 17: 15 – 17; 1 Corinteni 5: 9 – 11*

ÎNTREBĂRI: *Dacă toţi creştinii ar trebui să-i iubească pe ceilalţi, de ce nu e bine să ai prieteni răi? De ce este rău să ai anumiţi prieteni dacă Dumnezeu vrea ca noi să iubim pe oricine?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Prietenii pot avea o influenţă puternică asupra copiilor. Este foarte important să urmăriţi relaţiile de prietenie ale copilului şi să încurajaţi relaţiile pozitive pe care şi le formează.*

— E BINE SĂ LE SPUN PRIETENILOR MEI DESPRE * * IISUS CHIAR ŞI ATUNCI CÂND EI NU MĂ ASCULTĂ?

R

— E bine că vrei să le spui prietenilor tăi despre Iisus, dar în – acelaşi timp este bine să le respecţi părerile. Uneori prietenii nu vor părea interesaţi. Alteori îţi vor spune că nu vor să mai audă vorbindu-se despre Iisus. Când se întâmplă aşa, trebuie să îi respecţi şi să nu le mai vorbeşti, dar asta nu înseamnă că nu pot afla de Iisus din atitudinea pe care o ai. Poţi să le împărtăşeşti modul în

care lucrează Dumnezeu în viaţa ta. Şi, ce este mai important, trebuie să trăieşti ca un creştin. Prietenii vor observa că eşti iubitor şi bun şi că nu faci lucruri rele. Ei îl vor vedea pe Iisus în tine.

VERSETUL CHEIE: *Şi oamenii n-aprind lumina ca s-o pună sub obroc, ci o pun în sfeşnic, şi luminează tuturor celor din casă. Tot aşa să lumineze şi lumina voastră înaintea oamenilor, ca ei să vadă faptele voastre bune, şi să slăvească pe Tatăl vostru, care este în ceruri. (Matei 5: 15 – 16)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Eclesiastul 3: 1*

ÎNTREBĂRI: *De ce unii copii se simt jenaţi de credinţa în Iisus?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Învăţaţi-i pe copii cum să-şi împărtăşească credinţa, dar nu-i obligaţi să o facă. Dumnezeu vrea să ne mărturisim credinţa şi să o împărtăşim cu ceilalţi atât prin vorbele cât şi prin faptele noastre. Vă puteţi ruga împreună cu copilul vostru ca Domnul să vă dea ocazii de a vorbi oamenilor despre Iisus.*

— DACĂ unii din prietenii mei fac ceva rĂu – * trebuie SA le spun PĂRINŢILOR?

I

R

— Da. Este foarte bine să poţi să împărtăşeşti părinţilor ce se întâmplă în viaţa ta, mai ales când ceva te nelinişteşte. Este foarte bine să le ceri sfatul în anumite situaţii. Iar dacă unii copii fac ceva ce ar putea să-i rănească pe ei sau pe alţii, atunci categoric trebuie să le spui părinţilor. Ei vor şti ce să facă pentru a ajuta.

Nu uita, cu toate astea, că şi tu însuţi poţi să vorbeşti cu prietenii despre ceea ce fac ei. Când le spui părinţilor despre prietenii tăi, şi despre ceea ce vor ei să facă,

explică-le şi ceea ce ai tu de gând să faci. Nu te aştepta ca mama sau tata să sară imediat să te salveze din orice situaţie.

Şi în final, nu le spune părinţilor doar despre lucrurile rele pe care le fac prietenii tăi. Spune-le şi despre lucrurile bune.

VERSETUL CHEIE: *Şi nu luaţi deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului, ba încă mai degrabă, osândiţi-le. (Efeseni 5: 11)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 10: 17 – 18; 1 Timotei 5: 20*

ÎNTREBĂRI: *Dacă cineva îl loveşte pe fratele meu, este bine să îl apăr? Când e bine să-i pârăsc pe alţi copii?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Puneţi preţ pe cinste. Nu vă enervaţi când copiii vă spun lucruri care vă uimesc. (Altfel, pe viitor, s-ar putea să refuze să vă mai împărtăşească astfel de lucruri.)*

7* E BINE SA TE CREZI MAI BUN DECÂT ORICINE * * ALTCINEVA, DACĂ ÎNTR-ADEVĂR EŞTI AŞA?

f ***II***

R

O fi atent să nu cazi în cursă crezând că eşti mai bun decât

— Eşti în realitate. Cine spune că tu eşti mai bun? Uneori ne credem mai buni decât suntem în realitate, iar asta ne face să ne îngâmfăm. Apreciază-te corect şi fii, de asemenea, smerit. Nu uita că toate calităţile şi talentele sunt daruri de la Dumnezeu. Şi noi / / /

toţi, chiar dacă suntem buni într-un domeniu, trebuie să depindem de Dumnezeu. Aminteşte-ţi că relaţia ta cu El contează mai mult.

Nu este nimic rău în a fi bucuros că ai făcut bine un lucru – că ai cântat un solo, că ai marcat puncte la un joc, că ai primit note bune, sau chiar că ai fost cinstit. Este bine să ai o impresie bună despre tine însuţi şi să ai încredere în ceea ce faci. Nu trebuie să pretinzi că nu eşti bun şi să-ţi ceri scuze când eşti bun. Dar nu te compara cu alţii sau nu te gândi că eşti mai bun ca ei.

Când cineva îţi face un compliment, spune-i „Mulţumesc”. Aminteşte-ţi că poţi fi un jucător bun de baschet, dar asta nu va face din tine o persoană deosebită.

VERSETUL CHEIE: *Prin harul, care mi-a fost dat, eu spun fiecăruia dintre voi, să nu aibă despre sine o părere mai înaltă decât se cuvine, ci să aibă simţiri cumpătate despre sine, potrivit cu măsura de credinţă, pe care a împărţit-o Dumnezeu fiecăruia. Căci, după cum într-un trup avem mai multe mădulare, şi mădularele n-au toate aceeaşi slujbă. (Romani 12: 3 – 4)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 18: 9 – 14; Iacov 4: 6, 10*
ÎNTREBĂRI: *Ce înseamnă să fii smerit?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Smerenia este o parte importantă în dezvoltarea corectă a respectului de sine. Când copilul e deprimat, încurajaţi-l. Când are o mândrie excesivă, amintiţi-i că toţi au păcătuit şi sunt lipsiţi de slava lui Dumnezeu (Romani 3: 23).*

CINSTIT ŞI DREPT (TRIŞATUL)

— CÂND JOCI „MAJA” E RÂU SĂ SPUI CĂ AI ATINS – * PE CINEVA CÂND, DE FAPT, NU AI REUŞIT?

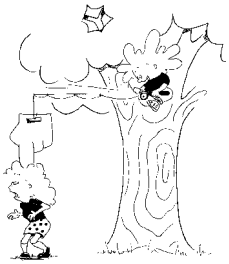

A spune că ai atins pe cineva în acest joc când tu de fapt nu – ai reuşit este o minciună. Dumnezeu ne avertizează că nu e bine să minţim. De fapt, a trişa este acelaşi lucru cu a minţi, chiar şi într-un simplu joc cum e „mâţa”. Regulile fac jocurile mai distractive. Dacă nu ar fi reguli, nimeni nu ar şti cum să joace, şi nici nu ai şti cine pierde şi cine câştigă. Gândeşte-te ce caraghios ar fi „mâţa”, dacă toţi ar fugi în toate părţile. Nu ar fi nicio distracţie. Într-un joc, toţi jucătorii trebuie să respecte regulile. Încălcarea regulilor va strica jocul.

Acest lucru e mai important decât cred oamenii. Biblia zice că dacă spui adevărul şi eşti cinstit în „lucrurile mici”, vei fi cinstit şi în cele importante. Dacă trişezi la jocurile simple, îţi vei face din trişat un obicei. Fii cinstit în tot ce faci, chiar şi când joci „mâţa”.

VERSETUL CHEIE: *Cine este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios şi în cele mari, şi cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept şi în cele mari. (Luca 16: 10)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Levitic 19: 35 – 36; 1 Samuel 8: 1 – 3; Proverbe 11: 1; 20: 23; Matei 25: 14 – 30; 1 Timotei 3: 8; Tit 1: 7*

ÎNTREBĂRI: *E bine să trişez uneori?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Încurajaţi – va copilul să fie cinstit şi drept în lucrurile mărunte. Astfel îi va fi uşor să fie cinstit şi când se iveşte o situaţie dificila, şi tot astfel şi celor din jur le va fi mai uşor să aibă încredere în el.*

?: E BINE SĂ TRIŞEZI LA JOCUL NUMIT * * „DE-A TRIŞATUL”?

R

Este destu, de rău că extstă un joc ce se numele „de-a – trişatul”, pentru că ne dă impresia că a trişa e bine. A trişa este rău pentru că înseamnă a minţi. Când joci un joc, indiferent cum se numeşte, trebuie să-i respecţi regulile. Într-un joc, de exemplu, participanţii trebuie să inventeze

povestiri despre ei înşişi, iar ceilalţi trebuie să descopere care din ele sunt adevărate şi care false. Acestea nu sunt minciuni, pentru că este un joc şi toţi ştiu că poveştile sunt inventate. Chiar şi într-un joc ca acesta trebuie să respecţi regulile. Jocurile cu reguli hazlii sunt mult mai distractive. De exemplu, puteţi inventa reguli noi pentru baseball pe zăpadă. Atât timp cât toţi înţeleg regulile şi le urmează, puteţi să vă amuzaţi jucându-vă. Va fi diferit de jocul de baseball, dar va fi în regulă pentru că fiecare va juca după noile reguli.

Nu eşti obligat să joci orice joc. Unele jocuri sunt rele şi pot fi dăunătoare şi te vor determina să faci lucruri cu care părinţii nu sunt de acord. Cu alte cuvinte, joacă-te orice joc dacă acesta are reguli care nu încalcă legile lui Dumnezeu.

VERSETUL CHEIE: *Cumpăna înşelătoare este urâtă Domnului, dar cântăreala dreaptă îi este plăcută. (Proverbe 11: 1)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Deuteronom 25: 16; Osea 12: 7*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: În mod practic, asiguraţi-vă că toţi au înţeles regulile jocului pe care vreţi să îl jucaţi. Astfel îi veţi descuraja pe cei care vor să trişeze.*

— DE CE NU E BINE SĂ COPIEZI DE LA COLEGI ÎN * * TIMPUL EXAMENELOR?

Când te uiţi pe extemporalul altei persoane sau copiezi tema – altuia, faci un lucru necinstit. Dumnezeu ne porunceşte să fim cinstiţi pentru că El este adevăr, şi când comportarea noastră nu îi place, nu e bine. Când te uiţi la colegul tău la răspunsurile unui test şi pui răspunsurile şi pe testul tău, îl faci pe profesor să creadă că tu ştii

răspunsul corect când tu de fapt nu-l ştii. Asta înseamnă a trişa – şi a minţi. Când copiezi tema de casă de la colegul tău, îl faci pe profesor să creadă că ţi-ai făcut tema singur, când nu e aşa. Asta înseamnă a trişa – şi a minţi.

Nu uita că de fiecare dată când trişezi sau minţi, îţi faci rău ţie însuţi. Îţi faci rău pentru că nu înveţi ceea ce ar trebui să înveţi, şi cândva vei regreta.

VERSETUL CHEIE: *De aceea, lăsaţi-vă de minciună: „Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul”, pentru că suntem mădulare unii altora. (Efeseni 4: 25)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 16; Levitic 19: 35 – 36; 1 Samuel 8: 1 – 3; Proverbe 11: 1; 20: 23; Matei 25: 14 – 30; Luca 16: 10; 1 Timotei 3: 8; Tit 1: 7*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Când se iveşte aşa o întrebare, puteţi să îi amintiţi copilului motivul pentru care trebuie să meargă la şcoală şi în ce fel copiatul la extemporale subminează acest scop.*

PRIETENI ŞI DUŞMANI

?» DE CE E AŞA RĂU SĂ TRIŞEZI * * LA JOCURILE SPORTIVE?

R

— A trişa la jocurile sportive este un lucru rău pentru că îi – induci pe ceilalţi în eroare şi strici jocul. Uneori la TV sau chiar şi la şcoală, ni se sugerează că lucrul cel mai importat din lume este a câştiga. Uităm că e totuşi un simplu joc. Facem din victorie un lucru prea important. Dar nimic nu e atât de important încât să merite să trişăm, pentru că Dumnezeu vrea să fim cinstiţi, drepţi în tot ce facem.

De aceea trebuie să jucăm cinstit. Unii oameni cred că a juca „murdar” (lovindu-i pe alţii în timpul jocului) nu e tocmai rău atâta timp cât nu se încalcă nicio regulă. Dar creştinii ar trebui să-i respecte pe ceilalţi şi, în acelaşi timp, să respecte regulile.

Nu uita că motivele cele mai bune pentru care joci anumite jocuri sunt să-ţi îmbunătăţeşti calităţile de jucător,

condiţia fizică şi să înveţi cum să câştigi şi cum să pierzi. Când participăm la orice sport, trebuie să ne străduim să fim cât mai buni, să jucăm cinstit şi curat şi să ne bucurăm de joc. Acestea sunt mult mai importante decât a câştiga sau a pierde.

VERSETUL CHEIE: *Cine este credincios în cele mai mici lucruri, este credincios şi în cele mari, şi cine este nedrept în cele mai mici lucruri, este nedrept şi în cele mari. (Luca 16: 10)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Levitic 19: 35 – 36; 1 Samuel 8: 1 – 3; Proverbe 11: 1; Matei 25: 14 – 30; Luca 16: 10; Efeseni 4: 25; 1 Timotei 3: 8; Tit 1: 7*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Unii părinţi îi forţează pe copii să aibă rezultate bune la întrecerile sportive. Aveţi grijă. Dacă îi forţaţi prea tare, din nebăgare de seamă, îi încurajaţi să trişeze, deoarece pot crede că a câştiga contează mai mult decât a juca cinstit.*

TRISATUL RĂMÂNE TRIŞAT ŞI ATUNCI CÂND LAŞI CEALALTĂ ECHIPĂ SĂ CÂŞTIGE PENTRU CĂ ESTE MAI SLABĂ?

R

— Nu. A trişa înseamnă să încalci regulile doar pentru a câştiga – un avantaj. Poţi să joci şi altfel, fără să încalci regulile. Uneori poate că vrei să joci mai uşurel doar ca să dai o şansă altei echipe. Dacă o faci fii discret, să nu-şi dea seama.

Dar nu juca aşa doar ca să te distrezi de ei. Dacă echipele nu sunt echilibrate ca valoare şi tu ştii că una din echipe va snopi în bătaie cealaltă echipă, ai putea să modifici regulile sau chiar să refaci echipele astfel încât să fie egale şi să puteţi juca mai bine. Nu uita că ceea ce contează în ochii lui Dumnezeu este să ne purtăm cu respect şi dragoste cu ceilalţi, nu să câştigăm.

VERSETUL CHEIE: *Roada Duhului, dimpotrivă, este:*

dragostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de bine, credinciosia, blândeţea, înfrânarea poftelor. împotriva acestor lucruri nu este lege. (Galateni 5: 22 – 23)

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 6: 31*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Uneori părinţii joacă mai uşurel şi îi lasă pe copii să câştige. Dacă vreun copil pierde sistematic, va fi descurajat şi nu va mai vrea să joace. Puteţi să-i spuneţi, „Voi juca mai uşurel, ca să te ajut să înţelegi jocul”. Dacă îi deranjează că îi lăsaţi să câştige, promiteţi-le că data viitoare veţi juca serior – şi aşa să şi faci. Doar aşa veţi avea amândoi o miză pentru joc şi vă veţi distra. E bine să le oferiţi o provocare – doar aşa vor învăţa şi vor creste în cunoaştere.*

? – DACĂ ai câştigat trişând, trebuie să le
— Spui celorlalţi?

R

* în primul rând, nu ar trebui să trişezi. Dar dacă ai trişat – trebuie să recunoşti ceea ce ai făcut şi să te îndrepţi, chiar dacă pierzi sau câştigi. Când joci, ai grijă că vei avea tendinţa să trişezi ca să obţii un avantaj. Nu uita că a câştiga nu e aşa important cum e să faci voia lui Dumnezeu.

Când faci ceva rău şi îţi dai seama că ai greşit, cel mai bine e să mărturiseşti. În primul rând trebuie să îi spui lui Dumnezeu. Apoi spune-i celeilalte echipe sau celorlalţi participanţi la joc şi cere-ţi iertare. De asemenea, va trebui să le spui şi părinţilor.

Bineînţeles că dacă îţi mărturiseşti greşeala nu înseamnă că poţi trişa. De fapt va trebui să dai înapoi tot ce ai câştigat trişând. Nu crede că poţi trişa, iar mai târziu să te distrezi pe seama acestui lucru. Dumnezeu vrea să

devii o persoană cinstită.

VERSETUL CHEIE: *Mărturisiţi – vă unii altora păcatele, şi rugaţi-vă unii pentru alţii, ca să fiţi vindecaţi. Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit. (Iacov 5: 16)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 11: 1; 20: 23; 1 Ioan 1: 9*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Pentru copii este destul de greu să nu trişeze. Prima scuză pe care o vor găsi va fi că au vrut doar să glumească. Dar Dumnezeu nu vrea ca noi, câteodată, să încălcăm legile Lui. Explicaţi-i copilului că dacă o persoană trişează şi este prinsă, nimeni nu va crede că ea ar fi vrut să-şi mărturisească fapta mai târziu, nici chiar dacă persoana care trişează are cele mai nevinovate motive.*

CÂND JOCI UN JOC E BINE SĂ-I PĂCĂLEŞTI PE CEILALŢI JUCĂTORI?

R

* în timpul jocului, poţi să îi păcăleşti pe ceilalţi jucători dacă – acest lucru face parte din joc şi nu-i încalcă regulile. De exemplu, în baschet un jucător poate să se facă o fentă cu scopul de a-i păcăli pe adversarii care îl păzesc. Sau jucătorul poate să sugereze că o ia într-o direcţie şi de fapt să o pornească în altă parte. Un bun jucător de fotbal poate face fente cu mingea, iar apoi să o lovească. Toate aceste fente sunt părţi importante ale sportului – fără să aibă scopul de a încălca regulile. Nu ar fi corect, de exemplu, ca un jucător de fotbal să pretindă că a încercat să facă o fentă cu mingea când, de fapt, a lovit cu piciorul un alt jucător. Acest jucător ar trişa.

VERSETUL CHEIE: *Deci, fie că mâncaţi, fie că beţi, fie că faceţi altceva: să faceţi totul pentru slava lui Dumnezeu. (1 Corinteni 10: 31)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 11: 1; 20: 23;*

Coloseni 3: 23 – 24

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Este o diferenţă între a prosti pe alţii în timpul jocului respectând regulile jocului, şi a încălca aceste reguli pentru a obţine un avantaj necinstit. Fiţi atenţi că unii antrenori îi vor încuraja pe jucători să facă fente prin care să-i rănească pe ceilalţi şi să fie duri. Problema este că acest sfat duce la încălcarea regulamentului, nu la păcălirea echipei adverse.*

7* DE CE UNII OAMENI TRIŞEAZĂ PENTRU A * * CÂŞTIGA NIŞTE JOCURI STUPIDE?

t t

R

— Unii oameni trişează la diferite sporturi fiindcă, pentru ei – a câştiga înseamnă foarte mult. Ei îşi doresc să câştige la orice joc. Le place să se simtă puternici şi să ştie că pot controla jocul, culegând laurii victoriei. Aceştia cred că sunt mult mai grovazi decât ceilalţi doar pentru că au câştigat. Au nevoie disperată de respect şi cred că-l pot obţine doar fiind câştigători. Oamenii care trişează nu înţeleg că Dumnezeu îi iubeşte, indiferent dacă pierd sau câştigă.

Dumnezeu vrea să muncim din greu în tot ce facem. Dacă este ceva la care nu suntem prea buni, şi ne dorim să fim mai buni, trebuie să exersăm şi să ne străduim mai mult. Dacă trişăm ca să câştigăm, o luăm pe scurtătură şi trebuie să tot trişăm dacă vrem să câştigăm.

Nu uita, când joci un joc, joacă cinstit, curat şi respectă regulile. Dumnezeu vrea să dăm ce avem mai bun în noi şi să fim cinstiţi.

VERSETUL CHEIE*: Înţelepciunea aceasta nu vine de sus, ci este pământească, firească, drăcească. Căci acolo unde sunt pizmă şi duh de ceartă, sunt tulburare şi tot felul de fapte rele. (Iacov 3: 15 – 16)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 11: 1; 20: 23; 2 Corinteni 10: 17; Filipeni 2: 3; Iacov 1: 15; 4: 16*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Puneţi-i într-o lumină*

favorabilă pe copiii care nu se laudă tot timpul cu victoriile lor. Puteţi să ilustraţi acest lucru povestind despre un atlet favorit care se concentrează asupra performanţei sale în loc să vă întrebaţi cum ar putea încălca regulile pentru a câştiga. Mulţi oameni care trişează se justifică astfel, „Nu sunt singurul, şi alţi oameni trişează". Şi copiii fac adesea acest lucru. Dar nu fac bine ce fac.

7* CE TREBUIE SĂ FAC CÂND CINEVA * – MA DUCE DE NAS?

R

— Dacă joci fotbal şi cineva din cealaltă echipă loveşte mingea – când aceasta este în afara terenului, lasă-l pe arbitru să decidă ce e de făcut. Nu îl numi pe jucător trişor şi nu te certa cu arbitrul. Fii atent să nu cumva să numeşti pe cineva trişor doar pentru că pierzi. Poate că îl pierzi pe bună dreptate.

Dacă joci un joc care nu are arbitru şi cineva continuă să trişeze, poţi să-i spui acelei persoane că nu joacă cinstit. Nu te enerva şi explică-i că nu e bine să trişeze şi că jocul nu mai e amuzant dacă cineva trişează. Dacă persoana nu vrea să se oprească din trişat, nu eşti obligat să mai continui jocul.

Dacă la magazin, un vânzător nu-ţi dă bine restul, spune-le părinţilor, iar ei vor rezolva problema.

Uneori n-ai ce face când cineva te înşală. Cel mai bun lucru e să accepţi acest lucru şi să te încrezi în Dumnezeu care îţi va purta de grijă.

VERSETUL CHEIE: *Nu te certa fără pricină cu cineva, când nu ţi-a făcut niciun rău. (Proverbe 3: 30)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Psalm 35: 1 – 28; Luca 3: 14; 1 Corinteni 6: 7*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Dacă copilul vostru se plânge că cineva îl înşală, încurajaţi-l să se roage pentru acea persoană. Rugaţi-l pe Dumnezeu să-i arate aceluia de ce nu e bine să trişeze şi de ce nu foloseşte la nimic.*

CE-I AL TĂU E ŞI AL MEU

(FURATUL)

?» DE CE E RĂU SĂ FURI?

Depozitul de FURAje

R

O Dumnezeu este cinstit şi drept. A lua ceva ce nu ne aparţine – este împotriva naturii lui Dumnezeu. De aceea, a fura este rău. Dumnezeu vrea să-i ajutăm pe cei din jurul nostru şi să avem încredere în El că nu vom duce lipsă de nimic.

Unii oameni fură pentru că îşi doresc cu orice preţ un anumit lucru (o bicicletă, un casetofon, sau bani) şi sunt în stare să facă orice ca să-l obţină. Alţii fură pentru că se simt disperaţi. Oamenii care fură dovedesc că nu au încredere în Dumnezeu. El ne iubeşte şi nu va îngădui să ajungem într-o situaţie în care să fim nevoiţi să furăm. El se va îngriji să nu ducem lipsă de nimic.

Când furi, îl superi pe Dumnezeu şi îţi faci ţie însuţi rău, la fel cum le faci celorlalţi. Astfel, ignori şi neglijezi ceea ce-ţi dă Dumnezeu, îţi vei câştiga o proastă reputaţie şi îi vei face pe cei din jur să vrea să fure şi ei de la tine. Este evident că Dumnezeu are cele mai bune intenţii cu privire la noi când ne spune să nu furăm.

VERSETUL CHEIE: *Să nu furi. (Exod 20: 15)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Matei 6: 24 – 34; Efeseni 4: 28; Filipeni 4: 19; Iacov 4: 2*

? – DACĂ CINEVA ÎŢI FURA UN LUCRU, E BINE SĂ-L – FURI ÎNAPOI?

R

— Nu. A fura este întotdeauna rău. Fii atent pe cine acuzi de – furt. S-ar putea să ţi se pară că cineva ţi-a furat ceva, când, de fapt, persoana aceea să nu-ţi fi luat nimic. Dacă eşti absolut sigur că o persoană ţi-a luat ceva, întreab-o politicos despre acel lucru. Poate că te înşeli, iar persoana aceea are ceva ce *seamănă* cu lucrul tău. Dacă te duci şi îl iei înapoi, vei sfârşi prin a lua ceva ce nu a fost al tău! Astfel vei fi vinovat de furt!

Dacă cineva ţi-a luat cu adevărat ceva ce era al tău, întâi întreabă, decât să-l acuzi că a furat, chiar şi când pe obiectul cu pricina este scris numele tău. I-ai putea spune, „Văd că ai găsit creionul meu. Îţi mulţumesc pentru asta". Gândeşte-te întotdeauna că cealaltă persoană n-a făcut-o intenţionat.

Dacă tocmai prinzi pe cineva furând de la tine sau ştii că acea persoană a furat de la mulţi alţi copii, mai întâi încearcă să vorbeşti cu ea. Dacă vezi că nu ajută, spune-i unui adult – părinte sau profesor – despre această problemă.

VERSETUL CHEIE: *Nu întoarceţi nimănui rău pentru rău. Urmăriţi ce este bine, înaintea tuturor oamenilor. Dacă este cu putinţă, întrucât atârnă de voi, trăiţi în pace cu toţi oamenii. (Romani 12: 17 – 18)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 15 – 16; Proverbe 3: 30; Romani 2: 21; 1 Corinteni 6: 7; Efeseni 4: 28*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Acest mod de a suspecta pe cineva că şi-a însuşit un obiect fără intenţie sau din greşeală are ca rezultat câştigarea unor prieteni şi evitarea riscului de a-i învinui pe nedrept, transformându-i în duşmani.*

— E BINE SĂ PĂSTREZI O JUCĂRIE DACĂ * * PROPRIETARUL NU O MAI CERE ÎNAPOI?

R

— Nu. A fura înseamnă a lua ceva ce nu e al tău. Un alt mod – de a fura este de a împrumuta un lucru de la

cineva şi a nu-l mai da înapoi. Noi ştim că nu e bine să furăm, indiferent de modul în care o facem, pentru că Dumnezeu ne spune să nu furăm. Şi dacă Dumnezeu ne spune că furatul nu e bun, atunci înseamnă că acest lucru ne va aduce numai supărare, nouă şi celorlalţi. A fura nu e bine şi se termină prin a aduce supărare chiar şi atunci când nimeni nu bagă de seamă fapta noastră. Nu uita că Dumnezeu ştie tot.

Dacă un prieten îţi dă un lucru ca să-l păstrezi, acel dar este al tău. Nu înseamnă că l-ai furat – şi nu trebuie să îl dai înapoi. Dar, dacă cineva îţi împrumută un lucru sau ţi-l dă să-l foloseşti pentru o vreme, trebuie să îl dai înapoi când v-aţi înţeles sau când nu-l mai foloseşti – chiar dacă persoana de la care l-ai luat nu ţi-l mai cere sau a uitat de el. La fel este şi când găseşti lucruri care aparţin altora. Trebuie să le duci persoanei respective – este cel mai cinstit lucru pe care poţi să-l faci.

Dumnezeu ne-a poruncit să nu furăm. El vrea să ne ajute şi să ne ferească de pedeapsa pe care am putea-o primi şi de reputaţia de hoţ. Pe de altă parte, vrei să fii tratat în acest mod? Vrei ca ceilalţi să nu-ţi dea înapoi jucăria, mingea sau cartea, chiar dacă ai uitat de ele?

VERSETUL CHEIE: *Ce vreţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel. (Luca 6: 31)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 15; Efeseni 4: 28*

ÎNTREBĂRI: *Dar dacă cineva îţi împrumută ceva şi niciunul nu vă mai amintiţi, se consideră furt?*

E RÂU DACĂ UN PRIETEN ÎŢI SPUNE CĂ CEVA ESTE GRATUIT, ŞI DUPĂ CE ÎL IEI AFLI CĂ, DE FAPT, NU ERA PE GRATIS?

R

— Fărădelegea e întotdeauna rea, chiar şi atunci când nu ştim – că o comitem! Ai mers cândva undeva unde nu trebuia să mergi, sau ai spus ceva ce nu trebuia spus, sau ai luat ceva ce nu trebuia luat, fără să ştii că nu aveai voie? Oricui i se poate întâmpla. Uneori nu ne dăm seama

decât mai târziu că ceea ce am făcut a fost rău. Dar când realizăm acest lucru ce trebuie să facem? Asta contează cu adevărat. S-ar putea să fie nevoie să ne cerem scuze ori să dăm ceva înapoi. Cu certitudine nu trebuie să mai facem acel lucru. De exemplu, dacă un prieten îţi spune că este gratuit, dar afli mai târziu că nu era aşa, trebuie să-l duci înapoi sau să plăteşti pentru el. Ar fi modul cel mai cinstit de a repara greşeala. A păstra acel lucru este rău.

Alteori trebuie să ne folosim bunul simţ. De exemplu, în magazine găsim rareori lucruri gratuite. Dacă cineva ne spune despre un lucru că e gratuit, ar trebui întâi să ne informăm. Nu trebuie să facem *tot* ce ne spun prietenii noştri, dar trebuie să facem *tot* ce ne cere Dumnezeu.

VERSETUL CHEIE*: În adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Iisus pe care noi nu l-am propovăduit, sau dacă este vorba să primiţi un alt duh pe care nu l-aţi primit, sau o altă Evanghelie, pe care n-aţi primit-o, oh, cum îl îngăduiţi de bine! (2 Corinteni 11: 4)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 16: 10; 1 Petru 1: 13 – 16*

ÎNTREBĂRI: *Ce facem când un alt copil ne spune că e bine să facem un lucru, iar apoi aflăm de la un adult că nu e adevărat?*

? – DACĂ e rău să furi, de ce în baseball se

— VORBEŞTE DE „FURATUL LINIEI DE FUND”?

r

R

— Pentru că nu e tocmai vorba de furt, ci e doar un cuvânt – ajutător care descrie un stil de joc. „Furtul liniei de fund” este un procedeu complicat care face parte din jocul de baseball. În acest joc sunt o mulţime de termeni specifici care pot duce la nenumărate confuzii aşa cum în

orice sport există reguli şi denumiri care se folosesc doar acolo.

Cum spuneam, cuvântul „furat” folosit în sportul numit baseball nu este totuna cu cel folosit în viaţa de zi cu zi, deşi dacă cineva îşi pune în cap să *fure* într-adevăr linia de fund şi să o ducă acasă la modul propriu face un lucru rău, care intră sub incidenţa poruncii „să nu furi”.

VERSETUL CHEIE: *Bucura –te, tinere, în tinereţea ta, fii cu inima vesela cât eşti tânăr, umbla pe căile alese de inima ta şi plăcute ochilor tai; dar să ştii ca pentru toate acestea te va chema Dumnezeu la judecata. (Eclesiastul 11: 9)*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Aveţi grija ca, deseori, copiii nu înţeleg sensul exact al anumitor termeni. Încurajaţi-i să folosească cu mare grija cuvintele, fiindcă ele pot duce la confuzii, dacă nu sunt folosite în contextele potrivite.*

?» E rău să copiezi jocurile * * pentru computer?

Da, dacă un joc pentru computer are drept de Copyright.

— Ce înseamnă acest *Copyright*? înseamnă că o persoană (sau o instituţie) care a creat acel joc este singura care-l poate copia. Oamenii care scriu cărţi, cântece, produc diverse articole sau programe pentru computer, deseori îşi înregistrează munca astfel încât nimeni altul să nu o poată vinde sau să o poată întrebuinţa greşit. Legea spune că oricine ia sau vinde mai departe munca altuia este vinovat de furt.

Când zicem „furt” ne gândim la un obiect (bani, o jucărie, un creion, o pălărie, o minge, etc.) care aparţine altuia. Dar putem fura informaţii. Când cineva compune un cântec, acel cântec îi aparţine. Când cineva scrie o carte, aceasta îi aparţine. Alţi oameni pot avea casete cu acel cântec sau un exemplar din carte, dacă le *cumpără.* Altcineva ar putea împrumuta caseta sau cartea. Dar nu e bine doar să o iei şi să-ţi faci o copie pentru tine.

Nu uita că tot ce e împotriva naturii lui Dumnezeu este rău, chiar dacă oamenii obişnuiesc să facă astfel de lucruri.

VERSETUL CHEIE: *Cine fură să nu mai fure; ci, mai degrabă, să lucreze cu mâinile lui la ceva bun, ca să aibă ce să dea celui lipsit. (Efeseni 4: 28)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 15; Romani 13: 1 – 5; 1 Petru 2: 13 – 14*

ÎNTREBĂRI: *E cinstit să înregistrezi casete?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Nu acceptaţi programe pentru calculator sau casete care se vând la negru, şi nu faceţi copii ilegale după casete sau dischete. Dacă nu sunteţi sigur ce aveţi voie să faceţi cu un anumit program pentru calculator, citiţi licenţa care vine împreună cu dischetele.*

? – E RĂU SĂ PĂSTREZI banii pe care * * ÎI GĂSEŞTI PE STRADĂ?

t

R

— O persoană cinstită va face un efort de a înapoia lucrurile – pierdute celei care le-a pierdut, chiar dacă nimeni nu o cunoaşte. Dacă găseşti un portofel, trebuie să cauţi în el numele celui care l-a pierdut şi să-l contactezi. Când cineva pierde o sumă mare de bani, dă un anunţ sau anunţă poliţia. Locul în care găseşti banii este un indiciu important. Dacă îi găseşti pe podeaua sălii de clasă, cel care i-a pierdut sigur e un coleg de-al tău. Dacă îi găseşti pe jos într-un magazin, cu siguranţă că cel care i-a pierdut a fost în acel magazin. În orice caz, persoana care găseşte banii trebuie să-i spună profesorului sau casierului de la magazin. Acesta ar fi cel mai cinstit lucru pe care poţi să-l faci. E important să faci pentru persoana care a pierdut banii ceea ce ai vrea să facă alţii pentru tine.

Uneori va fi imposibil să-l găseşti pe cel care a pierdut banii, dar nu-ţi face din asta o scuză din a păstra banii găsiţi – încearcă totuşi să-l găseşti pe cel care i-a

pierdut.

VERSETUL CHEIE: *Iisus i-a răspuns: „Să iubeşti pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, şi cu tot cugetul tău”. Aceasta este cea dintâi, şi cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea ei, este: „Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi”. (Matei 22: 37 – 39)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Deuteronom 22: 1 – 3; Luca 6: 31 – 36*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Copiii au o vorbă pentru acest scenariu: „Ce-am găsit al meu să fie”. Spuneţi-i copilului că poruncile lui Dumnezeu ne oferă alte standarde – să-i respectăm pe ceilalţi oameni şi să le facem binele.*

? – TOT A FURA SE NUMEŞTE ŞI CÂND O PERSOANĂ * * SĂRACĂ IA MÂNCAREA ALTUIA?

PreKingdom

Magazin alimentar

Da. Nu contează ce sau de ce fură o persoană, tot furt este. – Biblia ne spune multe despre oamenii săraci. Poporul lui Dumnezeu, poporul Israel, trebuia să-i ajute pe cei săraci. Iar oamenii flămânzi erau lăsaţi să adune grâul rămas după ce au adunat culegătorii. Dar oamenilor săraci nu li s-a spus niciodată că au voie să fure.

În lume sunt mulţi oameni săraci şi flămânzi. Trebuie să facem / /

tot ce putem ca să-i ajutăm (trimiţând alimente sau donând bani unor organizaţii de ajutorare, astfel ca ei să nu mai fie nevoiţi să fure).

VERSETUL CHEIE: *Două lucruri îţi cer; nu mi le opri, înainte de moarte! Depărtează de la mine neadevărul şi cuvântul mincinos; nu-mi da nici sărăcie, nici bogăţie; dă-mi pâinea care-mi trebuie. Ca nu cumva, în belşug, să mă lepăd de Tine, şi să zic: „Cine este Domnul?” Sau ca nu*

cumva în sărăcie, să fur, şi să iau în desert Numele Dumnezeului meu. (Proverbe 30: 7 – 9)

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 15; Levitic 19: 10; 23: 22; Deuteronom 24: 1921; Proverbe 19: 17; Matei 6: 19 – 21, 25 – 34; Fapte 2: 42 – 45; Iacov 2: 14 – 16*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Atunci când copilul vostru pune o astfel de întrebare, e o ocazie bună pentru voi şi întreaga familie de a începe să ajutaţi o societate de ajutor sau să ajutaţi un copil sau o familie. Este şi o bună ocazie de a vă ruga împreună pentru ca Dumnezeu să aibă grijă de nevoile familiei voastre şi de a-i mulţumi pentru asta.*

? – TOT FURT ESTE ŞI CÂND ÎMPRUMUŢI UN LUCRU

A A v* v*

AL ALTCUIVA FĂRĂ SĂ-I CERI VOIE?

R

— Cu siguranţă este tot furt. A împrumuta ceva de la cineva – fără să-i spui, dovedeşte o lipsă de respect pentru posesor. Ce se întâmplă dacă posesorul are nevoie de acel obiect chiar atunci, sau a promis că-l va da altcuiva? întotdeauna este bine să-ţi ceri voie când vrei să împrumuţi ceva, chiar dacă aparţine prietenului tău cel mai bun şi ai mai folosit şi altă dată acel lucru.

Dacă o persoană îţi spune „Foloseşte-te de acest obiect oricând vrei”, iar atunci când îţi trebuie nu o găseşti ca să-i ceri obiectul respectiv, e cu totul altceva. În această situaţie poţi lua obiectul, dar trebuie să laşi un bilet. Trebuie să îi laşi scris că *tu* ai împrumutat acel obiect, ca să nu creadă că a fost furat. A-ţi cere voie sau a lăsa bilete cu cererea înseamnă a-i respecta pe prietenii tăi. Să nu furi ceva, iar apoi să-ţi găseşti o scuză că de fapt tu ai „împrumutat” acel lucru. A fura este rău, dar de asemenea şi a minţi. Fii o persoană cinstită care îi respectă pe ceilalţi

şi le respectă proprietăţile.

VERSETUL CHEIE: *Ce vreţi să vă facă vouă oamenii, faceţi-le şi voi la fel. (Luca 6: 31)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 15; Matei 22: 34 – 40; Efeseni 4: 28*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Fraţii de obicei se ceartă de la jucării când sunt mici, iar apoi, când mai cresc, îşi iau unul altuia hainele. Aceasta e o ocazie de a le explica cum să fie generoşi. Copiii nu învaţă acest lucru în mod natural, ei trebuie învăţaţi.*

?» CE TREBUIE SĂ FACI CÂND CINEVA FURA DIN * * MAGAZIN, IAR ACELA E CHIAR PRIETENUL TĂU?

Dacă ştii că un prieten de-al tău are de gând să fure ceva – sau încearcă să o facă, trebuie să-i atragi atenţia că e rău ce face şi că ar trebui să nu fure. Dacă nu te ascultă, pleacă de lângă el, părăseşte magazinul sau locul unde vă aflaţi şi du-te acasă. Fiind cu o persoană care încalcă o lege, vei avea şi tu probleme, pentru că se consideră infracţiune să nu raportezi o faptă rea la care ai fost martor. Spune-le părinţilor tăi imediat ce ajungi acasă.

VERSETUL CHEIE: *Fraţilor, dacă s-a rătăcit vreunul dintre voi de la adevăr, şi-l întoarce un altul, să ştiţi că cine întoarce pe un păcătos de la rătăcirea căii lui, va mântui un suflet de la moarte, şi va acoperi o sumedenie de păcate. (Iacov 5: 19 – 20)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 15; Proverbe 1: 10 – 14; 13: 20; Romani 13: 15; 2 Tesaloniceni 3: 14 – 15; Evrei 10: 24*

ÎNTREBĂRI: *Ce trebuie să fac când îl văd pe*

prietenul meu furând?

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Învăţaţi – vă copilul cum să-şi aleagă prietenii şi când e timpul să înceteze prietenia cu unii din ei. Ne dorim ca odraslele noastre să aibă o influenţă pozitivă asupra celor din jurul lor, dar vine o vreme când ei singuri trebuie să se îndepărteze de cei care le creează numai necazuri.*

? – DAR CE SE ÎNTÂMPLA CÂND CÂSEŞTI CEVA CE NU * * E AL TĂU, DAR NU ŞTII A CUI E – TOT FURT ESTE?

I

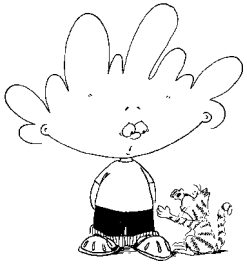

R

— A găsi ceva ce nu-ţi aparţine, nu este furt, dar trebuie – neapărat să încerci să afli care este proprietarul acelui obiect. Cu cât e mai valoros obiectul pe care l-ai găsit, cu atât mai mult trebuie să te străduieşti să-l găseşti pe cel ce l-a pierdut. O monedă de 20 sau de 50 de lei are o valoare mică; nu trebuie să dai anunţ la ziar ca să găseşti persoana care a pierdut-o. Dar un album de fotografii de nuntă, o cutie cu bijuterii sau un portmoneu are o valoare mare. Va trebui să faci un efort mare pentru a afla cine le-a pierdut. Deseori, mama sau tata vor şti exact cum să caute acea persoană. Dacă găseşti ceva la şcoală, du-l la „obiecte pierdute”. Nu folosi niciodată scuza aceasta: „Am găsit acest obiect, nu era nimeni lângă el”, doar ca să-l păstrezi.

VERSETUL CHEIE: *Dacă vezi rătăcindu-se boul sau oaia fratelui tău, să nu le ocoleşti, ci să le aduci la fratele tău. Dacă fratele tău nu locuieşte lângă tine, şi nu-l*

cunoşti, să iei dobitocul la tine acasă, şi să rămână la tine până ce-l cere fratele tău; şi atunci să i-l dai. Tot aşa să faci şi cu măgarul lui, tot aşa să faci şi cu haina lui, şi tot aşa să faci cu orice lucru pierdut de el şi găsit de tine: să nu le ocoleşti. (Deuteronom 22: 1 – 3)

VERSETE ÎNRUDITE: *Filipeni 2: 4*

ÎNTREBĂRI: *E rău să păstrezi o bancnotă de 50.000 de lei pe care ai găsit-o pe jos, chiar dacă cineva întreabă dacă nu cumva ai văzut-o? Dacă găseşti o monedă la automatul de bomboane şi foloseşti moneda ca să cumperi bomboane, tot furt e?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Daţi-i exemplu felul în care voi aţi procedat într-o situaţie similară sau cum au procedat alţii faţă voi şi cum v-aţi simţit. l-aţi putea aminti, de asemenea, copilului faptul că oamenii vor remarca pozitiv ori de câte ori va încerca să înapoieze un lucru.*

LA URMĂ, DAR NU ÎN ULTIMUL RÂND

? – E BINE SA ARUNCI CU PIETRE t. N CINEVA CARE * * ARUNCA t. N TINE?

JOC PENTRU COPII: DAVID ŞI GOLIAT

9

Nu e bine să faci rău cuiva doar pentru că acea persoană – ţi-a făcut ţie un rău. Biblia spune „nu întoarceţi rău pentru rău”, şi Iisus spune acelaşi lucru. Biblia ne spune, de asemenea, că nu trebuie să îi facem să sufere pe cei care ne-au făcut pe noi să suferim. Nu avem dreptul să îi pedepsim pe oameni pentru răul pe care ni l-au făcut. În schimb ar trebui să-i spunem lui Dumnezeu despre aceste lucruri şi să lăsăm totul în seama Lui. E bine să ne protejăm pe noi înşine, dar nu e bine să facem rău.

Acest lucru ar părea nedrept. Dar, de fapt, numai Dumnezeu ştie să judece drept – nu noi. Refuzând să întoarcem rău pentru rău, îl vom lăsa pe Dumnezeu să transforme lucrurile în bine. Iar Dumnezeu este perfect în judecăţile Lui.

Doar pentru că cineva păcătuieşte, nu ni se dă dreptul să păcătuim şi noi. Întotdeauna trebuie să îl ascultăm pe Dumnezeu şi să facem ce este bine. Căile

Domnului sunt întotdeauna bune. A

răspunde celorlalţi cu aceeaşi monedă nu va rezolva conflictul, ci îl va înrăutăţi.

VERSETUL CHEIE: *Aţi auzit că s-a zis: „Ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte”. Dar Eu vă spun: „Să nu vă împotriviţi celui ce vă face rău. Ci, oricui te loveşte peste obrazul drept, întoarce-i şi pe celălalt. (Matei 5: 3839)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 20: 22; Luca 6: 27 – 36; Fapte 7: 60; Romani 12: 17 – 21*

ÎNTREBĂRI: *E bine să mă răstesc la părinţii mei când ei îmi spun să nu fac aşa ceva? E bine să fiu furios pe fratele meu pentru că a stricat ceva ce era al meu? Trebuie să fiu rău cu cineva care a fost rău cu sora mea?*

POŢI SĂ SPUI VORBE URÂTE CÂND ŞTII CĂ NU TE AUDE NIMENI?

R

O Dacă un lucru e rău, el rămâne rău chiar şi atunci când nu – află nimeni despre el. De aceea, a înjura, a minţi, a bârfi este rău, chiar şi atunci când părinţii, prietenii, vecinii, sau oricine altcineva nu ne pot auzi. Dumnezeu ştie tot ce facem noi; El vede şi aude totul.

Adevărata încercare pentru caracterul tău se probează după modul în care procedezi atunci când crezi că nimeni nu te poate auzi sau vedea. Dacă crezi că a înjura este rău, atunci nu înjura, punct. Nu căuta ocazii să înjuri când nu e nimeni aproape să te prindă. Străduieşte-te să vorbeşti şi să *gândeşti* numai lucruri bune şi drepte, chiar şi atunci când nu e nimeni lângă tine, pentru că asta contează de fapt. Până şi ce gândeşti contează; Dumnezeu ne cunoaşte fiecare gând.

Şi, dacă cineva află ce ai spus în particular, va şti că poţi fi un om de încredere. Trăieşte fiecare moment în slujba Domnului.

VERSETUL CHEIE: *Niciun cuvânt stricat să nu vă iasă din gură; ci unul bun, pentru zidire, după cum e nevoie, ca să dea har celor ce-l aud. (Efeseni 4: 29)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 5: 21; 20: 11; Eclesiastul 12: 14; Filipeni 4: 8* ÎNTREBĂRI: *E rău să înjuri printre dinţi?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Deseori copiii se gândesc că dacă o faptă de-a lor nu provoacă supărare nimănui, e în regulă. Dar acţiunile rele vor face întotdeauna pe cineva să sufere în vreun fel, pe termen lung. Consecinţa pe care o au faptele rele poate că nu este directă, sau va trece timp până să fie evidentă, cum ar fi o minciună foarte gravă care distruge încrederea între membrii unei familii. În final, tot ce facem are un efect asupra celorlalţi.*

? – CÂND CRESC MARE POT FACE * * TOT CE VREAU?

R

— Unii copii cred că atunci când vor creste, vor avea voie să – facă tot ce doresc. Şi s-ar putea crede că unii adulţi chiar aşa şi trăiesc. Dar nu e adevărat. De-a lungul întregii noastre vieţi va trebui să respectăm anumite legi şi reguli. Când Dumnezeu a dat cele zece porunci, El le-a dat pentru toţi oamenii, din toate timpurile, indiferent de vârstă. Nimeni nu e mai presus de legile lui Dumnezeu. Trebuie să-l ascultăm pe Dumnezeu totdeauna.

Acesta este unul din motivele pentru care Dumnezeu ne spune să ascultăm de părinţii noştri. Astfel vom învăţa să ne supunem oricărei autorităţi care va fi deasupra noastră de-a lungul vieţii. Ne va ajuta, de asemenea, să ne dorim să facem ce este bine.

VERSETUL CHEIE: *Nimeni să nu-ţi dispreţuiască tinereţea; ci fii o pildă pentru credincioşi: în vorbire, în purtare, în dragoste, în credinţă, în curăţie. (1 Timotei 4: 12)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Ioan 14: 6; 1 Corinteni 6: 12; 1 Petru 5: 1 – 4*

ÎNTREBĂRI: *De ce oamenii mari urlă unul la celălalt?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Adevărata întrebare din spatele acesteia poate avea o bătaie dublă. Dacă părinţii fac lucruri pe care le interzic copiilor, acestora li se va părea că adulţii pot să facă tot ce vor. Ca părinte, nu vă folosiţi vârsta pentru a vă motiva un comportament rău.*

? * A SANDI UN LUCRU ESTE LA FEL DE RĂU * * CA ŞI A-L SPUNE SAU A-L FACE?

t

R

— Nu. A urî pe cineva sau a-i dori moartea cuiva sunt două – lucruri groaznice, iar ura va afecta doar persoana care are gânduri rele. Această persoană va înrăutăţi foarte mult situaţia dacă într-adevăr va ajunge să o omoare pe cealaltă. Acelaşi lucru este valabil şi pentru a fura, a minţi sau oricare alt gând rău. Dacă e rău să-ţi treacă prin cap astfel de lucruri, cu atât mai rău este să le faci sau să le spui.

Dar gândurile noastre *sunt* foarte importante, pentru că deseori ajungem să facem ceea ce ne-am gândit. Să presupunem că mama îţi spune să nu mănânci prăjituri înainte de masă. Dar tu vezi prăjiturile pe masă şi continui să te gândeşti ce gust bun au şi cât de bine ar merge cu o cană de lapte rece. Dacă vei continua să te gândeşti în felul ăsta, dorinţa de a mânca va creşte tot mai mult până când vei ajunge să nu asculţi de mama şi să mănânci câteva.

Dumnezeu ne ştie toate gândurile şi vrea să ne umplem mintea cu gânduri bune, nu rele.

VERSETUL CHEIE: *Curăţeşte – ţi inima de rău, Ierusalime, ca să fii mântuit! Până când vei păstra gânduri nelegiuite în inima ta? (Ieremia 4: 14)*

VERSETE ÎNRUDITE: *1 Cronici 28: 9; Filipeni 4: 8; Iacov 1: 14 – 15*

ÎNTREBĂRI: *E rău să ai gânduri urâte?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: În acest moment mulţi*

copii ar putea deveni îngrijoraţi de faptul că Dumnezeu îi va pedepsi pentru gândurile lor rele. Spuneţi-le că nu e atât de rău să ai gânduri rele, e rău să continui să te tot gândeşti la ele, în loc să te gândeşti la altceva. Străduiţi-vă să-l faceţi pe copil să înţeleagă de ce nu e bine să stăruie asupra gândurilor rele: gândurile noastre se vor transforma în dorinţe, iar apoi în fapte.

? – DE CE E RĂU SĂ FAC ŞI EU * * CE FAC TOŢI COPIII?

r

R

— Dacă un lucru e rău, el rămâne rău indiferent de câţi oameni – îl fac. Să presupunem că o parte din prietenii tăi încep să arunce pietre în geamurile vecinilor. Ar fi bine dacă toţi ar face aşa? Bineînţeles că nu. Ar fi la fel de rău, dacă ar face-o *doar o* persoană sau întreaga scoală. Fii sigur că poliţiştii şi proprietarii caselor ar spune că este un lucru rău!

Dacă o grămadă de copii înjură, trişează, mint, se droghează, beau, fumează, nu-şi ascultă părinţii, fură din magazine sau fac alte lucruri rele, nu înseamnă că şi tu poţi să le faci. Tu ar trebui să faci ce este bine, chiar dacă eşti singurul care procedează aşa. Asta vrea Dumnezeu de la tine.

Dacă grupul tău de prieteni face ceva rău şi te obligă să faci şi tu la fel, găseşte-ţi alt grup de prieteni. Fereşte-te de copiii care te împing să faci lucruri rele.

VERSETUL CHEIE: *Iată dar ce vă spun şi mărturisesc eu în Domnul: să nu mai trăiţi cum trăiesc păgânii, în deşertăciunea gândurilor lor, având mintea întunecată, fiind străini de viaţa lui Dumnezeu, din pricina neştiinţei în care se află în urma împietririi inimii lor. Ei şi-au pierdut orice pic de simţire; s-au dedat la desfrânare, şi săvârşesc cu lăcomie orice fel de necurăţie. (Efeseni 4: 17 – 19)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Judecători 2: 11 – 15; Romani*

12: 1 – 2; Coloseni 2: 8

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Presiunea căreia trebuie să se opună copiii poate fi puternică. Pe măsură ce cresc, ajutaţi-i să înfrunte această presiune petrecând mai mult timp împreună.*

? – E FRUMOS SĂ ÎI PÂRASC

* * PE CEILALŢI COPII?

Dacă se încalcă o lege sau cineva are de suferit, trebuie – să-i pârăşti pe copii. Dumnezeu le-a dat adulţilor autoritatea de a te proteja pe tine şi pe ceilalţi împotriva fărădelegilor. Dacă adulţii nu sunt informaţi despre anumite nereguli, nu au cum să ne protejeze de urmările lor. Spune părinţilor, profesorului, antrenorului, poliţistului sau oricărui adult care ar putea ajuta atunci când cineva fură, se droghează, vinde droguri, consumă alcool, plănuieşte să încalce o lege, vrea să se sinucidă, sau promite că va face rău cuiva. Nu e nimic rău în a-i pârî pe copii în asemenea situaţii.

Dar totuşi *este* rău să-i pârăsti pe copiii care nu-ţi plac, doar ca să aibă necazuri. Nu uita că nu eşti părinte, profesor, director sau poliţist. De asemenea, dacă pârăsti o persoană, iar aceasta va avea necazuri, nu te lăuda şi nu te grozăvi cu ceea ce ai făcut. Scopul nostru, aşa cum vrea Dumnezeu, este să îl slujim pe El şi pe ceilalţi – aşa că lăudăroşenia nu îşi are locul aici.

VERSETUL CHEIE: *Şi nu luaţi deloc parte la lucrările neroditoare ale întunericului, ba încă mai degrabă osândiţi-le. (Efeseni 5: 11)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 17: 3; Romani 13: 1 – 5; 1 Petru 2: 13 – 14*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Problema pălăvrăgelii despre alţii copii este foarte reală – copiii îi urăsc pe pârâcioşi atât de mult, încât unii părinţi îşi încurajează copiii să nu pârască pe nimeni niciodată, de frică să nu-şi piardă prietenii. Dar e foarte important pentru copii să*

anunţe dacă se întâmplă ceva rău – aceasta înseamnă să fii un prieten şi un cetăţean responsabil. Învăţaţi-vă copilul să aplice regulile din dorinţa de a-i ajuta pe ceilalţi să urmeze calea Domnului şi nu din dorinţa de a face pe deşteptul.

— DE CE UNII OAMENI * * FAC MIZERIE?

R

— Unii oameni lasă murdărie după ei pentru că aşa s-au – obişnuit. Alţii, pentru că nu le pasă. Indiferent de motivul lor, acest lucru este împotriva legilor şi strică mediul înconjurător. Cei care lasă murdărie după ei dovedesc o lipsă de respect faţă de ceilalţi, faţă de proprietăţile lor, şi transformă în dezastru orice loc. Creştinii trebuie să-i respecte pe ceilalţi şi proprietăţile lor, să respecte Creaţia lui Dumnezeu şi să respecte legile. De aceea trebuie să protejăm mediul în care trăim.

VERSETUL CHEIE: *Apoi Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul Nostru, după asemănarea Noastră; el să stăpânească peste peştii mării, peste păsările cerului, peste vite, peste tot pământul şi peste toate târâtoarele care se mişcă pe pământ”. (Geneza 1: 26)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 6: 31*

ÎNTREBĂRI*: Îngăduie Dumnezeu poluarea în împărăţia Lui?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Copiii deseori gândesc în felul următor: „Nu eu am făcut mizerie, aşa că nu eu trebuie să curăţ”. Trebuie să-i învăţăm să fie răspunzători pentru mediul înconjurător. Ţineţi în maşină o pungă pentru gunoi. Daţi-i copilului un exemplu din acest domeniu.*

— DE CE NU E BINE SĂ VORBESC CU OAMENI * * NECUNOSCUŢI?

R

— Din păcate în lume sunt o grămadă de oameni răi. Mulţi

— Din aceştia vor să facă rău copiilor. De aceea,

copiilor li se spune să nu stea de vorbă cu oameni necunoscuţi. În Biblie.

Dumnezeu nu pomeneşte astfel de reguli, aşa că din acest punct de vedere n-ar fi rău, însă El ne-a spus să ascultăm de mama şi de tata când ne spun să nu vorbim cu oameni pe care nu-i cunoaştem.

Chiar dacă părinţii nu ţi-au spus aşa ceva, ar *fi înţelept* din partea ta să stai departe de străini. De asemenea, unii „străini" sunt oameni buni, şi unii pot avea nevoie de ajutor. Dar totuşi, această regulă de a nu te apropia de adulţi pe care nu-i cunoşti rămâne valabilă.

Nu este *rău* să stai de vorbă cu străini, dar ar putea fi periculos.

De aceea, părinţii îţi spun să nu o faci. Ei nu vor ca să ajungi într-o situaţie în care un străin – un om rău – să te rănească. Dacă un /

străin te roagă să-l ajuţi sau dacă vezi pe cineva într-o situaţie dificilă, cheamă-ţi părinţii sau pe un alt adult pe care îl cunoşti. Nu încerca să te ajuţi singur.

VERSETUL CHEIE*: Înainte de toate, să ştiţi că în zilele din urmă vor veni batjocoritori plini de batjocuri, care vor trăi după poftele lor. (2 Petru 3: 3)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 14: 15; Romani 16: 17 – 18; Efeseni 6: 1 – 3*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Cel mai uşor mod de a explica aceste lucruri este imaginând o scenetă. Aceasta îi va da copilului posibilitatea de a exersa ce să zică şi ce să facă înainte de a apărea o situaţie dificilă. De asemenea, explicaţi-i contextul potrivit şi situaţiile în care Dumnezeu ne cere să fim buni cu oameni pe care îi întâlnim pentru prima dată.*

? – E BINE SĂ MĂ MILOGESC CÂND VREAU SĂ OBŢIN * * CEVA DE LA PĂRINŢII MEI?

r

R

— Poţi să îţi ceri voie de la părinţi în legătură cu anumite – lucruri, dar nu să te milogeşti. De exemplu, poţi să le ceri o răsplată specială, un cadou de Crăciun, sau să-ţi dea voie să mergi la un prieten acasă şi să stai până târziu. Trebuie să-i întrebi politicos şi să le expui situaţia. Dar dacă ei spun nu, trebuie să accepţi răspunsul lor cu o atitudine pozitivă. Nu te milogi. Adică nu le cere o dată şi încă o dată acelaşi lucru, încercând să-i faci să-ţi dea ceea ce doreşti. Nu încerca să-i faci să se răzgândească.

Soluţia e simplă, respectă-i pe părinţii tăi. Ei ţi-au dat acel răspuns pentru că s-au gândit ce este mai bine pentru tine. Dacă vei reuşi să-i faci să se răzgândească, vei primi ceea ce îţi doreşti, dar poate vei regreta mai târziu. Dumnezeu ţi-a dat părinţi ca să te protejeze şi să aibă grijă de tine. Dacă insişti să facă exact invers decât ţi-au spun la început, ai ieşit de sub protecţia lor. Respectă-ţi şi ascultă-ţi mama şi tatăl.

VERSETUL CHEIE: *Sau cereţi şi nu căpătaţi, pentru că cereţi rău, cu gând să risipiţi în plăcerile voastre. (Iacov 4: 3)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 12; Efeseni 6: 1 – 3; Coloseni 3: 20*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Nu vă schimbaţi deciziile din cauza copilului care devine cicălitor. (Mai mult decât atât, nu-i daţi voie să fie cicălitor!). Şi când el insistă şi se milogeşte, nu renunţaţi decât dacă aveţi un motiv bun. De asemenea, asiguraţi-vă că, de fiecare dată, vă roagă ceva politicos, acceptă răspunsul vostru şi că are o atitudine pozitivă. Întotdeauna gândiţi-vă bine la răspunsul pe care îl daţi. Dacă răspunsul ar trebui să fie* da, *iar voi spuneţi*

nu din obişnuinţă, probabil că vă veţi răzgândi când copilul insistă. Astfel îl veţi încuraja să se milogească de fiecare dată când îi spuneţi nu!

? * E BINE SĂ TRÂNTEŞTI UŞA * * CÂND EŞTI NERVOS?

r

R

— Nu, pentru că în Biblie ni se spune că trebuie să ne stăpânim – mânia. Asta înseamnă că Dumnezeu vrea ca noi să ne stăpânim emoţiile, nu să ne stăpânească ele pe noi. Emoţiile sunt bune şi e bine să înţelegem ceea ce simţim. Cu alte cuvinte, dacă suntem nervoşi nu trebuie să pretindem că nu suntem. Dar trebuie să ne gândim de ce suntem nervoşi, să-i spunem lui Dumnezeu şi oricui are legătură cu starea noastră, şi să încercăm să înlăturăm ceea ce a provocat enervarea. De asemenea trebuie să fim atenţi cum ne comportăm când suntem nervoşi – ţipând, urlând, lovind sau trântind uşi – lucruri care pot supăra pe alţii şi care înrăutăţesc situaţia. Dacă eşti politicos, oamenii vor fi dispuşi să te asculte şi să dea atenţie nemulţumirii tale.

VERSETUL CHEIE: *Cel încet la mânie preţuieşte mai mult decât un viteaz, şi cine este stăpân pe sine preţuieşte mai mult decât cine cucereşte cetăţi. (Proverbe 16: 32)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Galateni 5: 19 – 23; Efeseni 4: 26; Coloseni 3: 8; Iacov 1: 19 – 20*

ÎNTREBĂRI: *E rău să te enervezi pe un profesor dacă se poartă nedrept cu tine? E rău să te enervezi?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Pentru a vă stăpâni furia aveţi nevoie de experienţă. Puteţi să-l ajutaţi pe copilul vostru să câştige această deprindere în mai multe feluri: (1) Dacă se iveşte o întrebare despre furie, vorbiţi cu el despre alternativa de a trânti uşa, de a urla, sau de a da cu piciorul. Întrebaţi-l, „Ce altceva ai putea face ca să-mi arăţi că eşti nervos?” (2) Data viitoare când se enervează atât de tare încât ajunge să trântească uşa, încurajaţi-l să*

vă spună despre ce este vorba („Sunt nervos pentru că…”) şi ascultaţi-l cu multă răbdare. (3) Ori de câte ori sunteţi nervos, fiţi un exemplu pe care copilul să-l vadă şi să-l urmeze.

? – DE CE TREBUIE SĂ AJUT * * LA TREBURILE CASEI?

R

— Iată trei motive: (1) Membrii unei familii lucrează împreună.

— (2) Membrii unei familii vor să se ajute unii pe alţii. (3) A

ajuta la treburile casei e un mod de a-ţi asuma responsabilităţi, care sunt o parte din procesul creşterii. (maturizării)

Când copiii sunt foarte mici, părinţii lor fac toate treburile în casă. Dar pe măsură ce cresc, pot să ajute la unele treburi. În multe familii fiecărui membru al familiei i se repartizează o anumită muncă. În felul acesta fiecare poate ajuta ca treburile casei să fie în ordine şi făcute la timp. Aceste treburi pot include punerea mesei, ştergerea prafului, tăiatul ierbii, curăţatul zăpezii, spălatul vaselor şi al ferestrelor, gătitul unor mâncăruri, şi chiar repararea maşinii

— În funcţie de vârsta şi îndemânările fiecăruia.

Când părinţii îţi dau ceva de lucru, ia acest lucru ca pe un compliment şi o ocazie de a-ţi dovedi îndemânările. Ei ştiu că tu eşti în stare să faci acel lucru. Şi tu poţi deveni un membru util familiei tale.

Ţine minte că părinţii nu-ţi dau să faci lucru doar ca să nu îl facă ei, ci, astfel, te pregătesc pentru viaţă. Dacă înveţi de pe acum să fii harnic şi util, îţi va fi de folos când vei creşte mare.

VERSETUL CHEIE: *Dacă nu poartă cineva grijă de ai lui, şi mai ales de cei din casa lui, s-a lepădat de credinţă şi este mai rău decât un necredincios. (1 Timotei 5: 8)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 20: 12; 2 Tesaloniceni 3: 10; 1 Timotei 4: 12*

ÎNTREBĂRI: *Este un păcat dacă nu-ţi faci ordine în cameră atunci când mama şi tata ţi-o cer?*

? – DE CE TREBUIE SĂ MA * * SPAL PE DINŢI?

f

Dacă părinţii îţi spun să te speli pe dinţi, aşa trebuie să faci.

— Dumnezeu vrea ca toţi copiii să asculte de părinţii lor. Dar mai este un motiv pentru a te spăla pe dinţi. Ştii, fiecare persoană este creaţia lui Dumnezeu. El ne-a dăruit trupuri în care să trăim şi cu care să-l slujim. Este treaba noastră să avem grijă de trupurile noastre şi să le folosim cum trebuie. Aceasta se referă la a mânca mâncarea potrivită, a dormi destul, a ne menţine condiţia fizică şi silueta, a ne îmbrăca cu haine călduroase în timpul iernii, şi a nu ne face trupul să sufere din cauza drogurilor, alcoolului sau tutunului. Şi mai înseamnă a ne spăla pe dinţi şi a face baie.

Nu este un păcat dacă un adult nu se spală pe dinţi o dată. Ar putea fi un păcat dacă nu ar avea grijă de dinţi şi aceştia s-ar caria. Nu este un păcat să mănânci dulciuri. Ar putea fi un păcat dacă o persoană ar mânca numai dulciuri şi s-ar îmbolnăvi. Dumnezeu vrea să avem grijă de trupurile noastre.

VERSETUL CHEIE: *Nu ştiţi că trupul vostru este Templul Duhului Sfânt, care locuieşte în voi, şi pe care L-aţi primit de la Dumnezeu? Şi că voi nu sunteţi ai voştri? (1 Corinteni 6: 19)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Cântarea Cântărilor 4: 2*

ÎNTREBĂRI: *De ce trebuie să fac baie? De ce trebuie să mă duc la culcare devreme? De ce trebuie să am obiceiuri bune? De ce trebuie să mă spăl pe mâini înainte de a mă aşeza la masă?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Fiţi atenţi să nu faceţi prea*

mare caz de igiena personală. De fapt, un părinte înţelept ar trebui să o transforme în ceva plăcut. De exemplu, puteţi să-i lipiţi în fiecare seară un mesaj distractiv pe oglindă sau să vă jucaţi un joc doar după ce toţi membrii familiei s-au spălat pe dinţi.

? – E BINE SĂ-I SPUI CUIVA „SĂ-ŞI ŢINĂ CURA” * * DACĂ O MERITĂ?

Când cineva face ceva rău sau supărător, nu suntem obligaţi – să ne placă. Noi însă nu trebuie să le facem rău doar ca să le răspundem cu aceeaşi monedă. Dumnezeu vrea să fim iubitori şi buni cu ceilalţi. Aşa că regula este să fim respectuoşi, nu nepoliticoşi şi obraznici. Dacă cineva ţine la părerea ta, spune-o cu blândeţe. Uneori este *bine* să le spunem prietenilor noştri când nu au fost drăguţi (amabili) sau au fost răutăcioşi. E normal să nu ne placă cineva care se poartă fără suflet, dar nu avem voie să le răspundem cu aceeaşi monedă.

Dumnezeu ştie că este bine să facem voia Lui. Dacă vom răspunde cu bunătate cuiva care este neomenos cu noi, ne vom face prieteni. Dar dacă vom răspunde cruzimii cu cruzime, vom agrava şi mai mult situaţia. Aşa că cea mai bună cale de a împiedica pe cineva să se poarte urât cu tine este să fii drăguţ, nu răutăcios.

VERSETUL CHEIE: *Un răspuns blând potoleşte mânia, dar o vorbă aspră aţâţă mânia. (Proverbe 15: 1)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 4: 24; 12: 16; Romani 12: 17; 15: 2; Iacov 2: 8; 1 Petru 2: 17*

ÎNTREBĂRI: *E rău să îi porecleşti pe oameni?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Nu-i lăsaţi pe copii să-şi spună unul altuia lucruri urâte şi necuviincioase. Se cade să-i respectăm pe ceilalţi şi să nu le spunem „să-şi ţină gura” sau alte cuvinte necuviincioase. Le-am putea demonstra cum să discute despre divergenţele lor, fără să se atace unii pe alţii. Învăţaţi-i să-şi rezolve problemele în loc să continue să se bată.*

? – DE CE OAMENII SPUN ÎN RECLAME LUCRURI

NEADEVĂRATE – DESPRE PRODUSE PE CARE VOR SĂ LE VÂNDĂ?

R

— Firmele produc reclame pentru a convinge pe cât mai mulţi – oameni să le cumpere produsele. Unor firme nu le pasă dacă spun adevărul sau nu. Ei vor doar ca oamenii să cumpere produsele lor. Toţi comercianţii încearcă să-şi facă produsele să arate bine. S-ar putea să nu mintă, dar pot să crea o impresie care nu este adevărată. De exemplu, o reclamă TV poate prezenta un grup de copii distrându-se în timp ce joacă un joc – copiii de la TV sunt actori care sunt plătiţi să pară că se distrează jucând acel joc. Astfel ne fac să credem că şi noi am fi fericiţi să facem ca ei.

Când vezi sau auzi o reclamă, uită-te şi ascultă cu atenţie. De asemenea, nu-ţi fă un obicei din a-ţi dori tot ce vezi la TV. Poate că nu ai nevoie de anumite lucruri şi poate că nici ele nu sunt atât de bune pe cât par.

VERSETUL CHEIE: *Luaţi seama că nimeni să nu vă fure cu filosofia şi cu o amăgire deşartă, după datina oamenilor, după învăţăturile începătoare ale lumii, şi nu după Hristos. (Coloseni 2: 8)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Luca 12: 15; 2 Timotei 3: 1 – 9; 1 Ioan 2: 15 – 17*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Unii copii nu ştiu că reclamele creează o impresie falsă pentru că ei nu au beneficiat de experienţa pe care o aveţi voi. Puteţi să transformaţi o reclamă într-o experienţă educativă, punctând modul în care este dus în eroare cel ce priveşte acea reclamă sau puteţi să-i povestiţi copilului despre efectul pe care l-a avut asupra voastră o anumită reclamă.*

? – DE CE TREBUIE SĂ NU LUAM DROGURI?

R

Este voie să tei medicamente prescrise de medic. De fapt – medicii ne prescriu medicamente ca să ne ajute să ne însănătoşim când suntem bolnavi. Dar trebuie să ascultăm cu grijă sfatul medicului despre cum, cât şi când să luăm medicamentele pentru a ne face bine. A lua medicamente într-un mod greşit poate fi dăunător pentru noi. De aceea există legi pentru folosirea medicamentelor.

Medicamentele care ne pot face rău sunt interzise de lege. Unii oameni folosesc aceste medicamente (ce se mai cheamă şi droguri)

pentru că, pentru o perioadă de timp, se simt mai bine. Dar deseori aceştia devin dependenţi, iar drogurile ajung să le stăpânească vieţile. Ele afectează creierul astfel că nu mai gândesc bine şi ajung să omoare alţi oameni.

Nu trebuie să lăsăm ca ceva să stăpânească trupurile noastre, indiferent că e vorba de mâncare, băutură, droguri, alcool sau orice alte produse chimice. Numai Dumnezeu ar trebui să ne controleze vieţile. Şi Dumnezeu vrea să avem grijă de trupurile noastre – iar drogurile distrug trupurile.

VERSETUL CHEIE: *Nu vă îmbătaţi de vin, aceasta este destrăbălare. Dimpotrivă fiţi plini de Duh. (Efeseni 5: 18)*

VERSETE ÎNRUDITE: *1 Corinteni 6: 19*

ÎNTREBĂRI: *De ce e rău să bei? De ce este rău să fumezi? E rău să fumezi chiar şi o ţigară? De ce oamenii consumă droguri? De ce există drogurile?*

7 «DE CE ALBII ŞI NEGRII SE * * URĂSC UNII PE ALŢII?

Ura este o altă problemă provocată de păcatul din lume.

— Oamenii se înfurie şi îi urăsc pe alţii din multe motive. Ei se pot supăra pe ceea ce au zis sau au făcut alţii

– pot să se simtă jigniţi şi răniţi sau pot fi înverşunaţi împotriva a ceea ce a făcut o rudă de-a lor în trecut. Dar ura nu e bună. Dumnezeu ne spune să iubim, nu să urâm. Dacă cineva ne provoacă o supărare, trebuie să-l iertăm şi să încercăm să ne împăcăm.

Unii oameni se urăsc din motive stupide. Poate că nu le plac religia, naţionalitatea, vecinii, şcoala sau culoarea pielii altora. Mult timp unii albi i-au urât pe negrii doar pentru că aceştia din urmă erau negri. Şi mulţi negri i-au urât pe albi doar pentru că aceştia din urmă erau albi. Şi, de asemenea, mulţi oameni au fost ticăloşi şi nedrepţi cu oameni din alte naţii, ca de exemplu americanii cu spaniolii, japonezii, irlandezii.

Nu aceasta e calea lui Dumnezeu. Dumnezeu vrea ca toate rasele (neamurile) să trăiască şi să lucreze împreună. Noi trebuie să-i iubim şi să-i respectăm pe toţi oamenii, indiferent de deosebirile dintre noi.

VERSETUL CHEIE: *Nu mai este nici Iudeu, nici Grec; nu mai este nici rob, nici slobod – nu mai este nici parte bărbătească, nici parte femeiască, fiindcă toţi sunteţi una în Hristos Iisus. (Galateni 3: 28)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Coloseni 3: 11 – 14; Iacov 2: 14 – 17; 1 Ioan 4: 20 – 21; Apocalipsa 7: 9; 20: 11 – 15*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Fiţi atenţi la cuvintele şi la faptele voastre. Obişnuiţi-vă să aveţi relaţii bune cu cei care sunt diferiţi de voi. Arătaţi-i copilului vostru, cu vorba şi fapta, că trebuie să-i trateze pe toţi oameni cu acelaşi respect.*

? – DACĂ VĂD UN OM SĂRAC TREBUIE * * SĂ-I DAU BANI?

R

* în lume sunt o mulţime de oameni săraci. Mulţi oameni – cerşesc pentru ca să-şi cumpere mâncare. Ne întristează când vedem oameni cerşind şi am vrea să-i ajutăm pe toţi. Uneori, trecem pe lângă mulţi şi evident, nu le putem da bani la toţi. Dacă am face aşa, noi înşine am

rămâne fără bani şi am deveni săraci. În schimb putem şi trebuie să-i ajutăm pe *unii* din ei. Putem să-i ajutăm pe cei din apropierea noastră la treburile din casă sau dându-le mâncare. Putem da bani la biserica noastră sau la organizaţiile creştine din comunitatea noastră sau din lume care ajută oamenii săraci. Putem să dăm din timpul nostru organizaţiilor locale de misiune. Dumnezeu vrea să fim iubitori şi buni cu ceilalţi oameni. El vrea să ne arătăm dragostea faţă de văduve, faţă de cei din închisori, faţă de cei săraci şi flămânzi. Când îi ajutăm pe cei săraci, facem ceea ce ar face Iisus.

VERSETUL CHEIE: *Totdeauna vor fi săraci în ţară; de aceea îţi dau porunca aceasta: „Să-ţi deschizi mâna faţă de fratele tău, faţă de sărac şi faţă de cel lipsit din ţara ta”. (Deuteronom 15: 11)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Exod 23: 10 – 11; Leviticul 25: 35; Amos 8: 4 – 6; Matei 25: 34 – 40; Luca 4: 18; Iacov 2: 2 – 6*

ÎNTREBĂRI: *E bine să te rogi pentru jucării şi pentru diverse obiecte? De ce trebuie să-i dăm bani Domnului?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Există lucruri neînsemnate prin care puteţi să încurajaţi o atitudine de dărnicie. De asemenea, puteţi găsi un mod de a da la care să participe toată familia. Puteţi dona haine, mobilă, puteţi investi timp sau orice alte energii într-o organizaţie care ajută oamenii săraci. Iar când aveţi lucruri care nu vă mai trebuie, dar care încă se mai pot folosi şi sunt într-o stare bună, dăruiţi-le în loc să le vindeţi. Nu le dăruiţi doar pe cele stricate – asta este ceva firesc, nu intră la capitolul compasiune.*

? – E BINE ŞI ÎMPRĂŞTII ZVONURI?

R

— Un zvon este o poveste despre cineva sau despre ceva, de – care lumea vorbeşte fără să ştie sigur dacă e adevărată sau nu. Uneori zvonurile sunt total false, dar ele

se împrăştie pentru că cineva a primit o informaţie greşită. Alteori zvonurile sunt intenţionat minciuni şi au scopul de a face pe cineva să sufere. În unele cazuri zvonurile sunt parţial adevărate, dar cei ce le spun nu spun toată povestea. Chiar dacă povestea la început este adevărată, pe măsură ce trece de la unul la altul, de obicei se schimbă şi e doar pe jumătate adevărată. Dar de cele mai multe ori zvonurile duc la mai multă supărare decât la ceva bun.

Dacă auzi povestindu-se ceva rău despre o persoană, nu o spune la alţii. În primul rând încearcă să afli dacă e adevărat sau nu. Dacă descoperi că ceea ce ai aflat e adevărat, ai două posibilităţi: (1) Să ţi-o scoţi din cap şi să uiţi de ea sau (2) să vorbeşti cu persoana despre care ai auzit vorbindu-se şi să încerci să o ajuţi. Dumnezeu vrea să fim iubitori şi buni cu ceilalţi oameni. A spune o bârfă, a împrăştia un zvon nu dovedeşte că avem dragoste şi bunătate.

VERSETUL CHEIE: *Omul neastâmpărat stârneşte certuri, şi pârâtorul dezbină pe cei mai buni prieteni. (Proverbe 16: 28)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 20: 19; 2 Corinteni 12: 20*

ÎNTREBĂRI: *De ce e rău să bârfeşti?*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Nu uitaţi, copilul vostru va învăţa de la voi cum să vorbească despre alţii. În discuţiile voastre despre alţi oameni, fiţi atenţi să nu confundaţi faptele cu presupunerile voastre.*

CE-I AL TĂU E ŞI AL MEU (FURATUL)

? – E BINE SA CONDUC MAŞINA TATĂLUI MEU, * MĂCAR PENTRU PATRU SECUNDE?

R

— Dacă conduci o maşină pe drumurile publice şi nu ai car

— Net de conducere încalci o lege. Dacă conduci maşina într-o zonă privată (proprietate personală) (de exemplu, un drum de acces) şi nu ai carnet, faci o mare

prostie. Nu contează cât timp conduci – patru secunde sau patru ore. Un autoturism este o maşinărie mare care are multă putere. Să o conduci poate fi un pericol pentru tine şi pentru cei din jur. De aceea oamenii trebuie să fie instruiţi să conducă şi trebuie să treacă un examen ca să obţină / / /

carnetul de conducere.

VERSETUL CHEIE: *Puneţi – vă toată puterea ca să păziţi şi să împliniţi tot ce este scris în cartea legii lui Moise, fără să vă abateţi nici la dreapta, nici la stânga. (Iosua 23: 6)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Iacov 2: 10*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI: *Astfel de întrebări apar atunci când copilul crede că este bine să asculte doar de litera legii. De asemenea, unii copii încearcă să găsească în ce circumstanţe poate fi încălcată o lege, astfel încât să extindă încălcarea legii şi în alte domenii. Dacă poţi să conduci o maşină timp de patru secunde, de ce nu poţi să o conduci opt secunde?*

— DACĂ SPUN CEVA FĂRĂ SĂ ŞTIU CĂ E O * * MINCIUNĂ, SUNT TOTUŞI UN MINCINOS?

R

O Dacă transmiţi mai departe o informaţie care tu *crezi* că e – adevărată, dar nu este, *nu* e o minciună. Dar ceea ce spui ar putea provoca supărare cuiva. De aceea e foarte important să verificăm care este adevărul, mai ales cu informaţiile care ţi se par dubioase sau de care nu eşti sigur. Să presupunem că un prieten îţi spune că serbarea de la şcoală începe la ora 8: 00, dar în realitate ea începe la 7: 30. Ar fi bine să te informezi corect ca să fii sigur ce le spui părinţilor tăi despre serbare. Gândeşte-te cum s-ar simţi să ajungă cu o întârziere de o jumătate de oră.

Fereşte-te să vorbeşti prea mult. Gândindu-te bine înainte, vei fi ajutat să nu intri în încurcături din cauza vorbelor tale. Va fi în avantajul tău dacă oamenii vor vedea că se pot baza pe ceea ce spui. Şi dacă te temi că ai spus o

minciună fără să ştii, spune-i lui Dumnezeu. El te va ierta.

VERSETUL CHEIE: *Ştiţi bine lucrul acesta, prea iubiţii mei fraţi! Orice om să fie grabnic la ascultare, încet la vorbire, zăbavnic la mânie. (Iacov 1: 19)*

VERSETE ÎNRUDITE: *Proverbe 14: 3; 17: 28; 18: 21; 29: 20; Eclesiastul 5: 2; Coloseni 4: 6; Evrei 10: 24*

NOTĂ PENTRU PĂRINŢI*: Învăţaţi-l pe copilul vostru să spună „Nu ştiu” sau „Nu sunt sigur” când nu e sigur pe ceva. De exemplu poate spune, „Nu sunt sigur, dar cred că serbarea începe la ora 8: 00”, în loc de „Serbarea începe la 8: 00”. Explicaţi-i că nu e nimic rău în a nu fi sigur pe ceva. Aceasta îl va ajuta să nu transmită informaţii incorecte atât vouă cât şi altora.*